

V CELJSKI REGIJI JE LANSKI PRIMANJKLJAJ OGROMEN

Zakaj bi morali biti dvakrat udarjeni?

Razgovor z Ludvikom Metelkom, članom izvršnega odbora komunalne skupnosti socialnega zavarovanja delavcev v Celju — Brežiška občina edina ni pokazala izgube, zato se brani plačevati izredni prispevek

»Minulo leto se je za sklad zdravstvenega zavarovanja delavcev v celjski regiji končalo z velikim primanjkljajem. Kako kot predstavnik zavarovancev iz brežiške občine ocenjujete predlog za razpis izrednega prispevka?»

»Ze na seji izvršnega odbora komunalne skupnosti SZ Celje sem 13. t. m. dejal: Če so podatki točni, tedaj ne morem pristati, da razpišemo izredni prispevek za vse občine. Brežiška občina namreč nima izgube, ampak celo za 27.600.000 s din preseška. Svoj ugovor utemeljujem s tem, ker 86. člen zakona o organizaciji in financiranju socialnega zavarovanja določa: plačevanje izrednega prispevka lahko vpleje s svojim sklepom skupščina komunalne skupnosti za vse svoje področje ali pa samo za občine, v katerih ima sklad zdravstvenega zavaro-

vanja primanjkljaj. To se pravi, da tudi zakon dopušča izjemo. V naši regiji bi praviloma morale plačati izredni prispevek vse občine razen brežiške.

Naša občina je bila z izjemo v letu 1966 vedno aktiv-

na, tudi tedaj, ko je bila vključena v posavsko skupnost. Primanjkljaj je leta 1966 znašal 11.300.000 S din. Če to vsoto odštejemo od letošnjega preseška, imamo še vedno 10.300.000 S din v dobrem. Kljub temu smo doslej ved-

no plačevali izredni prispevek.»

»Kolikšen del primanjkljaja bi morali zavarovanci po-

(Nadaljevanje na 9. str.)

Leskošek v Beli krajini in Novem mestu

Minuli teden je obiskal naše kraje predsednik republiškega odbora ZZZ Slovenije tovariš Franc Leskošek-Luka. V sredo, 14. februarja, se je udeležil sestanka ZB v Adlešičih, zvečer pa je govoril v Črnomlju na občinski konferenci ZZZ. Naslednji dan se je tovariš Leskošek pogovarjal v Novem mestu s predstavniki ZZZ o razmerah, v katerih živijo borec v novo-meški občini. Več o obisku predsednika Leskoška berite na komunističnih straneh današnje številke.

Odnosi še niso pravi

Predstavniki delovnih organizacij so na nedavnem razgovoru z Viktorjem Avbljem v Krškem izrazili željo po spremembi odnosov med republiko in občani. Reševali naj bi jih na podoben način, kot to urejajo republike z zvezo.

Denar za Bazo 20

Predsednik GO ZZZ Slovenije Franc Leskošek-Luka je med obiskom v Novem mestu 15. februarja povedal, da je denar za ureditev Baze 20 zagotovljen. Povedal je tudi, da si bo posebna komisija z republiškim in občinskimi izvedenci v kratkem ogledala Rog in pripravila predlog za obnovo oziroma ureditev.

OD 22. FEBRUARJA DO 30. MARCA
Nastopilo bo skoraj zimsko-hladno razdobje s pogostnimi mrzlimi vetrovi. Večje snežne padavine okrog 25. in 26. februarja, manjše sneženje pa okrog 22., 29. februarja in 3. marca. Druge dni suho oziroma lepo, toda hladno vreme. Dr. V. M.

Prvo potezo na XXIII. šahovskem prvenstvu v Čatežkih Toplicah je potegnil predsednik občinske skupščine Brezice Vinko Jurkas, ko je pozdravil vseh 48 udeležencev turnirja in jim zaželel dobro počutje ter uspešno igro. (Foto: T. Gošnik)

Osterman dolenski prvak

Penko je sicer premagal prvaka in drugega, nato pa je dve partiji izgubil — Največ najboljših mest osvojili kočevski šahisti

V letošnjem članskem hitropoteznem prvenstvu Dolenjske, ki je bilo v nedeljo, 18. februarja, v Trebnjem, je zmagal Osterman iz Kočevja, ki je v finalnem delu takmovanja zbral 9 točk. Prav toliko točk si je priboril Amer (Kočevje), vendar je zasedel drugo mesto, ker je v srečanju z znajovalcem izgubil.

Tretje mesto je osvojil Penko (Novo mesto), ki je premagal Ostermana in Cimra, vendar je izgubil z Ivčičem in Gorinkom (oba iz Kočevja), ki sta zasedla četrto in peto mesto. Šesti je bil Golija (Ribnica), sedmi pa Avsec (Metlika). Naslednja mesta so zasedli Zupane in Prznik (oba Kočevje), Istenič in Ščap (oba Novo mesto) ter Karmičnik (Kočevje).

V predfinalnih bojih je nastopilo 30 šahistov. Zasedba je bila zelo pestra: od 9-letnega pionirja iz Črnomlja do 68-letnega šahovskega veterana iz Ribnice. Žal pa ni nastopilo nekaj najboljših tek-

moralcev iz Novega mesta. Prav to je verjetno omogočilo mladim, a dobrim kočevskim takmovalcem, da so osvojili največ najboljših mest. STANIČ

Davčne olajšave za kmete

Občinska skupščina v Krškem bo obdržala davčne olajšave za tiste kmete, ki so se borili v vrstah NOV. Svet je predlagal skupščini, naj tudi pri obdavitvi živinorejcev, ki pogodbeno redijo govedo ali prašiče, upošteva manjši davek. Za zavezance višinskih naselij z manj kot 2000 Ndin katastrskega dohodka na negozdnih površinah je svet predlagal oprostitve. Veljala naj bi za ista naselja kot lani. Prispevka iz kmetijstva naj bi bila nadalje oproščena gospodarstva z manj kot 1000 Ndir katastrskega dohodka.

Spet selitev obrtnikov?

V krški občini so ljudje opozorili na to, da t do komunalne takse na motorna vozila spet spodbudile obrtnike k preseljevanju iz občine v občino. To povzroča nepopoln pregled nad njimi, marsikdaj pa tudi odliv denarja drugam.

Nova trafo postaja v Črnomlju

11. februarja je v Črnomlju začela obratovati nova razdelilna transformatorska postaja, ki pomeni za celotno Belo krajino veliko pridobitev, saj se bosta dobava in kvaliteta električne energije občutno izboljšala. Nova 35-in-20-kilovatna trafo postaja obratuje brez stredbe, je delno avtomatizirana, iz nje pa poteka 5 daljnovodov proti Črnomlju, Metliki, Novemu me-

stu, Vinici in Beltu. V prihodnje so predvideni odcepki za Semič, Črnomelj in poseben daljnovod za industrijo. Investitor daljnovoda 35 kV od Novega mesta do Črnomlja je bilo podjetje Elektro Novo mesto, ki je prispevalo 73 milijonov Sdin, razdelilno transformatorsko postajo pa je zgradil Elektro Ljubljana. Veljala je okoli 245 milijonov Sdin. FRANC JERAJ

Vojko Dvojmoč iz Sevnice je bil na VIII. kongresu ZMJ, ki je bil od 8. do 10. februarja, izvoljen v 28-člansko predsedstvo Zveze mladine Jugoslavije.

— Na kongresu so govorili o interesih mladih kot najpomembnejši osnovi za združevanje in delo. Kako se bo to kazalo v mladinskih aktivih?

(Nadaljevanje na 8. str.)

TRISTO TRI LETA JE ZDRŽAL tale ribniški most čez Bistrico viharje zgodovine. V soboto zvečer pa je resno načel njegovo podobo, ki so mu jo dali mojstri leta 1665, vojaški kamion. Podrl je ograjo in pikiral v mrzlo rečico (Foto: Drago Mohar, druga nagrada za fotografijo tedna)

GLAVNO GADJE GNEZDO

IN VESOLJNA ZALEGA GADOV
IN BELOUSK V METLIKI
NAZVANJATA, DA BODO V NEDELJO,

25. FEBRUARJA 1968,
popoldne

VELIKI PUSTNI SPREVOD

skozi naše staroslavno mesto
z nevidnimi senzacionalnostmi

Dopoldne ob 11. uri bodo po metliških ulicah in trgih orali, kosili in mlátili tradicionalni metliški orači, kosel in mlatelj.

Pridite! Gadje in belouške vas vabijo!

Če bo slabo vreme, bo ta edinstvena, epohalna prireditev na pustni torek, 27. februarja 1968.

Jogi
NEBLO
NOVA GORICA

tedenski mozaik

Američani trdijo, da je vsaj nekaj orožja, ki so ga borce PNO uporabljali v Saigonu med nedavno ofenzivo, prišlo po morju iz Hongkonga in Macao v zabojih, na katerih je pisalo »spasje bombice«. Vietnamci za svoje novo leto »veta« radi zažigajo rakete in petarde. Toda takšnega ognjemeta, kakršnega je bil toš, še ni bilo... Devet dni so stakali newyorški smetarji in po vsem velenemestu je smrdelo. Ljudje so se bali, da se bodo pojavile še podgane. Bila je nevarnost, da izbruhne kaka epidemija. Popustila so oblastva in povabila plačo smetarjem. Zanimito, kako življenjsko venomer opozarja na pomen poklicev, ki so neugledni, pozabljeni in včasih celo — zaničevani... Po nekaterih ocenah so izdatki za zimsko olimpijsko igre v Grenoblu znašali celih 600 milijard starih dinarjev. Slišati je pritožbe, da bi bilo bolje, ko bi del tega denarja porabili za poživitev športa in telesne kulture sploh po vsej Franciji. Toda ugled države zahteva svoje... Madriški študentje so med demonstracijami zaludali tudi veliko razpelo v policijo. To je vzbudilo določeno ogorčenje v nekaterih verskih krogih. Toda že stari Rebalais je ugotovil, da se da s križem prav krepko mahitati po nasprotnih. In navsezadnje, mar ni bil zmeraj križ tam, kjer je bilo treba blagoslovljati orožje bodisi proti krivovercem ali proti nacionalnemu sovražniku? Pariški »Mondes« je takole moderniziral staro francosko beseno. Neki kapitan je odšel na morje, ne da bi se menil za stvarila pred viharjem. Venomer je ponašal: Saj ne bo nič hudega. Njegova papiga se je naučila ponašati za njim te besede. Vihar je prišel. Nikjer zemlje, nikjer kruha. Prišel je na vrsto tudi pišč, da bi ga deli v ponov. Ko so ji zavijali vrat, je papiga vpila. Nič hudega. »Kdo bo torej imel zadnjo besedo v vietnamski vojni, se sprašuje časnik, »kapitan ali papiga?«

Zelje proti varnosti...

Ob izidu priročnika, kako naj se državljani vedejo in kaj naj ukrepajo ob nenadnem izbruhu vojne — Nobene panike ali strašenja ni, toda pripravljene moramo biti na vse! Na nesreče (naravne ali vojne) pa smo v Jugoslaviji slabo pripravljene, čeprav ima tudi ob njih sleherni državljan svoje odgovorne dolžnosti

Nad spečimi strehami je zlovesče zatulila sirena. Tulila pet, deset, trideset, šestdeset sekund. Dremotni in preplašeni prebivalci jemljejo otroke iz posteljic. Prve bombe rušijo ulice. Prelomilo se je že nekaj stolpnic. Iz nadstropij beži mesto v samoobrambi v kletne prostore. Toda ljudje ne morejo vanje — vrata so zastavljena s kadmi kislega zelja!

Ta apokaliptična in tragično-smešna podoba je samo šala, morda neslana. Toda stari pregovor pravi: V vsaki šali je skrito neka resnica!

VZROKI

Živimo v svetu, v katerem vojna in nasilje lahko potrkata na vrata vsake dežele. To dokazuje vietnamska golgota, gusarstvo nad Suezom, lopovščina nad zelenimi poldnevniki Latinske Amerike in džunglami Afrike, krvavi fašizem v Angoli in Mozambiku, Guevarovo herojstvo v Boliviji... Ukleščen med jedrske velikane, je svet poverjel, da mir lahko počiva na njihovem ravnotežju. Toda na žalost je prav to ravnotežje omogočilo »klasične« vojne »lokalnega« značaja, ki so lahko prav tako pogubosne. In taka vojna, ali kdo to hoče ali noče, je v tem zgodovinskem trenutku dobila državljanske pravice.

POSLEDICE

Zaklonišča gradijo skoraj v vseh mestih sveta. Hanoi že dolgo živi samo v njih. Zaklonišča gradijo tudi pri nas. Toda sramežljivo smo jih spreminjali v kleti, in to marsikje. V kletah pa po dobri stari tradiciji hranimo kislo zelje, ozimnico, otroške vozičke... Seveda, zakaj pa naj sicer kleti uporabljamo?

Smo v naporih prizadevanj za svetovni mir. Vendar pa nam nihče ne more jamčiti za naš lastni mir! So različne grožnje, in od različnih strani. Bilo

MOSKVA: Italijanska filmska zvezda Claudia Cardinale in igralec Peter Finch sta prispela v ponedeljek sem, da bi igrala v filmu »Rdeči Sotor«. Takole sta se postavila pred sovjetskega fotoreporterja v baru hotela »Metropole«. Telefoto: TASS

TELEGRAMI

SAIGON — Američke in južnovietnamske sile ne morejo več zagotoviti popolne obrambe Saigona. Borce PNO ga obstreljujejo z novimi raketnimi metauci, ki nesejo 11 kilometrov diač. Za obrambo Saigona pred temi raketaucni bi bilo potrebno 200.000 toč.

ATENE — V Atenah so nekaj pred eno uro ponoči 20. februarja začutili močan potres, ki je trajal deset sekund. Ljudje so v strahu zbežali na ulice. Potresni sunek je stresel egejsko območje in del Anatolije. V središču je bil zelo močan. Po nekaterih poročilih je dosegel celo jakost deset po Richterjevi lestvici.

PRINCETON — Po zadnji ofenzivi NFO v Vietnamu je priljubljenost predsednika Johnsona med ameriški volilci še bolj padla. Od prejšnjega meseca se je zmanjšalo od 48 na 41 odstotkov število Američanov, ki še kaj dajo na Johnsona kot predsednika.

ZENEVA — Mednarodno sodišče v Zenevi je razsodilo dolgotrajni spor med Pakistanom in Indijo zaradi ozemlja Kuč. Sodišče je po dveh letih razsodilo, da devet desetih tega puščavskega ozemlja pripada Indiji in ena desetina Pakistanu. Obe državi sta se vnaprej zavezali, da bosta spoštovali razsodno sodišče.

PANMUNJOM — V tem kraju ob 38. vzporednici je bilo že več tujih sestankov med predstavniki ZDA in Severne Koreje. Pogajajo se o vrnitvi ladje in posadke »Pueblo«. Baje so Američani uradno priznali svojo odgovornost za incident.

BONN — Grški opolitik v izgnanstvu Andreas Papandreu napoveduje, da bo v Grčiji laburnila državljanska vojna, če bodo zahodne države še naprej pomagale polkovniku z denarjem in orožjem.

tedenski zunanjepolitični pregled

Zahodnonemški kancler Kiesinger je s celim tropom ministrov in državnih sekretarjev obiskal Pariz v okviru občasnih posvetovanj, ki jih določa pogodba o prijateljstvu in sodelovanju, sklenjena pred petimi leti med Francijo in Zvezno republiko Nemčijo. Dvodnevni razgovori v četrtek in petek prejšnji teden so prinesli presenečenje. Za Nemce je uspeh razgovorov »prekosil vsa pričakovanja«, toda tega mnenja ne delijo vsi politični komentatorji.

V razgovoru s Kiesingerjem je predsednik de Gaulle privolil v predlog, da bi se 29. februarja sestali v Bruslju zunanji ministri držav evropske gospodarske skupnosti. Pogovorili naj bi se o »dogovorih«, ki bi jih bilo mogoče skleniti med Skupnim trgovim in Veliko Britanijo in drugimi kandidati za članstvo v EGS. S temi dogovori bi povečali trgovino s kmetijskimi in industrijskimi proizvodi.

To seveda ne pomeni, da bi Britanija že postala članica EGS. Niti ne pomeni tega, da bi se že začela pogajanja za njen vstop. Pomeni samo to, da bi se obe skupini v zahodni Evropi zblížali. Potemtakem se v bistvu ni spremenilo de Gaullovo stališče, da bi morala Britanija prej »opravičiti vajiško dobo«, preden bi lahko postala polnopravna članica EGS.

V Londonu so zdaj v hudi zadregi. Dosti so si obetali od zahodnonemške podpore. Mislili so, da se bodo okrog Bonna zbrali vsi tisti, ki bi radi spravili Britanijo v Skupni trg, in da de Gaulle ne bo kos pritisku vseh petih članic Skupnega trga. Toda zdaj je Bonn dejansko »prestopil« na de Gaullovo stran, čeprav zmagovalno govori o velikem napredku glede francoskega stališča. Bridka resnica — za Britance bridka — je, da se je de Gaulle posrečilo razbiti blok britanskih prijateljev v Skupnem trgu, ne da bi mu bilo treba odstopiti od že znanega stališča: Britanija lahko postane pridružena članica EGS, ne more pa kar skočiti v evropski skupnost. Dostoj se Britanci govorili »Vse ali nič«. Zdaj si v Londonu helijo glave, ali naj se zadovoljijo s tistim.

PARIZ — V jugoslovanskem klubu v Parizu je eksplozija bombe, ki jo je podtaknila roka stočinskega emigranta, ubila enega jugoslovanskega in ranila 18 jugoslovanskih delavcev, ki so gledali televizijo. Predstavniki francoskih oblasti so objavili strogo preiskavo in kaznovanje oseb, ki so odgovorne za ta zločin.

kar sta jim ponudila de Gaulle in Kiesinger v Parizu. Zadnji teden je prišlo ob reki Jordan do hudih spopadov. Kakor že običajno, ni nihče prvi začel. Jordanci trdijo, da so prvi začeli streljati Izraelci, ti pa e delajo nedolžne in zatrjujejo, da so seveda Jordanci krivci za obstreljevanje.

Vendar si je težko misliti, da bi jordanski kralj Hussein, ki mu tako rekoč iz dneva v dan prerokujejo konec

Kiesinger v Parizu

hkrati z razsulo države (desettisoči beguncev, pomanjkanje hrane in denarja, najrazličnejši notranji pritiski), prvi izzval neprimerno močnejšega sosedu. Težko si je misliti, da bi vrhu vseh težav, ki jih ima, tvegala, da bi se spet vnel prvi vojni spopad, v katerem bi izraelske sile zlahka prekoručile reko Jordan in zadali milostni udarec jordanski državi.

Spopadi prejšnji teden so bili najhujši od vojne lani junija, le da sta obe strani spoštovali črto premirja. Sicer pa so Izraelci poslali v boj številna letala, z obeh strani pa so uporabljali tankovske topove in cele topniške baterije za obstreljevanje nasprotnih položajev.

Zelo verjetno je, da skuša Izrael čimprej pripraviti kralja Husaina do pogajanj. Res je, v zadnjem času se je okrepila diverzantska dejavnost komandosov. Toda teh ne pošilja na izraelsko ozemlje kralj Hussein, ampak prihajajo zvečine iz Sirije. Poleg tega so ZDA pred nekaj dnevi sporočile, da mislijo poslati Jordaniji sodobno orožje. Morda računajo v Tel Avivu oziroma Jeruzalemu, da bi kralj Hussein postal gluha za predloge o pogajanjih, ko bi prejel ameriško orožje.

Vsekakor je treba razumeti najnovější spopad ob reki Jordan kot grob in nedoumen opomin, ki ga je Izrael poslal Amanu. Začnite se pogajati s nami — najbolje bi bilo sami brez drugih arabskih držav — sicer bomo nastopili z zelo neprijetnimi ukrepi, med katerimi je bil tisti prejšnji teden le uvod.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

REFORMA POSPEŠILA INTEGRACIJSKE PROCESSE. — Kar prej ni uspelo raznim političnim forumom s prepričevanjem in nermalokrat tudi s pritiski, do tega je sedaj privedla ekonomska logika sama. Dan za dnem beremo o prizadevanjih raznih podjetij, da bi združila svoje napore ter z boljšo delitvijo dela in specializacijo ustvarjala večje rezultate. Te dni so se kolektivni šestih jadranskih ladjedelnic, ki letno zgrade kakih 400 tisoč ton nosilnosti ladij, odločili za eno samo, to je združeno podjetje.

Na sestanku aktiva komunistov elektro gospodarstva Slovenije v Mariboru so bili tudi soglasni glede tega, da je treba v interesu nacionalnega gospodarstva združiti prizadevanje vseh elektrogospodarskih organizacij za združitev oziroma ustanovitev enotnega podjetja za SR Slovenijo. V zadnjem času se čedalje bolj prebija tudi težnje za integracijo slovenskega bančništva. Bolj in bolj si krči pot tudi spoznanje, da je perspektiva slovenskega železarstva edinole v združitvi vseh železarn, kajti le to bo omogočilo smotno delitev dela in specializacijo v prid večji konkurenčni sposobnosti na mednarodnem tržišču.

Napredek v integraciji slovenskega gospodarstva se kaže tudi v združitvi zasavskih premogovnikov v eno samo podjetje, ki bo z združenimi napori, večjimi sredstvi itd. zagotovilo premogovništvu v tem delu Slovenije še dolgo življenje.

OBČINE STOPAJO NA POT SAMOFINANCIRANJA. — Finančni prepisli, ki jih je te dni sprejela republiška skupščina, vnašajo nove kvalitete v financiranje občin. To

omogoča, da komune hitreje stopajo na pot samofinanciranja. — S tem se bistveno zmanjšuje razkorak med ustavno ureditvijo občine in njenim resničnim položajem. — To je bila vodilna misel skupščine »Občane« v Kranju, kjer so govorili o ustavnem položaju občine in njenih perečih problemih.

IZVOZ V JANUARJU — DOBRO ZNAMENJE. Izvoz iz Jugoslavije je bil v letošnjem januarju za 18,7 odstotka večji, kakor v

Pozitivni procesi

Istem mesecu lani, Slovenija je bila še uspešnejša, saj se je njen izvoz v prvem letošnjem mesecu povečal kar za 24,6 odstotka v primeru z istim mesecem lani. To je dobro znamenje, ki buči upe v to, da bo šlo tako uspešno tudi naprej — do konca leta. Uspeh je še večji, če vemo, da je bil pretekla leta izvoz najmanjši v januarju.

Proizvodnja v Sloveniji ni šla tako skokovito navzgor kot izvoz, saj se je povečala le za en odstotek v primeru z lanskim januarjem. Pravijo pa, da bi bila proizvodnja lahko večja.

ODLIKOVANJA ORGANIZATORJEM »KRICAČA«. Ob svečani izročitvi odlikovanj organizatorjem prvih radijskih oddaj naše re-

volucije, prve radijske postaje Osvobodilne fronte, ki je delovala v okupirani Ljubljani, je govoril predsednik republiške konference SZDL Slovenije Janez Vipotnik. Potem ko je orisal pomen »Kričača« za našo revolucijo, je govoril tudi o vlogi komunikacijskih sredstev v sedanjosti in bodočnosti. — Med drugim je dejal, da se morajo komunikacijska sredstva v svojih prizadevanjih zavzemati tudi za višjo, popolnejšo in čistejšo notranjo vizijo življenja.

POSVET O VLOGI SINDIKATOV. V komisiji CK ZKJ za družbenopolitične odnose so govorili o vlogi sindikatov v samoupravnem sistemu. Med drugim so poudarili, da se morajo sindikati zavzemati za usklajitev odnosov v podjetjih, gospodarskih panogah in delavskem razredu kot celoti. Menili so tudi, da je zaščitna funkcija sindikatov še zmeraj potrebna.

260.000 NOVIH STANOVANJ. V zadnjih dveh letih je Jugoslavija dobila 260 tisoč novih stanovanj, kar je zelo zadovoljivo. Pesebej je treba poudariti, da smo dobili za manj denarja več stanovanj. Zasluga za to gre tudi temu, da se je v zadnjih letih povečala udeležba občanov.

BODO POTNI LISTI CENEJŠI? Predsednik odbora za turizem Velizar Škerović je te dni dejal, da bomo najbrž revidirali sedanje pristojbine za potne dokumente za tujino. Takse za potne liste smo konec lanskega decembra podražili zato, da bi zmanjšali devizne stroške. Ta ukrep, kot vse kaže, ni rodil zaželenih rezultatov. Edini rezultat je ta, da je nabavljanje potnih listov pri nas najdražje v Evropi.

Razvojne možnosti Slovenije

Iz povedanega sledi, da bo moral program dolgoročne gospodarske usmeritve Slovenije upoštevati nekatere poglavitne splošne elemente naše ekonomike.

Predvsem bomo morali v naši nacionalni ekonomiki računati s kar največjo rentabilnostjo že vloženi sredstev. Na podlagi znanstvenih analiz in konkretnih rezultatov naše večletne gospodarske prakse bo treba izračunati, kako se obnašajo vložena sredstva v posameznih gospodarskih panogah, področjih in grupacijah. Dokopati se moramo do lastnih računov kaj je danes in kaj bo jutri. Ne gre o tem, kaj je bilo rentabilno včeraj, za socialne in družbene komponente družbenih vlaganj oz. družbenih sredstev.

Iščemo optimalno ekonomičnost dela, katere moč in vrednost bomo morali preizkusiti na mednarodnem trgu in v svetovnih gospodarskih tokovih. Morda bo kdo rekel, zakaj ne govorimo o jugoslovanskem, pač pa o mednarodnem trgu. Trdno smo prepričani, da se bo vse, kar se bo obneslo na mednarodnem trgu, obneslo tudi na našem, jugoslovanskem, ki je konec koncev sestavni del svetovnega trga.

Iz tega nujno izhaja, da ne bomo mogli razvijati vsega listega, kar imamo, ampak samo tiste proizvodnje, ki so perspektivne, v katerih imamo komparativne prednosti. Iz tega logično sledi, da bomo morali nekatere naše panoge in podjetja hitro razvijati, druge počasneje, tretje pa sploh opuščati. To pa ne bo lahka in prijetna naloga, saj se bomo najbrž težko poslovili od nekaterih dejavnosti, ki smo jih doslej kovali v zvezde. Potrebni bodo tudi boleči posegi. Prav zaradi tega je toliko bolj potrebno, da bomo dosegli politično in strokovno enotnost glede našega razvoja. Napak bi bilo namreč določiti z administrativnimi ukrepi selekcijo. Težiti bi morali za tem, da ustvarimo o osnovni razvojni usmeritvi idejno in politično enotnost. Na tej osnovi bomo lahko izdelali enotna merila in kriterije za nadaljnji razvoj gospodarskih in družbenih dejavnosti. To je naloga celotne nacije, ker gre za njen razvoj in tvornost. Če bomo uspešno spravili naše ekonomske, idejne in politične zamisli na skupni imenovalec, bomo zagotovili trdne temelje za vsklajeno in učinkovito akcijo vseh samoupravnih oblastvenih in političnih dejavnikov na vseh ravneh, od delovne organizacije do republike.

Struktura proizvodjalnih sil v naši

republiki nikakor še ni zadovoljiva. Treba jo bo spreminjati na podlagi znanstvene analize celotnega našega gospodarstva in na temelju skupnih načelnih odločitev, o katerih smo govorili. Današnja struktura slovenskega gospodarstva je po mojem mnenju preveč grajena od vrha navzdol, pod vplivom subjektivnih zamisli in vplivov zunaj gospodarstva, zato nam ne more več usrežati. Če bomo dosegli najboljšo strukturo proizvodjalnih sil in na tej podlagi vpeljali najmodernejšo tehnologijo, potem bomo s tem zagotovili tudi optimalno rast proizvodjalnih sil in na tej podlagi vpeljali najmodernejšo tehnologijo, potem bomo s tem zagotovili tudi optimalno rast proizvodnje. S tem pa bomo tudi eliminirali vpliv političnih in subjektivnih pritiskov, vmešavanja in licitiranja.

Eden bistvenih elementov pri tem bodo družbena sredstva, ki jih je mogoče usmerjati tako ali drugače; jih rentabilno nalagati in jih oplajati ali pa jih zapravljati v ekonomsko zgrešenih naložbah. Morali bi izdelati kriterije za usmerjanje družbenih sredstev, na osnovi ekonomskih kazalcev, ne pa skovanih v glavah, ne glede na ekonomsko stvarnost in dosedanje gospodarske izkušnje. Zlasti zadnji dve leti, čas, ko smo se lotili gospodarske reforme, sta pokazali, kaj se v danih razmerah in v stiku z mednarodnim trgovim mora razvijati, kaj pa je treba slej ko prej opustiti. Logiki sedanjega razvoja in rezultatom analiz, ki jih bomo napravili, bi morali slediti tudi tokovi družbenih sredstev. Zal pa sredstva, ki jih imamo na razpolago, še dandanes ne dotekajo vselej tja, kjer bi bilo gospodarsko najbolj logično in racionalno. Treba bo pač obračunati z ostanki romantičnosti, ki še živi v naši ekonomski zavesti in praksi, in spraviti ekonomske odločitve v sklad s spoznanji in zahtevami, ki jih je dala reforma.

To bi bili nekateri elementi splošnega značaja, s katerimi bo treba računati, ko bomo oblikovali program dolgoročne razvoja našega gospodarstva. Morali pa bomo upoštevati še mnoge druge in tudi bolj podrobne in konkretne. Naj opozorim na nekatere.

Najprej zunanji trg, njegove zahteve in gibanja, ki jih povzročajo v svetovnem gospodarstvu. Če nečemo biti kratkovidni in ozki, potem bomo morali iskati stike in prostor na čim širši fronti.

Stvar določenega dogovarjanja

Letošnja proračunska razprava v republiški skupščini - Občine počasi le postajajo temeljne družbeno-politične skupnosti, žal pa jim bo letos za to pravico spet zmanjkalo časa, da bi jo zares lahko do kraja tudi uresničile!

Letošnja proračunska razprava v republiški skupščini se je začela sorazmerno pozno kljub prizadevanjem, da letos na bi zamudili. Razlog je bil v tem, da so z njo zamudili v zvezni skupščini. Zvezni proračun so sprejeli šele tik ob koncu lanskega leta in se je vsa stvar zapletla okrog limit stopenj prispevkov iz osebnih dohodkov. Tako je zdaj nastala velika časopisna stiska, ker morajo občinske skupščine do konca februarja sprejeti ustrezne odloke glede davkov, prispevkov in taks, sicer ne morejo veljati za letošnje leto, ampak veljajo lanske. Vsak tak odlok pa mora na zbere volivcev, kar pa ni mogoče opraviti v enem tednu. Zato so se v republiški skupščini odločili, da bodo po hitrem postopku

sprejeli vse tiste zakone, ki so v zvezi s proračunom, sam proračun pa kasneje in predvidevajo, da se bo to zgodilo ob koncu februarja.

Republiški proračun temelji na štirih temeljnih načelih: prvih je treba zagotoviti plačilo starih obveznosti, ki zapadejo letos, drugič je treba za socialno zavarovanje zagotoviti toliko denarja, da ne bi poslovalo z izgubo. Tretjič je treba financiranje strokovnega šolstva sistemsko urediti in četrto naj republika ne bi omejevala stopenj prispevkov občinskim skupščinam, zaradi česar je izvršni svet že pripravil predlog zakona o tem umalenju.

Prav o tem poslednjem pa je bilo v skupščini veliko govora. Prevladalo je mnenje, da republika, ki se je na ravni federacije borila proti licitiranju stopenj, ne more sama stopenj licitirati v odnosu na občinske skupščine in kar velja za enega, mora veljati tudi za drugega. Res je pa, da je bilo iz samih občinskih skupščin precej pripomb na tako odločitev, češ, da je premalo časa za konkretno dogovarjanje z delovnimi organizacijami, da je to dogovarjanje močno komplicirano in da se bo težko spoznamovati in da je za vse to navsezadnje zdaj tudi premalo časa.

Načelo dogovarjanja pa pomeni, da bi se morali dogovarjati z vsako delovno or-

ganizacijo posebej, pogledati, koliko zmora in časa ne zmora, kar pomeni, da je treba razpravljati na podlagi konkretnih analiz in podatkov in ne na pamet. Zato so bile tudi močne težnje, naj bi tudi vse ostalo predpisala republika z zakonom, da bi se ognili vsem zapletom in težavam. Zmagala pa je nacionalna politika, ker gre za eno izmed ustavnih pravic temeljnih družbeno-političnih skupnosti.

Letos občinskim skupščinam prav zaradi časovne stiske najbrž ne bo uspelo dogovarjati se prav z vsako delovno organizacijo. Vendar začetki bo treba ter vsaj v globalnih številkah oceniti, kolikšna so možnosti gospodarstva in kolikšne niso. Vrh tega pa je še ta novost, da je letos obdaven tudi sklad skupne porabe, in to v korist občin in ne v korist republike, kakor je bilo prvotno mišljeno. Že doslej so namreč delovne organizacije prispevale prav iz teh skladov velik del za razvoj družbenih služb v občini in bi bilo napak, če bi šli prispevki od teh skladov v republiško blagajno.

Gre torej za začetek in letos prav gotovo še ne bo steklo vse, kot bi bilo treba. Vsekakor pa pomenijo ti premiki uveljavljanje občin kot temeljnih družbeno-političnih skupnosti, kar je bilo doslej marsikdaj zapostavljeno.

V. JARČ

Spominsko slavlje na Primorskem

Izvršni odbor republiške konference SZDL Slovenije je prejšnji teden imenoval 17-članski odbor, ki bo pripravil in vodil proslavo, s katero bomo počastili letošnji 25. obletnico vseljudske vstaje na Primorskem. Z vrsto krajevnih in večjih proslav bodo Primorci počastili spomin na največje odločitve v svoji zgodovini.

Odlikovani slovenski knjižničarji

Ob dvajseti obletnici ustanovitve društva bibliotekarjev Slovenije je predsednik republike tovariš Tito odlikoval devet zaslužnih knjižničarjev. Pretekli teden jim je republiški sekretar za kulturo in prosveto Tomo Martelanc v klubu poslancev v Ljubljani izročil visoka odlikovanja v imenu predsednika republike. Dobili so jih Srečko Vilhar, dr. Melita Stiele-Pivec, Doga Komelj, Pavle Kalan, Josip Rjavec, Savica Zorko-Suligoj, France Dobrovoljc, dr. Branke Berčič in Maks Veselko. — Odlikovanecem priceno čestitamo!

Kmetijski nasveti

Jugoslovanska metoda dognojevanja pšenice

Ob jesenski setvi damo pšenice posevku dovolj fosfornih in kalijevih gnojil, varčujemo pa z dušikovimi gnojili. Prvi dve vrsti gnojila lahko trosimo na zalogo, čisto drugače pa moramo ravnati z dušikom, ki se dobro topi in ga voda odnaša z zemljo. Ob tem ni odveč povedati, da je prav neznanje krivo prepričanju, da se pšenici ne splača dognojevati, češ da nič ne zaleže.

Izbirna rastlina, kot je pšenica, potrebuje za rast precej dušika, ki pa ga ne moremo potrositi vsega naenkrat. Če ga ne sunemo potrositi naenkrat, ga moramo v obrokih Skupaj z italijanskimi sortami pšenice je prišel k nam tudi njihov način gnojenja in dognojevanja. Po italijanskih izkušnjah, nastalih v toplejšem podnebnju, je treba dognojevati že v pozni jeseni in pozimi. Sprva smo tako dognojevali tudi pri nas, vendar ni bilo pravega uspeha, ker pozimi ravnice mirujejo in ne potrebujejo kaj več hrane. Drage dušične gnojila smo tako skoraj čisto nekoristno metali proč.

Domaij poskusi so pokazali, da v naših razmerah jeseni ni treba dosti gnojiti z dušikom, pozimi pa sploh ni treba dognojevati. Glavni trenutek pride z godaj spomlad, preden začno pšenične bilke hitreje rasti. Takrat je treba rastlinam dognojevati, vendar je tudi to pot potrebna previdnost. Preveč gnojila bi rastline nagnalo v bujno rast, to pa bi bilo na škodo zrnja, posevek bi bil manj odporen proti rastlinskim boleznim in bi rad polegel.

Drugi obrok dušičnega gnojila (običajno uporabljamo nitromonkal) damo takrat, ko gre pšenica v latje tretjega pa med klasičenjem in cvetenjem. To moramo upoštevati tem bolj, čim večje količine gnojila želimo dati rastlinam.

Ta metoda dognojevanja je preizkušena v naših inštitutih za naše podnebne in razine razmere. Imenujemo jo tudi "jugoslovanska metoda", njena zasluga pa je, da so se hektarski donosi pšenice v zadnjih letih tako zelo povečali. Rodovitnim sortam je omogočila, da so pokazale svoje lastnosti.

Inž. M. L.

Vaše zaloge

so mrtev kapital v skladiščih! Razprodajte jih in pomagajte si z denarjem, ki ga boste dobili na ta način! Obvestite javnost in kupce, koliko odstotkov popusta ste namenili za blago iz zalog! Pri tem Vam najbolj učinkovito pomaga oglas v lokalnem tedniku!

MARIJA NAMORS

To pa ne bo lahko - urediti vse na novo

Ob pripravljanju novega sistema zdravstvenega zavarovanja

»Večno nekakšne spremembe, komaj se nečesa navadimo — pa spet spremenjamo!« Nič kolikokrat smo v zadnjih letih, pa še posebej lani, slišali take in podobne tožbe, če je beseda nanesla na zdravstvo in socialno zavarovanje. Stvari pa kljub temu niso tekle niti tako, kot bi si želeli zavarovalci, ne kot zdravstvena služba in ne kot tisti, ki imajo na skrbi ravnanje z denarjem, namenjenim za zdravstvo.

Kakšno naj bo sodelovanje zavarovancev, da bo njihova beseda res zalegla?

Kaj bi skrivali, saj smo dosti glasno slišali, ne le na štiri oči, ampak tudi na številnih in preštevilnih sestankih, da z dopolnjevanjem predpisov, sprejetjem novih zakonov in reorganizacijami le bolj poskušamo mšiti večje razpoke, pri čemer pa se kaj hitro pokaže, da je sprejeta novost sicer odpravila to ali ono pomanjkljivost v organizaciji zdravstva ali socialnega zavarovanja, povzročila pa novo težavo tam, kjer je morda vna

prej nismo pričakovali. Pri vseh teh pripetljah pa že lep čas naletimo na tolažbo, da so nekatere spremembe le premostitveni ukrepi, druge pa že zasnova bodočega sistema zdravstvenega zavarovanja — kajti prav ta nov sistem zavarovanja naj bi dokončno obračunal s pomanjkljivostmi, nepravilnostmi, ki se pojavljajo v praksi in nam končno zagotovil razvoj zdravstvenega varstva in potrošnih sredstev v kar najbolj usklajenih razmerah, ustreznih našim potrebam in možnostim.

Prav zaradi teh velikih obetov, kaj vse nam naj zagotovi nov sistem zdravstvenega zavarovanja, ni bila naloga tistih, ki so ga začeli pripravljati v zveznem okviru, niti najmanj lahka. Za pred meseci je bil prvi osnutek tez in osnov, na katerih naj bi stonela nova organizacija zdravstvenega zavarovanja zavrjnena, ponovno jo je zvezna komisija vzela v pretres in dopolnjen in popravljen osnutek tez je bil nato sprejet v zvezni skupščini konec lanskega decembra. Razprava takrat je bila zelo dolga, pomislekov, ali nam posamezna načela in smernice ustrezajo ali ne je

bilo kar precej. Prav zaradi tega so predlagatelji že tedaj zelo poudarjali in terjali, naj javna razprava, sodelovanje čim širšega kroga strokovnjakov, inštitucij in prizadetih činiteljev, odločno poseže v to, da bi osnutek sistema čimbolj dopolnili.

Tako lahko za letošnje leto rečemo, da se bodo zdravstveni in družbeni delavci, pa tudi zavarovalci socijalizirno težavno in odgovorno nalogo, da oblikujejo svoja mnenja in poglede do posameznih stališč in načel, kakšno naj bo bodoče zdravstveno zavarovanje in da bo prav ta razprava dolga meseca v ospredju zanimanja.

Bomo znali zagotoviti samoupravnost tudi na tem tako perečem področju?

Poglejmo samo v glavnem nekatera izhodišča, na katerih bi moral temeljiti nov sistem zdravstvenega zavarovanja. Veliko večjo možnost o odločanju, kolikšne naj bodo zavarovalne pravice in koliko denarja je potrebno zbrati, bi moral imeti delovni ljudje, zavarovalci sami. Predvsem bi moralo ostati v pristojnosti delovnih ljudi, združenih v njihovih de-

lovni organizacijah in delovnih skupnostih odločitev, kako ustrezno potrebam in možnostim oblikovati pravice in dolžnosti zavarovanja. Tako bi vloga samouprave dobila res svojo pravo osnovo, delovne organizacije pa neposreden vpliv pri obveznem zavarovanju za primer nesreče ali profesionalne bolezni. Republika bi prevzela odločilnejšo vlogo pri usklajanju možnosti in potreb.

Ne bo dovolj, če se bodo med razpravo oblikovala le mnenja glede posameznih načel, enako važno bo, kako načela tudi usklajati, da bodo v praksi prinesli tisto, kar od njih pričakujemo. — Precej izkušnje že imamo — vzemimo samo pokojninski sistem — da to dvoje: načelo in praksa, nista bila povsem skladna, pa v enako napako ne bi smeli zaiti pri obravnavanju kompleksa vprašanj bodoče organizacije zdravstvenega zavarovanja. Popravljati stvari naknadno je navadno prepozen in neučinkovit ukrep, zato pa je toliko važnejše, da bi javna razprava čimbolj plodno in kompleksno utemeljila oblike in način zavarovanja, ki bi upošteval naš dosedanji razvoj in dal perspektivo solidnejšega urejanja tega področja v bodoče.

PUST, PUST, KRIVIH UST...

Vsakoletno kurentovanje o pustu v Ptujju pomeni za Slovenijo, za sosednjo Hrvaško, pa tudi za Avstrijo in Madžarsko to, kar je pomenilo nekoč za Ptuj pustovanje v bližnjih obdravskih vaseh okrog Markovec in Gorišnice, pa tudi okrog Vidma in Cirkovec. Tu je bilo na pustna dneva vseljusko dvodnevno praznovanje. To sta bila dva dneva brez dela, ko se je del prebivalcev spremenil v zanimive pustne skupine, drugi pa so bili gledalci in občudovalci.

Ptuj je tudi po osvoboditvi ocenil bogastvo ljudskih pustnih običajev v svoji okolici. Zato je na stežaj odprl vrata skupinam za pustovanje v mestu. Organiziral je poleg maskirane mladine tudi maskirano godbo na pihala. razen zanimive karnevalske skupine, komedijante in drugo. Tako je postal pustni terek popoldne tudi ptujski praznik ob velikem številu nastopajočih in še večjem številu gledalcev. Koranti, orači, kopjaši, rusa, picki, kopanjarke, vile in komedijanti iz Markovec in okolice niso bili sami na ptujskih ulicah. Prispeli so orači iz Lancove vasi, njihovi plesalci, potem plesalci iz Pobrežja pri Vidmu, plohariji iz Cirkovec, Ciganji iz Dornave in mnogi drugi.

Vse to je spodbudilo ptujске kulturne in turistične delavce, da so ob opori še drugih činiteljev pred osmimi leti ustanovili Zavod za folklorne in karnevalske prireditve. Ta je potem organiziral vsakoletno kurentovanje in karneval na nedeljo pred pustom v Ptujju.

Da bi gledalci videli čim več in da bi jim predstavili pustne običaje iz drugih predelov Slovenije, je povabil zavod še skupino lavfarjev iz Cerknega, skoromatov iz Brkinov, borove gostivanjce in plesalce iz Predanovec in iz Bučkovec, maskare iz Dobrepolj na Dolenjskem, pogrebce iz Hajdine in karnevalske skupine iz Celja, Maribora, Ptujja in od drugod.

Koranti (kurenti) iz okoliških vasi

Obdravnjke vasi med Ptujem in Borom: Spuhija, Zabovi, Markovci, Nova vas, Bukovci in Stojnici pa tudi Rogoznica pri Ptujju, okolica Vidma in Podlehnik. Na so obravnjke korante in druge pustne ilike ter običaje kot dragocenost prednikov, ne da bi vedeli za podobne pustne maske iz drugih krajev Evrope, Azije in Afrike.

Koranti so samo močnejši fantje s podetelja. Za nastop vadijo mesec dni pred pustom, da se utrdijo in preiskusijo, kdo zmaga ta napor in kdo ne. Tek in skakanje v teški oprani zahtevata gibčnost in velik napor, ki ga vsi ne prenesejo.

Dolg ovčji kožuh s kosmatim navzven, 8 do 10 težkih, različno velikih zvoncev na verigi okrog pasu, na glavi velika kapa iz kože, obložena nad čelom, pod brado in na temenu s kožuhovino, ima pošastno masko z dolgim nosom, brki iz srke, sobe iz filolovih sm, dolg rdeč jezik. Nad glavo sta dva roga iz slame v kožni oblogi, v višini ušes pa uhlja iz kože ali pa iz puranovih peruti. Na rogovih je nekaj trakov iz barvastega papirja. Na nogah ima korant močne čevlje. Iz njih gledajo doma izdelane volnene dokolenke, zelene ali rdeče. V roki ima ješevko.

Skupina 6 do 10, pa tudi več tako opremljenih in obloženih korantov pomeni za te kraje simbolično, zanimivo in obenem pošastno posebnost, ki deluje na slovelka na svoj način. Otroci se jih resno bojijo, pa tudi odraslim ni vseeno, ko zaslišijo in daljave zvok zvoncev in ko se jim približuje skupina čudnih resnanev. Pa utihnejo in se poskrbijo. Ko

ranti tekajo, skačejo, zdaj se rokujejo z enimi, zdaj s drugimi gledalci.

Največ časa porabijo koranti pri tekanju iz kraja v kraj. Oblečejo se po nekaj drušilu; v hiši snamejo kape, odložijo ješevke in stoji poljuknajo in popijejo, kar dobijo. Nekateri preoblečejo do zadnje niti premočeno srajo, drugi si obrišejo prepoten obraz in lahe in marsikateremu korantu je za to dobrodošel robček, ki ga je dobil od dekleta na obisku, potem pa ga odnese obojenega na verigi za zvanec. Kjer le morejo, jim gospodinja ali dekleta izpušijo nekaj dlak iz kožuha za srečo pri živini. Po krajšem pomeniku z dekleti pri tej ali drugi hiši odhitijo dalje. Tudi v gostilnah se tu in tam ustavijo. Utrujenost, vročina in žeja jih prisilijo k počitku.

Edino koranti so pustne skupine, ki ne pobirajo darov. Njihov obisk v drugih vaseh so ljudje vedno šteli kot dokaz hrabrosti in drznosti. Smejo v vsako vas in se nikogar ne bojijo, ker prinašajo srečo.

Oranje in prepevanje za srečno letino

Skupino markovskih oračev sestavlja 6 do 8 fantov, obloženih v starinska oblačila. Cez prsi in hrbet imajo spete svilene rute raznih barv in eno čez klobuk, da pokriva obraz konjiča — pevca. Ti vlečejo okrašen lesen plug, ki je na majhnih kolesih. Za pluznici drži korant, ko orjejo po dvorišču v krogu ter medtem prepevajo starinske pesmi.

Prihod oračev napoveduje pokač, ki se spravi pred orači na večji prostor, kjer se mu vsakdo umakne, ker ima dolg bič. Pokač je obložen enako kot orači, korant pa tako kot drugi koranti.

Za orači ostaja pobirač, ki je najzgovornejši v skupini in šaljevec. V desni roki ima grabljice, na levi pa korpece s plevami. To je odlično seme, ki ga poseje po zoranem, čezanj pograblja in ob tem govori: za pšenico s tremi

klasi, za koruzo s 500 zrnji, za lu kg težko repo itd. Njemu so vrata povsod odprta.

Gospodinja se mu prismečlja s klobaso ali z jajci v roki in mu jih da v koš na hrbtu. Tudi v tem so pleve, da se jajca ne bi polomila.

Obračun je na pustni terek zvečer ali na popolnično sredo. Pri njih velja: vsem enako.

Rusa pleše za srečo pri živini

Pri rusi nastopajo štirje. Rusa je simbol zaradi zime prikrajšane živine. Njen hrbet in rebra tvori krušnjak — lestvica za kolase kruha, ki jih imajo pri večjih kmečkih družinah. Stranici krušnika ležita na ramenih dveh moških, ki predstavljata sprednji in zadnji del ruse. Skrita sta v ogrodju ruse, prekritem s sešito rjuho. Rusina glava je oblikovana iz lesa. Nabitja je na močno palico. To drži prednji rusec. Če ljusi se giblje z natezanjem in spuščanjem vrvice. Z glavo sebe rusec daleč proti ljudem. Spreten rusec lahko zagrablji z glave klobuk, pa tudi klobaso, krap ali celo kozarec s pijačo. Ko sega z glavo navzgor in odpira gobec, pomeni, da je skupina željna, navzdol pa, da je lačna. Ljudje to razumejo in hitro postrežejo.

Posebno zanimiv je gonjač ruse. Ta je najbolj zabaven in domisel. Rusca morata biti izredno zabavna in poštenovalna. In morata ubogati na besedo ali na udarec biča, ki pada po lesenih rebrih ali pa po slannatem repu s nekaj šimami na koncu.

Rusa je za ljudi najbolj zabaven. Zgodil se, da zaide tudi v gozdovce, pade po poldielci, se satakne na ograji, brea, skače, pleše itd. Pokojni Forta iz Nove vasi pri Markovcih je bil najbolj zabaven rusovodec. Ljudje ga še danes ne morejo pozabiti zaradi duhovitosti in šaljivosti.

Tudi pobirač mora biti duhovit in potem nikomur ni šal dati darila.

Picki pričarajo srečo pri perutini

Picki s kokljo in petelnom ali brez njih predstavljajo le

večji otroci. Iz kartona si na pravijo stožčasto visoko kapo in jo okrasijo s trakovi iz barvastega papirja. Čez obraz imajo masko. Pri vratu imajo zvezano daljše belo krilo, da jim sega izpod kolena. Roke imajo proste, da lahko držijo palico. Na enem koncu je iz lesa oblikovana puranova ali petelinova glava, na drugem koncu pa je rep z mlajšim perjem.

Nastopajo posamezni picki ali v skupinah. Tudi ti imajo svojega pastirja, ki ima orglice ali ustno harmoniko in igra pickom med plesom.

Nekatere skupine spremljajo lično izdelana petelin in kokoš. Taka skupina je po svoje zanimiva.

Vile so vesele življenja in svoje kraljice

Skupina belo obloženih deklet, med katerimi je kraljica s krono, so vile. Vila je simbol lepote in dekliških čednosti. Zato pojejo od veselja nad mladostjo in življenjem izbrane pesmi. Teh skupin skoraj ni več. Na ptujskih kurentovanjih so se le enkrat pokazale. Videti jih je mogoče le v domačih vaseh.

Kopjaši utirajo pot gostivanjcem

Kopjaši so na čelu gostivanjcev. Njihovo kopje s rumobarvnimi trakovi, tudi z narodnimi trobojnimi, je simbol vršenih moči in slavnostih ob porokah. Od

v Rogoznici pa imajo drugačne zvonce in nogavice.

Orači s čakami, polnimi poročnih pušeljkov

Konjiči oračev iz Lancove vasi so obloženi v starodavne hodne robače in brguše. Čez rame imajo pripete svilene robce. Na glavah imajo čake s polokroglim visokim vrhom in na njih je polno poročnih pušeljkov, ki so jih dobili od ženinov, nevest in drugih gostivanjcev. Na lesnem plugu imajo smrečice, okrašene s trakovi iz barvastega papirja. Pri vsaki hiši orjejo in pojejo. Tudi pred njimi gre poltač, za njimi pa pobirač, moški, obložen v zensko, ki je tudi izredno domisel in duhovit. Obložen je drugače kot drugi orači.

Oračem iz Lancove vasi gre na čelu korant z volovsko glavo, druga dva koranta pa sta taka, kot so drugi koranti. Od teh eden pluje.

Za orači gredo plesalci ali gostivanjci, saj imajo s seboj ženina in nevesto. Prepevajo in vriskajo. Vse prihaja iz hiš in jih občuduje.

Plešejo za vse pridelke — do debele repe!

Pustni plesalci iz Pobrežja pri Vidmu so nekoliko podobni oračem iz Lancove vasi, saj imajo tudi oni čake s pušeljkami.

Obložen so v bela hodne sraje in brguše, čez sraje pa imajo prsilke s svetlimi gumbi ter svilene robce čez ramena. Tudi ženske so starinsko obložene in imajo čez ramena svilen robec. Igra jim godba, ko plešejo; sicer pa prepevajo in vriskajo.

Tudi v Cirkovcah je veselje doma

Skupina pionarjev iz Cirkovec je posebnost z Dravskega polja. Ta skupina nastopa na folklornih festivalih, o pustu pa v skupini ploharijev. Na plohu peljejo slamnatega moškega, ki ga spremlja črna obložena ženska, v resnici v žensko obložen moški z ženskimi obilnimi. V nekdanjih časih so se fantje oblekli v ženske in so tisto leto v vasi ni poročilo nobeno deklet. Sedaj vlečejo ploh dekleta in fantje in so med najzanimivejšimi skupinami na prireditvah.

V nekdanjih živopisnih kočmajkah in rutah so dekleta iz Cirkovec zelo prikupna; vriskajo kot fantje, prepevajo skupno s fanti in plešejo, da se iskri pod petami. Fantje imajo zametne prsilke s svetlimi gumbi in zametne klobuke, na njih pa pušeljce.

Vse to in drugo boste lahko videli v nedeljo v Ptujju

Letos bo kurentovanje in karneval v Ptujju na pustno nedeljo, 25. februarja. Tudi letos bodo nastopale dopoldne ob 9. uri vse pustne skupine na stadionu, popoldne pa bo spredel karnevalskih skupin v mestu.

Odbor je za prireditve izbral pustne skupine, za folklorne skupine pa je možen nastop v toplejšem in ugodnejšem času. Obljubljeno je tudi sodelovanje pustne skupine iz Beljaka.

Tekst in fotografiji: JOZE VRABL

Orač iz Lancove vasi s čudovitim čakami, zvrhanimi poročnih pušeljkov...

Kopanjarke vozijo razočarano nevesto

Kopanjarke so dekliška skupina, ki ponazarja žalost, da se nobe na med njimi ni poročila, ali pa veselje, da so ostale same, ker vsakega ne vsamejo za moža, ampak le najboljšega.

Obložene so v starinsko dekliško nošo. Kopanjarke na kolesih vleče 4 do 6 deklet; deklica, ki sedi na njej, pa se joka, ker fant ni prišel pročit za njeno roko. Ta skupina spada med glasbene skupine, ki izražajo v pesmi, šaljuča deklica pa s besedami, vse svojo duhovitost, zlasti pa porogljivost na škodo fantov. Radi se ustavljajo pred njimi, da sišijo, kakšno žalost pomeni njihova brezbratnost do deklet.

odhoda ženina po nevesto do konca gostije spremljajo gostivanjce. Drugi se spravijo na paruce, ki jih vlečeta konja, kopjaši pa skačejo pred njimi, medsejo kopje visoko in ga zopet lovijo. Na tla jim ne sme pasti. Obložen so v tamne obleke, obuti v škornje. Čez prsi in hrbet je na boku navkriž pripet trak trobojnice, na levem ročaju je pušelo za poroko, na klobuku pa so trakovi, ki jih razpljuje veter. Imajo bele rokavice. Za kopjaši so godci, potem pa drugi svate na paručih ali peh. Vsa skrb za dobro razpoloženje gostivanjcev je na sterbi godcev.

Cirkusanti so posvetnjaki

Ob pustu se zbere tudi skupina komedijantov ali cirkusantov, ki vodijo po vaseh enega ali dva medveda in ga pri vsaki hiši prodajajo.

Vsa njihova duhovitost je v tem, kako govori njihov vodja o tem, da so obšli že pol sveta in da obiskujejo le tiste ljudi, ki imajo od vseh živali najraje medvede. To so edine živali, ki od veselja poskakujejo; ko so jerna in lačne, renčijo. Pa tudi delati znajo, vendar ne pozimi, ko je mrzlo, temveč poleti, ko je toplo.

Ker obiščejo z medvedom skoraj vsako dvorišče, se držijo, saj mora medved plesati in pokazati, kaj vse zna, da nekaj dobijo.

Skupine z Dravskega polja imajo svoje posebnosti

Koranti s Dravskega polja, iz okolice Vidma in Podlehnik imajo skoraj enako opremo kot koranti iz vasi v okolici Ptujja, ti

«Koranti» z naraščanjem, kakor ga vidijo vsako leto na velikem pustnem karnevalu v Ptujju na čelu spreveda etnografskih skupin.

Vsi na volišča!

Izid nedeljskega referenduma bo pokazal, koliko so bile besede volivcev zares iskrene in kolikšna je naša resnična pripravljenost pomagati pri izgradnji osnovnih šol v občini. Glasovanje bo tajno, torej se bo vsakdo lahko svobodno odločil. Vsak DA bo izboljšal oceno v spričevalu naše zavednosti. Vsak DA bo že kamen za gradnjo in dozidavo šol.

Volivci, naj ne bo v nedeljo nikogar, ki bi ostal gluha za prošnje naših otrok! Glasovali bomo za dobro tistih, ki se šolajo danes, in za tiste, ki bodo čez leta sedli v šolske klopi. Ko bodo imele šole več prostora, bodo lahko nudile varstvo šolarjem in predšolskim otrokom. (Foto: Jožica Teppey)

TEGA, KAR ČLOVEK ZNA, MU NIHČE NE MORE VZETI!

Občani, glasujte za srečo naših otrok!

Predniki so gradili šole za več rodov in tudi mi smo dolžni obnavljati in dozidavati osnovne šole v občini — Šola je tisočim učencem drugi dom, zato nam ne sme biti vseeno, kakšen je in kako se otroci v njem počutijo

Odborniki občinske skupščine in predstavniki vseh organizacij in društev v občini Brežice so 1. februarja podrobno razpravljali o stanju naših osnovnih šol in se seznanili s pogoji, v katerih se učijo in vzgajajo naši otroci.

Vsi zbrani so se odločili, da poleg drugega tudi s samoprispevkom občanov zberemo najnujnejša sredstva za ureditev osnovnih šol v občini. Zato je občinska skupščina za v nedeljo, 25. februarja, razpisala splošno glasovanje — referendum, s katerim želi dobiti podporo vseh občanov pri svojem prizadevanju, da bi otrokom uredila šolske prostore, njihov drugi dom, kjer se pripravljajo za vstop v življenje.

Odločitev občinske skupščine ni nekaj nenavadnega, saj so že v mnogih slovenskih občinah prebivalci na referendumih izrekli svojo priprav-

lnih eno ali dvorazrednih šol so takrat zgradili naši predniki večja šolska poslopja, da bi se mi, njihovi otroci, učili več in bolje, da bi nam bilo v življenju lažje kot njim. Ali nismo mi dolžni isto zagotoviti našim otrokom, ki se šolajo danes, ter tistim, ki bodo sedli v šolske klopi v prihodnjih letih in desetletjih?

ŠOLSKIH PROSTOROV JE PREMALO IN PRESLABO SO OPREMLJENI

Znanost in tehnika iz dneva v dan hitreje napredujeta; kar je veljalo za napredno in moderno v naših mladih letih, je danes zastarelo. Še bolj bodo ta hitri napredek in razvoj znanosti in tehnike občutili naši otroci v prihodnjih desetletjih. Zato jih ni mogoče zadovoljivo pripraviti za življenje v tehničnih in zatohlih učilnicah. Ni jim mogoče posredovati znanje samo s kredo, tablo in učiteljevo besedo. Naravoslovje zahteva poizkuse, zahteva praktično delo učencev, zato današnja šola ne more biti več tista nekdanja stara šola, v katero smo hodili mi. Zato naše šole danes potrebujejo nove prostore za učilnice, delavnice, potrebujejo kabine za učili za posamezne predmete, nove instalacije in še marsikaj, da bi šolski pouk otrokom lahko dal nujno potrebno znanje za življenje.

Sodobnega, za življenje nujno potrebnega znanja šole v občini našim otrokom danes ne morejo nuditi v zadovoljivi meri. Pomanjkanje prostorov in nezadostna opremljenost so glavni problemi skoraj vseh naših šol. V nekaterih šolah se zvrstijo v istem razredu na dan tri iz-

prostora? Ali nismo torej dostikrat krivični do otrok in do njihovih učiteljev, ko kažemo samo na slabe ocene otrok, a se nič ne pozanimamo, v kakšnih pogojih se učijo in v kakšnih pogojih živijo po šest ur na dan.

V VSAKO ŠOLO KUHINJO IN JEDILNICO!

Ko pride otrok premražen tudi po 6 do 8 km daleč v šolo in se tam trdo uči pet

do šest ur, bi mu bil v šoli potreben topel obrok, da bi se okreplil in odpočil. Toda tega jim ni mogoče dati, ker šole nimajo kuhinj, nimajo jedilnic, kamor bi lahko sedli otroci k mlačni, h kosilu. In kako potrebno bi bilo, da bi šole imele prostore, kjer bi lahko po želji staršev nekateri otroci ostali tudi popoldne. Tam bi slabšim učencem učitelji pomagali z dodatno razlago, z dodatnim učenjem. Koliko manj slabih ocen bi potem bilo, koliko manj žalosti in jeze pri starših! Odpadle bi tudi skrbi staršev, kaj bo z njihovimi otroki popoldne, ko bodo sami doma.

IZMENE ŠOLARJEV SE SREČUJEJO V ZATOHLIH, NEPREZRAČENIH UČILNICAH

Dan v šoli bratov Ribarjev v Brežicah

V delovnem urniku je po pet, včasih tudi sedem začetkov — Nemir na hodnikih moti pouk, toda otroci nimajo drugega prostora za čakanje — Kljub natrpanosti najdejo učitelji še čas za vodenje krožkov in pomoč tistim, ki slabo napredujejo — Na stotine ur žrtvujejo za izvenrazredno delo

Brežiško osnovno šolo obiskuje tretjina otrok v občini. Pod streho dveh starih poslopj se izmenja vsak dan tisoč učencev. Stara šola stoji že 142 let, čeravno nima več prvotne podobe: razširili in popravili so jo leta 1880. Ta šola je brez temeljev, zidovi so razpokani, južno steno pa leta počasi, a vztrajno nagibajo. Še enega takega potresa, kot je bil 1917, šola ne bi prenesla. Ze majhen zemeljski sunek bi lahko povzročil strahotno razdejanje.

Šolsko poslopje iz leta 1825 je imelo sprva le tri učilnice. Leta 1890 so dogradili še štiri, Stavbo I so sezidali 1912 leta za nemško šolo.

To poslopje je sicer māj šega datuma, toda za današnje število učencev veliko premajhno. Obe šolski zgradbi so osnovnošolski učenci napolnili 1958. po priključitvi nižjih razredov gimnazije osnovni šoli. Od tistega časa dalje bi dneve in leta — obeh hišah lahko primerjali z življenjem v čebelnjaku: otroci prihajajo in odhajajo od lutra do večera. Dan je prekratek za vse izmene.

Prvi učenci se zberejo v šoli že ob sedmih zjutraj. To je običajno začetek za telovadno ure. Poizmi je v tem času zunanji svet, učenci iz okolice pa morajo že uro in več prej na pot. Tisti, ki se sicer vozijo z avtobusom, tedaj pešajo, da ne bi zamudili.

Drugi začetek pouka je ob 8. uri, tretji ob 11. 30, četrti ob 13.20 in peti ob 14.15. Tako je vsak dan, so pa tudi dnevi s šestimi in sedmimi začetkom. Ravnateljica Angela Skalčarjeva je pojasnila, da morajo izkoristiti sleherni uro, če hočejo, da otroci niso prikražani.

Vsi ti začetki pa silno mo-

do delo učencev v razredu: na hodnikih je velik nemir. Tam se šolarji oblačijo in slačijo, tam čakajo, kdaj se bo izpraznil njihov razred. Najhuje je ob menjavi prve in druge izmene ob pol dvanajstih. Takrat se gnete na hodnikih največ učencev in ta živah odrača pozornost otrok od pouka. Ne samo za učence, tudi za učitelje je delo v takih razmerah izredno težavno.

HODNIKI SO GARDEROBE IN ČAKALNICE

Nemiru se, žal, ni mogoče izogniti. Poleti in ob lepem vremenu šolarji lahko počakajo na pouk pred šolo, nikakor pa ne pozimi in v dežju. Ze to je zanje dovolj neugodno, da so hodniki tako mrzli. Tam puščajo obleko in obutev. Boljše garderobe šola ne premore in otroci so vesko zimo prisiljeni obupati mrzle čevlje. Pa ne samo to. Hodniki so blatni, kadar prihajajo otroci ob slabem vremenu v šolo z mokro obutvijo. Potem se preobujejo v copate, na njih pa odnašajo umazanijo v učilnice.

V šoli tudi ne morejo navajati učencev na higieno. V stari stavbi je na hodniku le ena pipa, zato je nemogoče,

Dragi starši!

Blizu se 25. februar, dan velike odločitve. Pričakujemo, da boste odločno in samozavestno izglasovali samopri-spevek za šole v naši občini, da se boste izrekli za boljše delovne pogoje svojih otrok.

Ste se že odločili, kako boste glasovali, ali pa morda še premišljujete? Zdi se nam, da bi se že davno morali odločiti, saj poznate razmere, v katerih živimo in delamo. Niso rožnate, pa tudi naši uspehi niso najboljši. Marsikaj bi bilo lahko drugače, če bi imeli več prostora, tako pa se stiskamo v pretesnih učilnicah in podimo drug drugega iz šole, da lahko pričnemo delati. Če bi imeli večje, lepše in svetlejšje učilnice, bi bili gotovo tudi naši učni uspehi boljši. Marsikateri učenec bi rad sodeloval pri tem

ali onem krožku, toda kdaj in kje naj delamo, ko pa je celo za redno šolsko delo premalo prostora. In verjamite, da bi nam dramski, literarni, tehnični in drugi krožki veliko koristili, saj bi pridobili v njih mnogo delovnih navad in izkušenj, ki bi jih s pridom uporabljali v življenju.

Dragi starši, naše želje hitijo k vam, ker vemo, da nam še nikoli niste odrekli pomoči. Vsi upamo, da nam boste pomagali tudi tokrat, ko smo vaše pomoči najbolj potrebni.

Otljubljamo vam, da se bomo trudili za boljši učni uspeh ter izpolnili vaša pričakovanja.

VASI HVALEZNI OTROCI

Občani, v nedeljo bomo na referendumu glasovali za srečo, za svetlo bodočnost otrok! To našo skromno žrtv smo dolžni našim otrokom! Kako težko je staršem, če jim otroci v zrelih letih očitajo: »Niste dosti poskrbeli zame, niste me pripravili za življenje, zato sem nesrečen!«

In kakor vsi dobri starši skrbijo za srečo svojih otrok, smo to dolžni storiti tudi kot občani, da nam ne bodo bodoči rodovi mogli reči: »Niste poskrbeli za nas v mladosti, niste nas pripravili za življenje.«

Občani, z glasovanjem v nedeljo dokazimo, da želimo dobro, da želimo srečo našim mladim!

Volišča po vsej občini bodo odprta od 7. ure zjutraj do 19. ure zvečer. Pridite in ne oklevajte!

ljenost, da bodo del sredstev za obnovo in izgradnjo osnovnih šol sami zbrali.

Zato se s tem pozitivom obračamo na vse naše občane, da se s svojimi glasovi na nedeljskih volitvah izrečejo za ureditev, obnovo in dozidavo osnovnih šol v občini. Občani, odzovite se prošnji tisočev otrok, ki nas prosijo, naj jim uredimo šole tako, da bodo v svetlih, zdravih prostorih in ob uporabi sodobnih učil spoznavali skrivnosti znanosti in tehnike! Le tako bodo pripravljani stopiti v življenje, se v življenju uveljaviti ter doseči osebnostno srečo! Znanje je otroku pač najboljša dota, saj pravi ljudski pregovor, »da človek toliko vešja, kolikor zna« in da človeku tega, kar zna, nihče ne more vzeti. Zato naj ne bo nobenega občana, ki bi na nedeljskih volitvah ostal gluha za upravičene prošnje naših otrok. Ne izgovarjajmo se, »če so bile takšne šole, kot so, dobre za nas, so dobre tudi za naše otroke.« Zavedajmo se, da so tudi naši predniki, ki so živeli dosti teže življenje kot mi, s svojimi sredstvi gradili šole za nas. Okoli leta 1900 — torej pred dobrimi šestdesetimi leti — so bile namreč zgrajene šole v vseh večjih krajih naše občine; v Dobovi, Kape-lah, Globokem, Cerkljah, na Bizeljskem. Iz prejšnjih maj-

Občani, ta referendum je dolgoročno odločitev v korist šolstva!

mens učencev, povsod pa po dve. V Brežicah traja pouk od sedme ure zjutraj do sedme ure zvečer, en oddelak učencev zamenja drugega v razredu. Eni zarana, še po temi prihajajo v šolo, drugi se v poznih večernih urah vračajo domov. Njihovi starši pa se vsak dan boječe sprašujejo:

»Ali se nam bo otrok srečno vrnil domov?«

Kdo od nas je že pomislil, kako se je mogoče otroku učiti in kako je mogoče učitelju učiti v šoli, kjer pride na enega učenca samo 1 m²

bi morali učitelji delati še posebej. Toda kdaj, če jih čaka avtobus? Rezen tega so po petih urah pouka isko utrujeni, da niso sposobni za dodatno sprejemanje znanja.

Na šoli so se glede tega kljub oviram dobro znašli. Dopoldanske razrede razdelijo po skupinah. Tisti, ki jim povzroča težave angleščina, grede k angleški dodatni uri, boljše učenci na primer k pevskim vajam, spet drugi k neobveznim predmetom. To pa je le izhod v sili.

UČENCI SO PRIKRAŽANI ZA TELOVADBO

Težave so nadalje s poukom telesne vzgoje. Telovadnica TVD Partizan je zasledena od jutranjega sveta do poznega večera. Uporablja jo tudi gimnazija, zato je pouk telovadbe skróten. Nižji razredi v telovadnici sploh ne pridejo na vrsto; razgibani se morajo zunanji ali pa v razredih.

Do zdaj smo zvedeli veliko o učencih in skoraj nič o učiteljih in profesorjih. Razumljivo je, da tudi njim v teh utesjenih prostorih ni prijetno. Obe zbornici sta zelo majhni. Vanje prihajajo celo starši, ker za govornike ure ni drugega prostora. V takem nemirnem okolju pa so prosvetni delavci težko osredotočijo na delo, ki jih čaka v razredu. Najslabše se godi učiteljem kemije, fizike, biologije in likovne vzgoje. Na pouk se morajo pripravljati kar na hodniku.

Poskušala sem vsaj približno opisati, kako natrpan je delovni urnik šole, a to je samo delček njenega vsakdanjica. Le en dan bi moral vsakdo doživeti z učenci in učitelji, pa ne bi niti za hip okleval med »das in« na referendumu.

JOŽICA TEPPEY

SKRIVNI POHOD ŠTIRINAJSTE

2. NADALJEVANJE

Borce so že obvestili o pohodu na Štajersko, in bali so se, da Nemci ne bi zvedeli za to skrivnost. Treba je bilo hiteti. Toda pohod čez cesto v Hrvaško Zagorje je bil težaven in skoraj nemogoč brez boja. Tajnost pohoda je bila v nevarnosti zaradi zastoja, ker so 25. januarja ustaši v Donji Rijeki ujeli dva kurirja divizijskega obveščevalnega centra. Skrb za tajnost se je v poveljstvu Štirinajste še bolj stopnjevala zaradi dejstva, da je vest o pohodu na Štajersko potovala s Štirinajsto in se naglo širila med hrvatskimi prebivalci. To pa ni bilo nič posebnega, zakažni glede na smer gibanja XIV. divizije ni bilo nikomur težavno uganiti, kam se je namenila.

Iz dokumentov, ki so se ohranili, zvedemo, da so ustaši vedeli, da se okoli Zagreba giblje močna slovenska partizanska enota. Poročilo poveljstva hrvaškega domobranstva z dne 18. 1. 1944 o zbiranju enot NOV in PO Hrvaške pravi, da so na območju severno od Siska opazili zbiranje močnejših partizanskih sil (menda 1000? - Italijanov in Slovencev). To netočno poročilo ima pomen v tem, da so le zasledili nenavadno zbiranje slovenskih partizanov.

Drugo poročilo istega poveljstva z dne 23. 1. 1944 pa je že natančneje opredelilo vsaj kraj in čas zbiranja slovenskih partizanov in se glasi: "... 19. in 20. 1. zbiranje part. Slovenskega korpusa - menda 4000? v področju J. v. in vzhodno od Križevcev."

Ne vemo, ali so ustaške oblasti kaj ukrenile, da bi preverile ta sicer zanje kar neverjetne podatke, in se potem odločile za kakršnokoli akcijo proti Štirinajsti. Iz poteka dogodkov sklepamo, da proti diviziji niso pripravili nobene akcije.

Prvi podatki o štajerskem obmejnem pasu

Med bivanjem na Kalniku je divizija dobila prvi informacije o razmerah v širšem obmejnem pasu vzhodne štajerske. Pred končno odločitvijo je Štirinajsta vprašala glavni štab za mnenje. Zanimiva je brzojavka glavnega štaba Slovenije, ki je prek X. korpusa prispela do Štirinajste na Kalnik.

Depeša je brez datuma, je pa verjetno z dne 25. januarja 1944. V njej priganja glavni štab Štirinajsto, naj nadaljuje pohod, če le more. Previdna naj bo, če so sovražne koncentracije zahodno od ceste Sv. Ivan Zelina-Varaždin namenjene njej. Nujno je oditi v Haloze, ker so tam močne gestapovske in Mihalovičeve bande.

Štirinajsta je bržkone kot odgovor na to depešo poročala glavnemu štabu Slovenije, da "... danes nismo mogli čez cesto. (Danes se nanaša na 25. januar, op. avt.), da ne poznajo položaja v Hrvaškem Zagorju. Tudi X. korpus ga ni poznal, domneval pa je, da sovrainik izvaja v Zagorju ofenzivo, ki se bo nadaljevala na Kalniku.

V prepričanju, da bo na Kalniku res ofenziva, je Štirinajsta predlagala glavnemu štabu Slovenije, da bi sodelovala s hrvatskimi enotami pri razbijanju te ofenzive, nato pa bi šla naprej.

Iz vseh sovrainikovih premikov in koncentracij pa se je razvil le napad na hrvaške partizane na Kalniku. Štirinajsto je to zelo dolgo, predolgo zadrževalo (od 21. januarja 1944, ko je prišla v podnožje Kalnika, pa do 28. januarja 1944, ko je zvečer šla čez cesto Varaždin-Zagreb južno od Varaždina) v razmeroma topliem vremenu, le le manevrirala na Kalniku skladno z novicami o sovrainikovih zbiranjih, namerah in akcijah.

21. januarja 1944 zvečer je bila Štirinajsta še v vaseh Ivanec, Marinovec in Donja ter Gornja Glogovnica pod Kalnikom. 22. januarja zjutraj se je Serčerjeva brigada premaknila v Glogovnico. Tomšičeva s štabom divizije pa v Osijek Vijakovački - Serčerjeva je 24. januarja odšla v Kamešnico, Bračičeva pa v Apatovac. Štirinajsta je nato 25. januarja v celoti zasedla nove položaje: Serčerjeva v Gornji Rijeki, Tomšičeva v Kamenici, Bračičeva in štab divizije pa v Kalniku. Naslednjega dne je Serčerjeva brigada zamenjala Bračičevo na položajih v Kalniku, Bračičeva pa je zasedla Osijek Vijakovački. Tako je Štirinajsta obvladovala položaje na Kalniku.

Mimo Varaždina v Zagorje

Štirinajsta se je za pohod v Hrvaško Zagorje odločila po kar nenavadni poti. Namesto da bi šla po Kalniku kar proti zahodu, je napravila velik ovinek, ki jo je stal en dan marša več, proti severu in se nato blizu Varaždina usmerila v Zagorje. Pohod je potekal popolnoma nemoteno. 27. januarja popoldne je odšla divizija skozi gozdove Kalniškega gorja in se ustavila na njegovem severnem vznožju. Tomšičeva in Bračičeva brigada sta bili v vasi Svibovec, Serčerjeva v Donji Poljani, štab divizije

Enote Štirinajste divizije pri Sv. Jani 10. januarja 1944 (Iz arhiva Muzeja ljudske revolucije v Ljubljani)

pa v Jalševcu. Naslednji dan, 28. jan. zvečer, so odšli skozi vas Kelemen pa čez cesto Varaždinske Toplice-Varaždin pri vasi Seketin, čez progo Zagreb-Varaždin pa pri vasi Sv. Ilja. Vsi prehodi so le kakih osem kilometrov oddaljeni od Varaždina. Manever je bil uspešen in 29. januarja je divizija v lepem vremenu dosegla Hrvaško Zagorje ter se ob sedmih zjutraj razmestila: Bračičeva brigada in štab divizije v vasi

Završje, Tomšičeva v Pecah, Serčerjeva pa v Margečanu. Viktor Avbelj-Rudi je o nadaljevanju pohoda obvestil glavni štab Slovenije.

Le še dan pohoda do Haloze

Štirinajsta je bila sedaj oddaljena od Haloze le še en dnevni pohod. Udariti je bilo treba kar proti severozahodu, raztrgati žično oviro nekje pri Višnjici, napasti nemške postojanke v okolici Ptujja in začeti mobilizirati. Toda vdor v Haloze ne bi bil od tu nič kaj ugoden. Predvsem Štirinajsta ni imela podatkov o političnih in vojaških razmerah v Halozah niti kakšnega stika s terensko politično organizacijo Haloze pa so bile kot ovek pas med reko Dravo in nemško mejo zelo nevarno področje, kjer je bil maneverski prostor za Štirinajsto premajhen. Položaji okoli vasi Margečan in Pece so bili neprimerni za izhodišče preboja v Haloze. Nekoliko boljši, toda iz enakih razlogov nezadovoljivi so bili položaji na Ivanščici.

Divizija so 29. januarja 1944 zbrali opolnoči v vasi Bela in odkorakali namesto proti severozahodu proti jugozahodu čez Ivanščico ter se po utrudljivem maršu razmestili na njenem južnem pobočju: Tomšičeva v vasi Martinštica, Serčerjeva in štab divizije v Belcu, Bračičeva pa v vasi Revno. Tukaj so se povezali z zagorskim partizanskim odredom, ki je izkoristil priložnost, da je v divizijo poteval v Zagorje. Odred se je nastanil v Selnici. Ustaši so ga napadli s severne strani, iz Ivanca prek Ivanščice. Drugi bataljon Serčerjeve brigade je odredu odhitel na pomoč. Skupno sta pregnala ustaše v Zlatar. Zagorci so se nato umaknili k Serčerjevi brigadi.

Tomšičeva in Bračičeva naklestita ustaše

Naslednji dan je kakih 500 ustašev iz Zlatarja napadlo Tomšičevo in Bračičevo bri-

Politični komisar glavnega štaba NOV in PO Slovenije Boris Kraigher-Janez (na levi) s političnim komisarjem XIV. divizije Stanetom Dobovičnikom-Krtom v Velikih Laščah po uničenju domobranske postojanke (Iz arhiva Muzeja ljudske revolucije v Ljubljani)

boji pogovorila o smeri nadaljnega gibanja. Viktor Avbelj-Rudi je predvsem spraševal, če mora na vsak način v Haloze, ker predhodne depeše glavnega štaba ni dobro razumel. Glavni štab pa je takole odgovoril: »Če razmere omogočajo, krenite v Haloze. Odločate sami (podčrtal avtor). Kasneje imejte za glavno operacijsko področje Grobelno-Rogatec. Bazo si skušajte ustvariti na terenu južno in severno od te proge. Poročajte več o terenu, kjer se nahajate...«

Ta depeša je bila zelo pomembna za nadaljnje odločitve Štirinajste. Glavni štab se še vedno oprijemlje prvotne zamisli o vdoru v Haloze, vendar pri tem ne vztraja. Odločitev prepušča štabu XIV. divizije oziroma Viktorju Avbelju-Rudiju. S tem postaja odločanje Štirinajste svobodnejše. Realna situacija postaja pomemben dejavnik za usmerjanje gibanja in akcij. To pa je bilo pomembno zlasti zato, ker radijska zveza med Štirinajsto in glavnim štabom Slovenije ni prav dobro delovala. Bila je nezanesljiva. Spriču nenehnih pohodov v medsebojnem radijskem pogovoru ni bilo moči izmenjati vseh podatkov, misli in sklepov. Zanimivo je, da glavni štab daje diviziji tudi topografsko-taktično osiše za prihodnje akcije. To naj bi bila progna Grobelno-Rogatec, ki poteka v smeri zahod-vzhod. Na zemljišču južno in severno od nje naj bi bile baze. S tem je bila določena nekaka osrednja os vzhodne štajerske, okoli katere naj bi se sukala Štirinajsta. Nedaleč od te osi so bile tudi Haloze in oddaljeno bi vsekakor bilo lažje vpadati vanje. Opazili bomo, da je ideja v osrednji osi gibanja na vzhodnem štajerskem dolgo vplivala na pohod divizije.

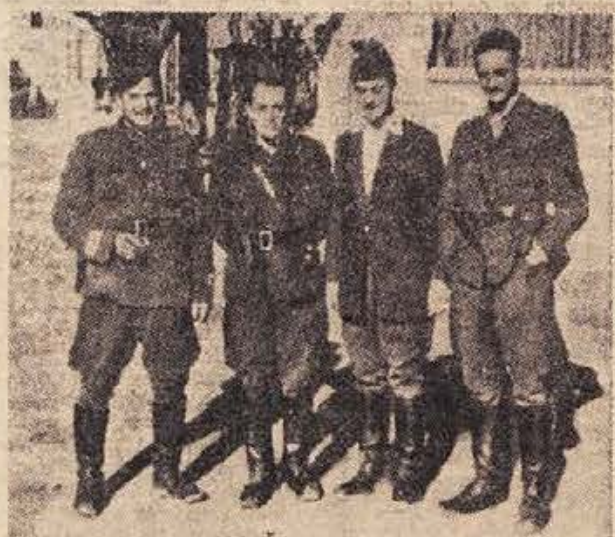
Vendar s tem še ni bila opuščena zamisel o tesni povezavi med hrvaškimi partizani in Štirinajsto. Še zame-raj so mislili, da sta Ivanščica in Kalniško gorje, ki idealno ležita sredi med rekama Savo in Dravo, kjer so enote X. hrvaškega korpusa in kjer je ugoden in politično odlično obdelan teren z osvobodilnemu gibanju privržnim prebivalstvom, primerna baza za gibanje Štirinajste.

Novi spopadi z ustaši

Brigade so se 31. januarja zvečer premaknile proti zahodu. Serčerjeva je odšla v vas Petrova gora, Tomšičeva v Golubovec, Bračičeva brigada in štab divizije pa sta se ustavila v Veternički gori. Na

slednji dan 1. februarja se je en bataljon Bračičeve brigade spopadel z ustaši pri Radobuju in jih pognal proti Krapini.

Nenehni spopadi z ustaši so zelo zavirali napredovanje. Dne 2. februarja je Bračičeva odšla v Radoboj, kjer se je spet udarila z ustaši, ki so panično zbežali. Štab divizije je odšel v G. Jesenje, kjer se mu je zvečer pridružila Bračičeva brigada. Serčerjeva je zasedla Djurmanec, Tomšičeva pa D. Jesenje. Naslednjega dne so enote ostale na svojih mestih. V Jesenju so priredili lep miting, na katerem so ljudje ploskali zlasti pevcom. V Djurmancu pa je Serčerjeva imela svoj miting. Navdušenju ni bilo ne konca

Z leve: Jože Klanjšek-Vasja, Viktor Avbelj-Rudi, Ivica Gretić (sekretar varaždinskega komiteja KPJ) in Stane Dobovičnik-Krt, slikani v Hrvaškem Zagorju. (Iz arhiva Muzeja ljudske revolucije v Ljubljani)

ne kraja, zakažni tudi v Hrvaškem Zagorju so prebivalci zelo skrbeli za partizane. Le malokdo je tedaj jedel iz kotla. Hrvaški domovi so se kar kosali med seboj, kdo bo gostom boljše postregel. Večkrat so se na dvoriščih pekli na ražnju pujski, gospodinje pa so lovile gos in purane. Na mizah ni manjkalo zagorskega vina.

V štab divizije pride Alojz Pavec-Platin s Kozjanskega

Vse dotlej je bilo lepo vreme. Dne 4. februarja so se brigade v dežju premaknile: Tomšičeva v Sopot, Serčerjeva v Pregrado, Bračičeva pa v Dubravico, ki je bila oddaljena od Sotle, torej od štajerske meje, le kakih deset kilometrov.

V štab divizije je tega dne prišel Alojz Pavec-Platin, ki ga je štab IV. operativne cone poslal prek Kozjanskega

v Hrvaško Zagorje, da bi tam počakal na Štirinajsto. To je bil prvi slovenski partizan, ki je poznal razmere onkraj Sotle in ki je mogel dati pomembne podatke za odločanje o smeri preboja čez mejo. Razen njegovih podatkov so bila za spreminitev smeri proti Kozjanskemu odločilna še naslednja dejstva: med pohodom Štirinajste skozi Hrvaško Zagorje ni bilo tujak kakšne pomembne hrvaške partizanske enote, razen manjšega dela Zagorskega odreda; poveljstvo divizije je zaradi očitne ustaške aktivnosti in na podlagi dobljenih podatkov in mišljenja X. korpusa sodilo, da Nemci in ustaši na tem območju zbirajo večje enote za ofenzivo.

Sklep je bil, da Štirinajsta za sedaj ne more računati na podporo oziroma na naslonitev na hrvaške enote. Glede na to je za manevriranje primernejši teren južno od proge Grobelno-Rogatec; ko se bo divizija orientirala, se bo kasneje odločila, ali naj nadaljuje pot proti severu, proti Halozam ali pa na jug na Kozjansko. S tem se je Štirinajsta odpovedala zaledju na Hrvaškem.

Viktor Avbelj je v depeši, ki jo je bil 3. februarja 1944 poslal glavnemu štabu Slovenije (glavni štab pa jo je prejel šele 5. februarja, op. avt.), pojasnil novi in končni načrt za preboj na Štajersko:

»Danes prišel Platin. Po dobljenih podatkih imamo lepe možnosti na Kozjanskem zlasti glede mobilizacije in

pridobitve orožja. Na Kozjanskem manjša Mihalovičeva skupina. Jutri krenemo na sektor Klačje (pomota pri desifriranju, pravilno Klanjec, op. avt.), pojutrišnjem 5. februarja pa preko meje. Rudi.«

Nameravana smer pohoda čez Sotlo bo pripeljala Štirinajsto na Kozjansko. Tu bo torej prvi stik s štajerskim ljudstvom. Ali bo Kozjansko moglo sprejeti slovensko divizijo za daljšo dobo in ali so politične in vojaške razmere bile ugodne za partizanske akcije na Kozjanskem?

Najprej moramo ugotoviti, da so Nemci Kozjansko kot obmejno pokrajino tako pripravili, da bi bila že sama sposobna vzdržati prve napade partizanov. Politično organizacijo so zelo zdesetkali. Partizanske enote, bodisi slovenske ali hrvaške, ki so prihajale iz Zagorja, so srdito napadali in niso dovolili, da bi se utrdile na Pohorju.

DOLENJSKA BANKA IN HRANILNICA

aktiven činitelj v gospodarstvu in razvoju naše širše in ožje družbene skupnosti

Tudi drugo poslovno leto življenja in dela DBH je prepričljivo potrdilo, da širša Dolenjska potrebuje svoj področni bančni zavod tako za svoj nadaljnji hitrejši razvoj in napredek, kot za globlje povezovanje gospodarstva pokrajine s širšimi slovenskimi in jugoslovanskimi nalogami v gospodarski reformi

Poročali smo že, da je bil prejšnji teden v Novem mestu IV. redni občni zbor Dolenjske banke in hranilnice, na katerem so pregledali delo DBH za 1967, potrdili zaključni račun za preteklo leto, sklepali o poslovnih politiki banke za 1968 ter potrdili načrt dohodkov in izdatkov DBH za leto. Izvoljena je bila tudi polovica novih članov izvršilnega odbora banke in imenovan njen novi kreditni odbor. O poslovnem uspehu banke v lanskem letu, kakor tudi o dosedanjih integracijskih posegih bank v Sloveniji s stališči naše področne banke je zboru izčrpno poročal Ivo Novšak, direktor banke. Iz njegovega poročila povzemamo nekatere najznačilnejše podatke o poslovanju DBH v drugem letu njenega obstoja.

Ne bo odveč, če osvežimo dejstvo, da so Dolenjsko banko in hranilnico ustanovile delovne in druge organizacije ter družbeno-politične skupnosti ožje Dolenjske, je dejal med drugim direktor Ivo Novšak, ko je povedal, da je imela banka konec preteklega leta 70 ustanoviteljev. Od tega je 66 delovnih organizacij in štiri družbeno-politične skupnosti. Do konca 1967 so vložile delovne organizacije v kreditni sklad banke 25.290.000 dinarjev, družbeno-politične skupnosti pa sredstva ukinjenih občinskih družbenih investicijskih skladov za 17.644.912,03 dinarjev. Iz ustvarjenega dohodka po delitvi dohodka banke je bilo vloženo v kreditni sklad DBH še 9 milijonov 372.850 dinarjev. Na novo je bil lani oblikovan devizni kreditni sklad v višini 5 milijonov dinarjev.

Razen teh sredstev razpolaga banka še s stanovanjskim kreditnim skladom od ukinjenih občinskih stanovanjskih skladov, ki znaša 38.674.133,41 din. Potemtakem znaša kreditni sklad banke 96.180.901,44 din. Lani je bil izločen iz kreditnega sklada tudi ukinjeni družbeni investicijski sklad bivšega okraja Ljubljana na račun republike, ki pa je dala ta sklad naši banki deloma kot finančni kredit, deloma pa opravlja banka zanj komisijski posel.

Boljša struktura zaposlenih - boljše delo banke

Lani je zbor banke zasedal dvakrat, izvršilni odbor je imel 8 sej, svet delovne skupnosti pa tudi osem. Kreditni odbor banke je lani zasedal 25-krat; obravnaval je 445 prošanj za kredite in jih 437 ugodno rešil, druge pa zavrnil.

Konec leta je delalo v DBH 56 delavcev. Pet delavcev je med letom pridobilo višjo kvalifikacijo s izrednim študijem na VEKS v Mariboru, dve bančni delavki pa sta dosegli priznanje srednje strokovne izobrazbe. Na VEKS študirata izredno še dve delavki, na ESS pa študira banka tudi dve delavki, ki bosta letos zaključili šolanje.

Osebnih dohodkov delavcev v DBH so se gibali v okviru sprejetega plana in odobrene delitve doleže za delovno skupnost banke, ki ga je določil zbor DBH. Povprečni izplačani osebni dohodki so

DBH je bila lani vseskozi likvidna

Za pokrivanje likvidnosti je banka lani uporabila sredstva posebnega rezervnega sklada le trikrat, da je lahko najela dvakrat po milijon din kredita pri drugih poslovnih bankah. Sama pa je drugim bankam v Sloveniji odobrila deset kreditov za likvidnost v višini 14.400 tisoč din za povprečno tri dni.

Ob koncu 1967 je imela banka 117.685.000 din za investicijska vlaganja brez sredstev za stanovanjsko izgradnjo. Gospodarska reforma je tudi lani terjala tekoče ukrepe, pri čemer je DBH sproti sledila gospodarskim gibanjem in pojavom, kar je terjalo njeno večjo poslovnost in uvrstitev poslovnih odnosov med gospodarstvom in banko. Pri tem je morala skrbeti, da ukrepi NB in njene kreditne selektivne politike do bank niso negativno vplivali na likvidnost DBH, s tem pa tudi na celotno gospodarstvo. Delo ni bilo lahko, saj spričo zatečenih stanj selektivna kreditna politika ni mogla kar čez noč pokazati vseh svojih posledic. Mnogo gospodarskih organizacij ni imelo uskladenih stalnih obratnih sredstev, ko so začela veljati nova načela kreditno-denarne politike. Lanski ukrepi osnovne politike so zato predvsem zaustrovali posamezne prime-

re in učvrščevali politiko lastnih poslovnih sredstev.

Novo: vključitev v devizno poslovanje

Lani se je DBH vključila še v devizno poslovanje gospodarskih organizacij v SFRJ. Odkupila je potrebna devizna sredstva in ustvarila svoj devizni sklad pet milijonov deviznih dinarjev. Prvega januarja 1967 je preneslo devizno poslovanje v DBH 30 organizacij, med letom pa še trinajst. Lani je DBH že odobrila 6 deviznih kreditov domačim gospodarskim organizacijam in en kredit SGB v Ljubljani kot protitutež za izpolnjeni devizni cenzus.

Napredek v namenskem varčevanju za stanovanjsko izgradnjo

Na tem področju je DBH lani zbrala 8.295.403 din s povprečnim pogodbenim rokom vezave 22 mesecev in povprečnim pogodbenim zneskom 20.766 dinarjev. Rok vezave je lani potekel 115 varčevalcem, 95 varčevalcev pa je sklenilo z banko kreditno pogodbo za 1.957.627 dinarjev za nakup, novo gradnjo ali popravilo stanovanj. Banka je razen tega lani zbrala še 3.178.760 dinarjev namensko oročenih sredstev od gospodarskih in drugih organizacij za takojšnje kreditiranje stanovanjske izgradnje in tako odobrila 397 posojil. Za gradnjo stanovanj za trg je banka odobrila tudi 6.732.498 dinarjev kreditov. Zda je v DBH 589 namenskih varčevalcev za stanovanja, od tega pa je bilo lani sklenjenih 390 varčevalnih pogodb.

Člani izvršilnega odbora Dolenjske banke in hranilnice

V izvršilnem odboru DBH delajo: Anton Avsee, pooblaščen predstavnik KOVINARSKÉ, Krško; Stane Nuncič iz OBS Krško; Jože Jankovič iz BETI, Metlika; Cveta Lovše iz Destilacije DANA na Mirni; Boris Andrianič iz tovarne zdravil KRKA, Novo mesto; Ciril Jarnovič iz Standarda v Novem mestu; Zdravko Petau iz LABODA, Novo mesto; Franjo Svent iz NOVOTEKSA, Novo mesto.

Na IV. zboru banke pa so bili za člane izvršilnega odbora prvih ali pa ponovno izvoljeni še:

Frane Pušnik iz rudnika rjavega premoga na Se novem; Nada Preskar iz trg. podjetja PRESKRBA v Krškem; Zvonko Hanzelj iz KZ Metlika; Ciril Pevec, predsednik OBS Trebnje; Jurij Levičnik iz IMV, Novo mesto; Miha Hrovatič iz Podjetja za stan. gosp., Novo mesto; Anica Jazbec iz SGP PIONIR, Novo mesto; Stane Šula iz NOVOLESA, Novo mesto in Avgust Ravbar, podpredsednik OBS Novo mesto. Po službeni dolžnosti je član odbora tudi Ivo Novšak, direktor DBH, predstavnica delovne skupnosti DBH v izvršilnem odboru pa je Angelea Novak.

Izredno lep uspeh denarnega varčevanja

DBH je lani vložila velike napore v uspešno propagando za denarno varčevanje in uspeh ni izostal. Veliko vlogo je imela pri tem tudi ugodna sprememba obrestnih mer. Vse hranilne vloge na vpogled in vezane vloge so se lani povečale kar za 42,15 procentov! Tako je bilo v začetku leta 18.839.598 din hranilnih vlog, konec leta pa že 26.780.289 din. V enem letu so se hranilne vloge povečale kar za 7.940.691 novih din; vlagatelj je bilo v začetku leta 16.929, konec leta pa že 19.683. Povprečno stanje hranilne vloge znaša 1.360,58 novih din.

Banka je lani spremenila tudi način nagrajevanja vlagateljev: ukinila je prejšnja nagradna šrebanja, pri katerih je bilo od približno 20.000 vlagateljev nagrajenih po 40 do 60 ljudi, namesto tega pa je vsem varčevalcem povečala obresti. Obrestna mera za vse navadne hranilne vloge (na vpogled) se je dvignila celo na 6,50 odstotkov, kar je najvišja obrestna mera za take vloge v Sloveniji.

Skoraj pol manj potrošniških kreditov

V prvi polovici lanskega leta ni bilo mogoče odobravati več potrošniških posojil kot le do višine 70 odstotkov prejetih odplačil. Ker pa so se povečale hranilne vloge, je banka lani lahko pokrila odprta posojila iz 1966, v zadnjem tromesečju pa je že odobrila potrošniške kredite do 100 odstotkov prejetih odplačil, konec leta celo že nad 100 odstotkov. Zal banka ni mogla ugoditi vsem potrebam gospodarskih organizacij, ki so prevzele odobranje potrošniških posojil za industrijsko blago in avtomobile. Za te potrebe so podjetja namenila tudi oddelčno premalo lastnih sredstev.

Skupno je DBH lani odobrila vseh kreditov potrošnikom za 11.605.498 din, leto dni prej pa za 14.240.993 din. Število posojiljemalcev se je lani zmanjšalo od prejšnjih 8.015 na 4.889.

Ziro račun občanov naraščajo: v začetku lanskega leta jih je bilo pri DBH 2.077, konec leta pa 2.356 ali 279 več. Deviznih računov občanov je bilo v začetku leta 876 z vloženi 65.977

ZDA dolarji, konec leta pa 1.102 z vloženi 101.311 dolarji.

Uspeh banke, tokrat v luči dinarja

Skupni lanski dohodek DBH so znašali 15.492.346,39 din (ali 101,1 odst. po planu), izdatki pa 9.168.777,39 din (ali 100 odst. po planu). S tem je banka ustvarila 6.323.569 din dohodka oziroma 1,8 odstotka več, kot je predvidevala v svojem planu. Delovna skupnost banke dobi od tega 2.420.223 din, posebni rezervni sklad 532.982,16 din in 2 odstotni prispevek za Skopje, ki znaša 67.407,28 din. Kreditni sklad banke za 1967 je bil s tem dosežen v višini 3.302.956,56 din ali 104 odst. glede na plan. Vlagatelji v kreditni sklad banke iz gospodarstva in drugih delovnih organizacij bodo dobili 7-odstotne dividende v znesku 1.450.895,90 din (hkrati pa so se ustanovitelji banke strinjali s predlogom, da celotno dividendo oročijo pri DBH kot vezani depoziti).

Za zaključek poročila o lanskem delu DBH je njen direktor podčrtal naloge banke za letošnje poslovanje, pri tem pa opozoril na pojave nelikvidnosti v gospodarstvu in na medsebojno zadolževanje, ki narašča tudi na področju banke. Naštel je vrsto ukrepov, s katerimi bo treba podpirati načrte gospodarstva v nadaljnjem uresničevanju reforme, za hitrejšo kroženje denarja, za učinkovitejši bančni mehanizem ter za še čvrstejšo uresničevanje načel denarno-kreditne politike za leto 1968.

Člani kreditnega odbora v DBH

Na četrtem rednem zboru Dolenjske banke in hranilnice so bili imenovani za člane kreditnega odbora v banki: Ivo Novšak, predsednik odbora, člani pa so: Katica Grguč, Marija Knafelc, Martin Kramarič, Angelea Novak, Kristina Progar in Albert Šeruga. Namestniki članov odbora so: Brona Bernard, Anka Car, Tončka Drobnič, Ljudmila Grmšič, Angela Rumpert, Danica Urbanič in Martina Vidmar.

Tudi Dolenjska banka in hranilnica je za veliko, sodobno slovensko banko

V razpravi na IV. rednem zboru Dolenjske banke in hranilnice so njeni ustanovitelji med drugim pohvalili lanski napredek kot razvoj domače področne banke, ki je v reorganizaciji slovenskih poslovnih bank obdržala svoje mesto in v okviru splošnih prizadevanj za prilagoditev bank potrebam našega gospodarstva naša tudi priložnost za poslovno sodelovanje z drugimi bankami. Prav tako ni izostala pohvala za dosežene uspehe v zbiranju prostih denarnih sredstev od prebivalstva: delegati so celo dvakrat podčrtali, naj izvršilni odbor banke prav temu področju posveti letos še večjo skrb, nameni pa naj ji tudi večja sredstva, saj je informativno-propagandna dejavnost področja, na katerem predstavlja vsak izdatek dolgoročno investicijo. Zlasti bo še kazalo razviti namensko varčevanje kmetov-proizvajalcev za pridobitev posojil za pospeševanje kmetijske proizvodnje, kakor tudi varčevanje za posojila, s katerimi naj bi poživili turizem, zasebno gostinstvo in obrt na našem območju. Kreditni odbor banke naj izvaja še natančnejšo selektivnost, so poudarili delegati, pri čemer socialni ozirni ne smejo imeti nobene posebne vloge več.

Razprava ni obšla tudi sodobnih problemov v našem bančništvu: večkrat je bilo resno omenjeno vprašanje reorganizacije in delovanja slovenskih bank, ki dobiva na eni strani zaključeno podobo z obstojem mreže sedanjih poslovnih bank v zaključenih gospodarskih področjih oz. pokrajinah, na drugi strani pa smo prič-

skorajšnje pripojitve Splošne gospodarske banke in Kreditni banki in hranilnici v Ljubljani. Občni zbor DBH je pozdravil to integracijo, pristavil pa je tudi upanje, da nova banka ne bo banka ljubljanskih komitentov, temveč prava slovenska gospodarska banka, ki naj služi splošnemu in širšemu razvoju gospodarstva. Ore nam za banko, ki bo dostojno predstavljala slovensko gospodarstvo, vse njeno poslovanje pa naj odseva prav to širino, velikopoteznost in razčiščene odnose do vseh vprašanj preteklosti.

Razveseljiva je informacija, da bo nova banka sodelovala pri vseh važnejših investicijah. Generalni direktor SGB tov. Bunc je med drugim na zboru dejal, da so tik pred podpisom krediti za INIS, za Šmarješke in Dolenjske Toplice, za NOVOLES in tudi za IMV. Delež, ki ga bo za poslovno sodelovanje nudila novi banki Dolenjska banka in hranilnica, je pravzaprav manjši od skupne vsote kreditov, ki se obetajo našemu področju. Nova banka ne veže sklepov o sodelovanju z novimi finančnimi sporazumi, vse pa kaže, da bodo samo poslovnost ter čisti računi in medsebojnih odnosih podlaga za nadaljnje povezovanje naših bank. Obstoj področnih bank je s tem zagotovljen, saj jih čaka še obilo hvaležnega, napornega in koristnega dela.

Z razpravo so delegati potrdili dosedanje dveletno delo DBH in dali hkrati tudi svoj pristanek na predlagano politiko banke za letošnje leto.

Čimveč otrok v „male šole“

Nekaj misli po uspelem seminarju v Novem mestu

Se komaj dober mesec, in že se bodo 15. marca pričele trimesečne male šole, ki bodo pripravljale šestletne otroke, da bodo v jeseni pripravljeni vstopiti v 1. razred.

Lanskoletne trimesečne male šole, ki so vključile na območju Zavoda za prosvetno-pedagoško službo v Novem mestu nekaj nad dvesto otrok, so že pokazale prve sadove. Otroci, ki so obiskovali male šole, so dobro pripravljeno stopiti v šolo in uspešno napredujejo. Čeprav jim v tako kratkem času v mali šoli niso mogli vsega

nuditi, uspehi niso izostali. Želeli bi, da bi male šole trajale vsaj leto dni in da bi vključili vse otroke tiste starosti, ki bodo v jeseni stopili v šolo.

Tudi v vzgojno-varstvenih ustanovah delajo v starejši skupini po programu za male šole. Vendar imamo premalo pedagoških ustanov, da bi lahko vključili vse predšolske otroke. Uspehi v šoli bi tako lahko bili veliko boljši. Pozabljamo, da so predšolski otroci zelo dojemljivi in da bi jih lahko marsikaj naučili, predvsem pa

Starši o mali šoli

DRAGICA GALIČ: »Mala šola je koristna, pri otroku sem opazila neverjetno spremembo.«

MARIJA PAPEZ: »Vsak predšolski otrok bi moral iti skozi malo šolo. Na otroka mala šola vpliva pozitivno.«

RUŽA ZUPANC: »Ne postavljam vprašanja, mala šola je koristna. Med vrsto kvalitet prištevam tudi čut za kolektivno življenje.«

LOJZKA OSTRONIČ: »Nikoli ne bi premisljevala dati otroka v malo šolo. Poleg tega, da je v varstvu, se nauči marsikaj, kar mu gotovo koristi pri nadaljnjem razvoju.«

V mali šoli je lepo in zabavno. Tako so nam povedali malčki, ki se pripravljajo pod vodstvom vzgojiteljice Danje Bajc za svečani trenutek, ko bodo prvič vstopili v šolski razred. Takšno delovno vzdušje je v oddelku male šole v vzgojnovarstveni ustanovi na Ljubljanski cesti. — (Foto: S. Dokl)

Mladina mora odigrati svojo družbeno vlogo!

(Nadaljevanje s 1. str.)

Pod mladinsko dejavnostjo si je treba predstavljati več, kot smo si doslej. Po mnenju kongresa je nujno poživiti specializirane mladinske organizacije, tabornike, feriale, športne organizacije itd. V mladinskih aktivih naj bi nastajala jedra, okoli njih pa naj bi se zbirali še drugi in na ta način sodelovali v mladinski organizaciji. Kljub večji vlogi specializiranih dejavnosti pa organizacija mladine ne bo zamenjala svoje družbeno-politične vloge.

V javnosti se je ustvarilo mnenje, da so nekatere za-

deve ali problemi zgolj mladinski in da lahko drugi dvignejo od njih roke. Kaj menite o tem?

— Mladi moramo priznati, da je naša neaktivnost veliko kriva, da se je ustvarilo tako mnenje. Jasno pa se je pokazalo, da mladine ne moremo izločevati iz družbe in da ne smemo ozko obravnavati mladinske organizacije. Potrebno se je povsod vključiti, sodelovati pri oblikovanju politike in sklepov vseh organov, sklepe mladinskih aktivov je treba pronašati naprej, da bo širša družba več vedela, kako je z mladino.

M. L.

vsogjili, kar bi jim kasneje koristilo v življenju. Tako pa jih v tem obdobju v glavnem vzgaja cesta, in marsikatero nevednost, ki se kasneje porajajo, imajo korenine v predšolski dobi.

Deljeni delovni čas je pred durni. Ta pa zahteva predvsem urejeno otroško varstvo. Sedaj ni več časa za razpravljanje o otroškem varstvu in za razno priporočilo. Temeljito se bo potrebno lotiti tega vprašanja, da se bo do lahko matere brez skrbi posvetile delu.

Nad šestdeset otrok iz Novga mesta, ki so razdeljeni

v tri skupine, že od jeseni obiskuje malo šolo. Po dvakrat na teden se zberejo v vzgojno-varstveni ustanovi na Ljubljanski cesti. Vzgojiteljica Bajčeva ima odgovorno nalogo, saj mora spoznati in pravilno usmerjati vseh šestdeset otrok, da bodo v jeseni skrbno pripravljeno stopiti v šolo.

Pred dnevi se je v Novem mestu končal seminar za male šole. Seminarja se je udeležilo večje število učiteljev s področja štirih občin Dolenjske in tudi iz Zasavja. Na seminarju so bili v glavnem praktični nastopi, udeleženci so imeli priliko, da so videli nastope iz jezikovne, likovne, glasbene, telesne in ritmične vzgoje. Spoznali so razliko med načinom dela v šolski učilnici in igralnici.

Po nastopih in razpravi o delu v mali šoli so navzoči sklenili, da bodo, kjer so pogoji, že v mesecu marcu pričeli z malo šolo po programu, ki ga bo izdal Zavod za šolstvo SR Slovenije. Glede sredstev za male šole po programu na teden ne bo težav, saj so tudi lansko leto starši radi prispevali, ker so kaj kmalu spoznali, kako potrebne so male šole in da jih otroci z veseljem obiskujejo.

Svet za prosveto in kulturo pri občinski skupščini Novo mesto je pred meseci sprejel sklep, naj se ustanovijo male šole, v katere skušajmo čimprej vključiti vse predšolske otroke, kajti samo tako bodo otroci pripravljeno za zahtevno in uspešno šolsko delo.

J. G.

V Semiču je kultura oživela

Natečaj za Zupačičevo nagrado je spodbudil tudi Semičane: osnovna šola je v režiji prof. Anice Snaj že z uspehom postavila na oder »Pogumnega Tončka«, odrasli pa studirajo kar dve igri. Učitelj Milan Pirš vadi Nušičevo komedijo »Glavni dobitke«, druga skupina pa v režiji Lojzeta Kočevarja iz ISKRE studira »Desetega brata«. Tega so v Semiču igrali že pred tridesetimi leti in je najstarejšim vaščanom še zdaj v spominu. Obe skupini odraslih bosta gostovali tudi v drugih krajih.

OD VČERAJ V NOVEM MESTU

„Obrtnikova“ modna hiša

Velika izbira in dobra postrežba - glavni prednosti NOVE MODE - Prodajalni v Škrabčevi in ob Cesti komandanta Staneta bodo zaprli

NOVA MODA, nova novomeška modna hiša, postavljena na nekdanjih ruševinah med lekarno in Furlanovo hišo, se lepo prilaga okolici, nedvomno zato, ker je najmodernejša med vsemi prodajalnami v dolži ceste komandanta Staneta.

Bolj zanimivo pa je, kaj je v njej!

V pritličju sta dva prodajna oddelka: z otroškimi (kratkim) perilom, pleteninami, igračkami in drugimi predmeti na eni in z ženskimi ter moškimi perilom, volnenimi izdelki in drugim blagom na drugi strani. Prodajni oddelek v prvem nadstropju ima predvsem konfekcijske izdelke z boljšimi vrstami blaga (kamgarni), razen tega pa še: vojaške potrebščine, športne drese in rekvizite, usnjeno galanterijo, kjer so na voljo torbice, rokavice, potovalne torbe, aktovke, kovčki in drugo. Kasneje bodo v drugem nadstropju uredili še oddelek za polkonfekcijske izdelke. Oddelek bo imel na zalogi nedodelane plašče in obleke. Kdor si bo hotel kupiti tak plašč, ga bo pomeril, v krojaški delavnici pa mu ga bodo izgotovili. Prodajalne v pritličju in prvem nadstropju se razprostirajo na površini približno 340 m². Okoli 200 m² prostora v drugem nadstropju je pripravljeno za krojaško delavnico. V njej bodo delali (po posamičnih ali skupinskih naročilih) uniforme vseh vrst, delavske in zaščitne obleke, boljše obleke, plašče in podobne izdel-

ke. To bo konfekcijski obrat matičnega podjetja.

»Obleke bomo tudi vnaprej delali po meri, seveda hitreje kot do zdaj,« je povedal vodja krojaške delavnice OBRTNIK Drago Unjč. »Delavnica bo odprta vsak dan od 7. do 15. ure. Dokler bo odprta trgovina, se bo v delavnico prišlo skoz trgovino, sicer pa skozi zadnji vhod.«

»Zdaj bomo vsaj lahko ustregli našim strankam,« je povedal poslovodja NOVE MODE Lojze Golob. »Pri nas bo možno kakšno stvar tudi posebej naročiti. V glavnem pa bomo potrošnike lahko zadovoljili z najnovejšimi

modnimi izdelki matičnega podjetja OBRTNIK, 22. DECEMBRA, KROJA in drugih izdelovalcev konfekcije. V otroškem oddelku bomo imeli stalno izdelke sevnike JUTRANJKE, KORE iz Radeč in drugih poslovnih sodelavcev. Stalno bodo na zalogi tudi najnovejši izdelki tovarne TOKO. Že v dosedanjih prostorih smo imeli dobro izbiro blaga in primerno postrežbo, zdaj pa bo neprimerno boljše. Prodajno osebje bo iz dosedanjih naših prodajaln v Škrabčevi ulici in ob Cesti komandanta Staneta, ki ju bomo opustili oziroma zaprli.«

»Upamo, da bodo potrošniki posebej bolj zadovoljni z izbiro in postrežbo, kot so lahko bili do zdaj,« je povzel Egon Bratkovič, vodja prodaje na drobno pri OBRTNIKU. »Za nov lokal v Novem mestu smo se odločili zato, ker smo ugotovili, da ne pridobimo večjih prostorov, če obnovimo stare. Za zdaj v Novem mestu drugo ni predvideno. Če pa bi potrebovali več prodajnih prostorov, bi lahko drugo nadstropje NOVE MODE preuredili v prodajalno. Lahko pa bi povečali tudi prodajalno na Glavnem trgu.«

Ta prostor smo odstopili podjetju OBRTNIK - Ljubljana

Bogato založen otroški oddelek bo prav gotovo med najbolj iskanimi v NOVI MODI

Ob Cesti komandanta Staneta v Novem mestu so včeraj dopoldne odprli novo trgovsko hišo konfekcijskega podjetja OBRTNIK iz Ljubljane. S to blagovnico, NOVA MODA imenovano, je dobilo Novo mesto eno najlepših trgovskih poslovalnic v zadnjem času. Zasnova jo je ljubljanski inž. arh. Zvonimir Korošec, zgradilo pa novomeško podjetje PIONIR. Hiša sta opremili podjetji z Viča in Prekope. Veljala je okoli 200 milijonov Sdin, vanjo pa sta investirala novomeško Podjetje za stanovanjsko izgradnjo in urejanje naselij ter matično podjetje OBRTNIK.

NOVOST NA AVTOMOBILSKI CESTI je pred letošnjo turistično sezono tudi okrepljena služba »Pomoč-Informacije« Avto-moto zveze Slovenije. V bazi v Trebnjem, ki bo poleti dežurala noč in dan, hosta na razpolago dva rumena fička za pomoč na cesti, novi vlečni poltovornjak na sliki pa za prevoz v delavnice. Posnetek je naredil Vid Bauer iz Novega mesta v soboto na počivališču pri Medvedjeku in zanj dobil drugo nagrado za fotografijo tedna — ORWO NP 20, šestdesetinka, zaslonka 5,6

Leskošek obiskal novomeške borce

Predsednika GO ZZZB so seznanili z razmerami borcev v občini

Predsednik in sekretar glavnega odbora ZZZB Slovenije Franc Leskošek-Luka in Stane Bizjak sta v četrtek, 15. februarja, obiskala Novo mesto in se s člani sekretariata občinskega združenja ZB ter predsedniki komisij pogovarjala o razmerah, v kakršnih živijo v novomeški občini borci in aktivisti NOV. Ob koncu pogovora je predsednik Leskošek rekel, da je dobil vtis, da so borci vključeni v vsa družbena in politična dogajanja v občini.

Uvodoma je predsednik ZZZB Novo mesto Miloš Jančič povedal, da se borci v novomeški občini še vedno zanimajo za uveljavljanje posebne delovne dobe, čeprav je zadnji rok potekel že z zadnjim lanskim decembrom. Navzoči so ugotovili, da bodo mogli upravičenci — za mudniti ustrezne pravice iskati le še prek sodišča.

Jože Plavec in Franc Skof sta govorila o pomoči borcem. Lani so v novomeški občini izplačali 174 stalnih in enkratnih družbenih pomoči priznavalnim in v ta namen porabili 35 milijonov S din. Ker se je letos družbena pomoč povečala (za nekdanje aktivne borce je najmanjša 14.000, za druge 10.000

S din), bo potrebno zagotoviti še več denarja. 28 kmetov je lani dobilo 14 milijonov S din posojila (7 milijonov iz občinskega in 7 iz republiškega sklada) za popravilo in obnovo hiš. 29 prostolomcem pa so razdelili 15 milijonov S din bančnega (DBH) posojila za dograditev hiš in podobno. Približno tolikšna sredstva bo DBH zagotovila tudi letos. Več kot 620 kmetom borcem so lani priznali olajšava pri davkih. Predstavnika GO ZZZB sta pripomnila, da bi bilo treba zagotoviti še več denarja za pomoč borcem. Med drugim bi v občini potrebovalo pomoč za popravilo hiš še okoli 150 borcev. Pri občinskem ZZZB imajo 80 prošelj upokoje-

nih članov ZB za kredit. Če bi jim hoteli ustreči, bi potrebovali vsaj 93 milijonov S din.

Predsednik ZROP Branko Lukič je goste seznanil z delom ZROP. Povedal je, da so strokovna predavanja za rezervne oficirje in podoficirje 90-odstotno obiskana.

Letos piknik v Škofji Loki

Tradicionalni izseljenski piknik, ki privablja vsako leto domov sto in sto naših rojakov, bo letos 4. julija v Škofji Loki. Izseljenska matca iz Ljubljane je organizatorica letošnjega piknika za upala občinski skupščini Škofja Loka in avtobusnemu podjetju Transurist. Da bi piknik čim lepše uspel, so izvolili poseben odbor, katerega predsednik je dr. Branko Berčič, znani škofjeloški kulturno-prosvetni delavec.

Pričakujejo, da se bo piknika na škofjeloškem gradu udeležilo 2000—4000 rojakov iz zamejstva. Za prijetno razpoloženje bodo poskrbeli znani ansambli narodnozabavne glasbe: Trio Lojzeta Slaka in Fantje iz Praprotne, Vokalni sekstet Pleško, Bardorfer iz Zvončič, solisti glasbene šole iz Škofje Loke, moški pevski zbori, med njimi tudi mladinski pevski zbor iz Clevelanda, folklorne skupine in drugi.

Razveseljivo je, da hočejo pri organizaciji tako velike prireditve sodelovati vsi škofjeločani in okoličani, ki si tudi želijo, da jih obišče čimveč rojakov.

Še deset knjižnih darilc!

V torek opoldne smo iz kupčka 107 imen novih naročnikov našega tednika izžrebali 10 bralk in bralcev, ki bodo jutri dobili po pošti naše knjižne darilce. Izžrebani so bili:

Milan Turk iz Kočevja, Ki-dričeva 1; Marta Lovšin, Gorica vas 18, Ribnica; Marija Mikola, Dragomija vas 5, Suhor; Elizabeta Berus, Cegelnica 51, Novo mesto; Jože Maznik, Ravno 18, p. Raka; Silva Končina, »Lisca«, Sevnica; Tončka Ziherl, Mokronog 165; Jože Novak, Trebež 31, p. Artiče; Marija Zobec, Blate 11, p. Dolenja vas, in Tatjana Kajin, osnovna šola Crešnjevca, p. Semič.

Vsem novim naročnikom: lep pozdrav od uprave DOLENJSKEGA LISTA

Krmilnica sredi vasi

Za divjad je letošnjo zimno nehoto poskrbel Tone Kljun iz Črnega poloka pri Kočevju. Sredi vasi ima namreč odprt skedenj, poln sena. K tej »krmilnici« prihajajo ponoči jeleni in srne in druga divjad, ki je zlasti v gozdu nad vasjo dovolj.

Tone Kljun pa se ne jezi. Pravi, da je pozimi treba skrbeti tudi za številno divjad.

Sejmišča

Novomeško sejmišče

V ponedeljek, 19. februarja, je bilo novomeško sejmišče kar dobro obiskano. Naproday je bilo 824 pujskov, pradali pa so jih 596. Manjši so šli v denar po 13.000 do 19.000 Sdin, večji pa po 20.000 do 30.000 Sdin. Največ kupcev je bilo iz sosednjih občin.

Na sejmu v Brežicah

Razmeroma dobro je bil obiskan sobotni sejem v Brežicah, na katerega so prišli kmetovalci 990 prašičkov prodanih pa je bilo 486. Manjši so bili po 750 do 780 Sdin kilogram, večji pa po 600 do 620 Sdin kg.

FOTOGRAFIJA TEDNA

Tokrat dve drugi nagradi

Ta teden smo prejeli za fotografijo tedna 9 posnetkov. Med njimi ni bilo nobenega, ki bi vsestransko zudostil zahtevam za prvo nagrado. Dimitričević in Mikličević posnetki so preveč lokalni, da bi lahko zanimali vse naše bralce, to veija tudi za posnetek Milana Rotarja, ki se je prvič udeležil tekmovanja. Tak posnetek stavbe ni težko narediti kadarkoli, čeprav je njegova »NOVA TRGOVINA« vsaj za novomeško okolico res lepa pridobitev tega tedna. Milenko Marinković je svoje posnetke o odhodu »stare vojske« prinesel šele v torek in jih nismo mogli upoštevati ta teden. Nagrade smo razdelili takole:

drugo nagrado — 5.000 Sdin dobi Drago Mohar iz Ribnice za »TRISTO TRI LETA«.

še eno drugo nagrado 5.000 Sdin dobi Vid Bauer iz Novega mesta za »NOVOST NA CESTI« in tretjo nagrado — 3.000 Sdin Milovan Dimitrič iz Novega mesta za »AVTOBUSNO POSTAJO«.

Prosimo, da ne pošiljate fotografij, ki so manjše kot 13 x 18 cm in nimajo primerne podpisa s podatki:

- datum posnetka,
- kraj posnetka,
- kdo ali kaj je na sliki,
- kako je bila posneta (film, osvetlitveni čas, zaslonka).

Na hrbtni strani fotografije naj bo samo ime in naslov avtorja, vse drugo pa napišite na poseben list papirja!

Do ponedeljka, 26. februarja, je naslednji rok za »Fotografijo tedna«! Vaši posnetki morajo biti v uredništvu »Dolenjskega lista« ta dan do 12. ure. Mnogo iznajdljivosti in ostro oko vam žel!

UREDNIŠTVO DOLENJSKEGA LISTA

FOTOGRAFIJA TEDNA

Zakaj bi morali biti dvakrat udarjeni?

(Nadaljevanje s 1. strani.)

kriti z izrednim prispevom?»

»Iz poročila povzemam, da je primanjkljaj v celotni regiji dosegel 645.000.000 S din. Če odštete 187.000.000 rezervnega sklada in v banki naloženih sredstev, ostane nepokritih 458.000.000 S din. In če zdaj ta znesek razdelimo s številom zavarovancev, ki jih je v celjski regiji 66.329, dobimo približno 6900 S din primanjkljaja na posameznika. Brežiška občina ima 5455 zavarovancev in ti bi prevzeli nase skupno breme 37.600.000 S din.

Še vedno menim, da bi skupščina komunalne skupnosti SZ morala analizirati, kako je prišlo do pretirano velikih primanjkljajev v Smarju in Celju. V Brežicah smo se namreč uspešno vključili v reformo in znižali izdatke za večjo vsoto, kot so se zmanjševali dohodki. Kakor je razvidno iz tabel v letnem poročilu, smo varčevali pri vseh

izdatkih, edino vsota za zdravila je porasla za dva ali tri odstotke. Prav zaradi tega se mi ne zdi pravično, da bi bili naši zavarovanci dvakrat udarjeni: prvič zato, ker je zdravstvena služba tu manj razvita kot drugod, in drugič zato, ker bi morali plačati dodatni prispevek za nekaj, česar niso bili deležni.«

J. T.

Tudi na cesti smo ljudje...

Tuji avtomobil WG AS 989 je na Glavnem trgu v Novem mestu naglo zavrl pred četvorico mladih, ki so pri prečkanju ceste iz nagajivosti opočasnili korak, češ kaj nam pa moreš... Spor se je nadaljeval na parkirišču pri Kettejevem vodnjaku, kamor je prizadeti voznik zelo hitro zavil. Okoli prizadetih se je takoj zbrala precejšnja skupina naših mladine, ki je iz solidarnosti prišla za vsak slučaj. V prepiru, ki se je raznel (voznik in sopotnik sta bila vnaša gore listov), so padle zbadljivke in žaljivke. Voznik je, ko je spoznal očitno premoč, nato ritensko zapeljal na cesto in se še kakšno minuto kregal skozi okno, nato pa ob spodbudnih klicih naših: »Ali naj te pomremo? Boš že zverglal?«, odpeljal.

Dve stvari močno bodeta ob tem pripetljivu: mladi ljudje radi namenoma opočasnijo korak pred vozili, še zlasti na prehodih za pešce. To pa je nedostojno nagajanje in igra s smrtjo! Prav bi bilo, ko bi jih tudi v srednjih solah na to opozorili. Voznik avtomobila WG AS 989 pa bi lahko vedel, da skrbijo za red mladih. S postopkom, za katerega se je odločil, je škodoval svojemu ugledu, saj je zadnje minuto prepira stal z rožalom na cesti in ovrzal promet. Solidarnost pešcev in voznikov je vredna več kot vsak prepir!

DO 20. FEBRUARJA 1968

1975 novih!

VELIKI DRUŽINI BRALCEV IN NAROČNIKOV našega pokrajinskega tednika se je zadnji teden pridružil še 107 novih prijateljev: največ jih je bilo tokrat iz novomeške, sevnjske in krške občine. Počasni se ustavljajo tudi odpovedi. Tekmovanje zbiralcev bo trajalo do 29. februarja, nakar jim bomo razdelili nagrade za januar in februar. Stanje v torek opoldne:

BREŽICE	218
CRNOMELJ	119
KOČEVJE	192
KRSKO	162
METLIKA	48
NOVO MESTO	313
RIBNICA	106
SEVNICA	172
TREBNJE	105
Razne pošte	455
Inozemstvo	85

Za naše

Tudi gospodinje iz Bereče vasi!

Za Korenetove trojčke v Segonjah nad Škofljanom so v zadnjih 14 dneh prispevali:

Po banki — neimenovana iz Praprota pri Semiču 2.000 Sdin; vplačano na blagajni Dol. lista: Ivica Novak iz Leibnitza v Avstriji 1000 Sdin; Ida Kren iz Celja 1500 Sdin; sedem gospodinj iz Bereče vasi pri Suhorju: Anica Videtič, Amalija Sedmak, Karolina Penič, Marija Radkovič, Marija Eršte, Francka

Petrovič in Zofka Suklje, vsaka po 1000 Sdin, skupaj torej 7.000 Sdin. — Skupaj na blagajni DL vplačano: 9.500 Sdin.

DO 20. FEBRUARJA 1968 ZBRANO: 1.083.450 Sdin.

Vsem doseadnjim darovalcem iskrena hvala za pomoč, vsem drugim pa naše trojčke in zbirko zanje še naprej toplo priporočamo!

UREDNIŠTVO IN UPRAVA DOLENJSKEGA LISTA

Razstavlja Ljubo Ravnikar

Na predvečer Prešernovega dne so dijaki kočevske gimnazije pripravili prijeten kulturni večer, po spominski proslavi pa so v likovnem salonu odprli razstavo akvarelov prof. Ljuba Ravnikarja, o katerem je Andrej Pavlovec zapisal: »Tehnika akvarela je še vedno tista zvrst slikarstva, ki jo Ljubo Ravnikar mojstrsko obvlada kakor malo kdo med slovenskimi slikarji. S tehničnimi prijemi nje gove lastne iznajdbe, če tako na kratko in posplošeno reče

mo, ter z nekaterimi bravurami, ki so resnično mojstrske, spada Ljubo Ravnikar v sam vrh slovenskih akvarelistov.«

Ravnikarjeva razstava je dostojna počastitev našega kulturnega praznika in pomeni prijetno osvežitev v vrsti dosedanjih razstav v Kočevju. Umetnik je v našo pusto vsakdanost vnesel obsežen register barv, v katerih odseva nepotvorjena, prvobitna narava, košček romantično obarvane Gorenjske z njenimi čudovitimi pejzaži. Ko Slovci vstopijo v razstavní prostor, se mu odpre nov svet, drugačen od sveta, v katerem živi, svet barv, lepote. Slikar popelje gledalca po zelenoči poljih do visokih zasneženih gora, s katerih drvi peneči se hudourniki, v stare gorenjske vasi, koder z majhnih oken lijejo potokli rdečih nageljnov, s posebno ljubeznijo se ustavi ob samotnem drevju, ki kot v molitvi steguje golo vejevje v jesensko nebo, ob kozolcih sredl travnikov nam zadisi po svežem senu, nato pa nas iznenada postavi v trdo resničnost, ko nam prikaže nekaj motivov iz jensejske železarne. Za prašnim

zidovjem, visokimi dimniki, iz katerih se vali gost, črn dim, zaslušimo trpljenje, znoj tisočev ljudi, ki se bore za vsakdanji kruh, začujemo neubran ropot strojev, piskanje tovarniških siren. Konec je čarov, konec romantike, iz umišljenega sveta lepote in ubranosti nas nena doma povrne v trdo, neizogibno vsakdanjost.

Vodstvo likovnega salona namerava do konca sezone pripraviti še nekaj razstav, predvsem v sodelovanju s škofjeloškimi muzejem.

(fg)

Nekaj časa brez razstav

Zaradi mostovža med obema stavbama je morala študijska knjižnica prebeliti še avlo, ker je iz nje vhod vanj. Pri preurejanju so zametali še stare stropce, ker so segali v dimnik. Takoj ko bodo s preurejanjem končali, imajo v načrtu več razstav: razstavo del slovenskih kulturnikov in znanstvenikov, umrlih v letu 1967, nato pa še razstavo ob 90-letnici rojstva Otona Župančiča. Glavna dela v knjižnici opravlja Remont iz Straže. M. G.

Lepo knjižno darilo

Studijska knjižnica Mirana Jarca se iskreno zahvaljuje bivšemu ambasadorju v Tunisu Niku Šilih za lep knjižni dar. Tov. Šilih je knjižnici daroval knjižnici nekaj knjig o Tunisu. Zanimivo je, da marsikateri Novomešan, ki slušbuje v tujini, podari knjižnici to ali ono knjigo, ki bi ji bila sicer nedosegljiva.

Podobar Vodnik in znamenje v intarziji

Intarzist Ciril Podbevšek te dni končuje portret rezbarja in podobarja Vodnika ter znamenje na Mestnih njivah. Deli sta zanimivi, saj predstavljata novomeške starozitnosti. Za razstavo, ki jo intarzist Podbevšek pripravlja v Ljubljani, bo poskrbel z nekaj novimi intarzijami. Zanimivost njegovega iskanja so tudi podobe v lesu, ki jih je oblikovala narava sama (Dolenjski grčki, Konji, Matl z otrokom).

Književnik Ivan Potrč med nami

Slovenski kulturni praznik smo dijaki gimnazije v Brežicah proslavili s tem, da smo povabili medse dramatika in pripovednika Ivana Potrča. Veseli smo bili, da našega povabila ni odklonil. V veliki šolski veži smo se zbrali v torek, 6. februarja, po pouku. Razgovor z njim smo pred okoli tristo zbranimi dijaki vodili dijaki iz IV. a letnika.

Pred začetkom smo nestrpno pričakovali, da bi videli tov. Potrča, da bi se seznanili in se pogovorili z njim o vsem, kar nas zanima.

Ko je stopil med nas, ga je pozdravilo navdušeno ploskanje. Pred nami je stal starejši mož nizke rasti in prijetnega videza. Najprej nam je povedal nekaj uvodnih besed, nato nam je pred razgovorom pripovedoval, kako je pisal in kako je nastala njegova knjiga Srečanja. Pripovedovanje je bilo za nas mnogo bolj zanimivo, kot smo sprva pričakovali, saj do sedaj nismo vedeli, kako nastaja knjižno delo, koliko truda je zanj po-

V soboto, 24. februarja ob 19.30, bo v okviru prireditve XII. dolenjskega kulturnega festivala gostovalo Slovensko ljudsko gledališče iz Celja z Brechtovim »Svejkom v II. svetovni vojni«. Igro je prevedel Mile Klopčič, sceno je pripravil Avgust Lavrenčič, režira pa jo Franci Križaj. Premiera tega dela je bila v Celju 24. novembra 1967. Nastopa celoten ansambel tega znanega gledališča, v naslovni vlogi pa se nam bo predstavil priljubljeni igralec Pavle Jeršin (na sliki). Kostanjevičani bodo s to duhovito komedijo pričeli tudi letošnje pustne prireditve, saj bodo Celjani gostovali prav na zadnjo predpustno soboto. Vstopnice so v predprodaji v trafiki, iz drugih krajev pa jih lahko rezervirate na številko 19.

Obiščite razstavo o Primčevi Juliji!

Ob letošnjem slovenskem kulturnem prazniku je Dolenjski muzej ob sodelovanju s Prešernovim muzejem v Kranju, z univerzitetno knjižnico v Ljubljani, s Studijsko knjižnico v Novem mestu ter našim rojakom Božidarjem Jakcem pripravil razstavo o življenju Primčeve Julije in njeni rodbini. Razstava je namočena v mali dvorani Dolenjske galerije in bo odprta vsaj do konca februarja 1968.

Na razstavo ponovno opozarjamo občinstvo, zlasti pa šole in učitelje slovensčine na njih. Razstava jim nudi zelo ustrezno okolje za kar najbolj nazorno izvedbo učne ure o Prešernu, Juliji in pesnikovih delih o njej.

Horjupova razstava tudi v Mariboru

Razstava kostanjeviškega rojaka, slikarja in kiparja Jožeta Horjupa, bo konec februarja prenesena v Umetnostno galerijo v Maribor. Zato si jo obiskovalci Dolenjskega muzeja in ljubitelji umetnosti do konca tega meseca še lahko ogledajo v novomeški Dolenjski galeriji.

POSTANI IN OSTANI ČLAN PREŠERNOVE DRUŽBE!

Sto let kulturno prosvetnega delovanja v Braniku

Revija »Goriška srečanja«, ki izhaja v Novi Gorici, je za letošnji krajevni praznik Branika in stoletnico čitalnice v Ribembergu izdala v okviru »Goriških srečanj« kot 3. knjižico te zbirke prikupno publikacijo »Ob stoletnici ribenberške čitalnice«, združeno s pregledom stoletnega delovanja kulturnih in prosvetnih delavcev ter prebivalcev lepega Branika. Tako kot prinaša revija svež in spodbuden veter v kulturno življenje Goriške en se odlikuje z izvrnimi prispevki svojih sodelavcev, katerim ne manjka poguma pokazati na ta in oni od-

O vesti pa bodimo raje tiho...

»Pazi, serij, Senarala ga je hitro opomnil in potegnil svoj kolt. Naslednji trenutek je serij že potegnil svoj revolver in začutil udarec v prst. Z zadnjo močjo je pritisnil na petelina. Samo enkrat je ustrelil, tako je mislil, ko je začutil udarec v rame. Medtem je v resnici izrgel iz svojega kolta štiri krogle, od katerih so tri zadeli. Potem je padel vanj mrak in ni dočkal konca boja na dvorišču. Sid Bogdan je ubil Kerija, ko je ta poletel k mrtvem Barvikcu, da bi mu vzeli kolt...«

DESET MINUT KASNEJE JE JUNAK, KI JE BIL V BOJU TAKO GROZNO ZADET IN KI JE DVAKRAT RANJEN, S STIRIMI STRELI PODRL SE TRI RAZBOJNIKE, ZE PRI DEKLETU.

»Ko bova poročena, Samla je serijo odgovorila deklica, vsa rdeča v obraz, pa se sklonila nadenj in mu dala na ustnice vroč poljub, potem pa stekla te sode. Sam se je veselo nasmejal. KONEC

Spoštovani bralci, žal ste prikrajšani za pristnejše doživljanje zgoraj navedene topogledne literature. Vrstice so namreč prevedene, original, lega dobi te že za 1 novi dinar, je prav gotovo mikavnejši. Za novi dinar lahko kupite tudi naslednje romane:

LUN V MREZI CRNEGA TRIKOTNIKA, UBOJ V DODZ SITIJU, UBIJALEC PRIHAJA SAMO PONOCI... in še vrsto drugih.

Zaželeli si boste vsaj konja, kazarec viskija in kolt.

Laž je, da ljudje ne bere romanov! Vprašajte v kioskih. Jaz sem! Ponekod imajo tudi slovenske. Zato bodimo o vesti tiho. KSEFT JE KSEFT. Na pohodu je parada primitivizma.

KDO JE ŽE KOSOVEI? ALI GA NI NEKI NOGOMETNI KLUB KUPIL ZA SESTDESET MILIJONOV?...

Ampak, saj pravim... Blagor otročičkom, ki jih razni X-100 romani ne morejo pokvariti. Otročički so ljubka stvar. Papajo, lulajo in se igračkajo. Staršem so v neskončno veselje. Ker še ne znajo brati, jim starši prinašajo igračke:

MAJHNE TOPOVE, TANKCE, MITRALJEZKE IN LETALCKA... da se grede vojsko, da se streljčkajo in ubijčkajo. Seveda to ni ma goblje zveze s X-100 romani. JE PA RES.

Peter Breščak

Nori Pust ima svoj dan

(Odlomek iz romana Udari na gudalo, Jandre!)

(Nadaljevanje in konec)

Za požuruhi so prišli črni zamorski vojščaki s svojim čudovitim orožjem, prišli so na konjih in peš, s šutarami in klobasami. Potem pa je prišel sam nori Pust, okrogel, svetel in zamaščen, resen in hkrati vesel sredi svojih razgranih podložnikov.

Spet so zapele dude in klarineti, tolkel je boben, višale so trontone in gosli, zvonili so zvonci in kastanjete. Pa še ptiči so peli, psi lajali, otroci in babe vreščale!

Holadri, nori Pust ima svoj dan!

Prve mačkore so že preplavile Drage, prodrale so na Strnišče, se razile proti Obrhu... Muzika, veselje, razposajenost, prešerna drznost je šla z njimi. Največjim čemernežem so se v smehu raztegovala usta; bolniki so zlezli s postelji in se premaknili k oknom, da bi videli pisani veseli sprevid.

Nihče se ni mogel ustavljati splošnemu veselju. Tudi Miketova Barica ne. Kaj pomaga danes vsa trdna volja Hotela je ostati v kočuro, toda muzika in Vihrova Nanika, ki je bila prišla ponočno, sta jo speljali med vesele ljudi.

Stala je sredi gledalcev; mačko-

re so se rinile mimo in zdaj pa zdaj se je katera zagnala proti njej. Naniki in drugim deklicem. Te so vreščale, kajti mačkore so bile kar predrzne: vleklo so dekletu za lase, jim segale za vrat, za nadržja in pas! Bilo je hehetanja, smejanja, prerivanja...

Ljudje pa so zijali in škoda se jim je zdelo, da je pustnega sprevida že konec. Zadnja sta za mačkoram repila pustna stražarja na osli. In že je ves sprevid zavil na trg in nato pred mestno hišo, kjer bo glavna komedija, kjer bo krivonosnega Turka raznesel strelni prah, kjer bodo mleli stare babe, bolniku rezali trebuh in opravičili še vrsto imenitnih stvari.

Barico in druge vleče tok ljudi na gornji trg. Spet samo prerivanje in smehi!

Nenadno pa se Barici razpročel od začudenja. To, kar je pravkar videla, najbrž ni spadalo v

pustno komedijo. Pisana, rdeče zelena mačkora — o bog, Stevo je to, njen brat Stevo! — se je nenadoma na vso moč zaletela Erbergu v trebuh in ga prav nemilo zrušila po tleh. Nastal je hrup in vik; dva, trije so vzdignili grajskega, toda drugi so padli po njih in jih skupaj s plemičem porušili po ceoti. Nastala je prava topencija — medtem je s treskom razneslo krivonosnega Turka, kar je vročekrvneže še bolj podžgalo — in roke so se dvigale, padale in mlatile, da nazadnje nihče ni vedel, kdo v splošni zmedbi da je in kdo prejema.

Vse to je pripomoglo, da so pred mestno hišo pozabili zmlati stare babe in tudi drugi zanimivi spektakli zavoljo tepencije tokrat niso prišli na vrsto. Mestni sodnik in starešina sta mirila ljudi, in tudi Urhat je kar hitro snel svojo kozlovsko masko in pričel kriča-

ti nad pretepuči. V besni jezi so sodnik in drugi strgali nekaterim bojevitim mačkoram naglavnice, pa so zagledali pred sabo samo proplačene obruze raznih spoštovanih meščanov, medtem ko tistega, ki je tepencijo začel, ni bilo nikjer več.

Tako se je popoldanski pustni spektakel to leto prav čudno in neprijetno končal in bi morda temu ali onemu meščanu tudi ostal v slabem spominu, da ni te neprijetnosti zvečer zbrisalo splošno veselje v metliških krčmah.

Toda ko je bilo sredi noči veselje na višku, je zadonel rog nočnega stražarja. Ljudje so vrel iz krčem in strelili v večerni sij, ki se je razgrnil dobi na Majerju.

JOZE DULAR

PRED VIHARJEM — udeleženci XXIII. šahovskega šampionata Jugoslavije pozorno spremljajo žrebanje tekmovalnih števil. Se kako je važno, katero številko bodo izžrebali bodoči nasprotniki. (Foto: T. Gošnik)

Prve poteze v Čateških Toplicah

V četrtek dopoldne so v Čateških Toplicah odprli dolgo pričakovano XXIII. šahovsko prvenstvo posameznikov za prvaka Jugoslavije. Končno so organizatorji, ki jih je udeležba skrbelo, lahko pozvali 48 šahistov, med katerimi žal nismo opazili nekaterih bleščočih imen: Gligorica, Ivkova, Matanovičiča itd.

Na četrtkovni otvoritvi so poleg domačih predstavnikov sodelovali tudi najvišji predstavniki šahovskih organizacij: predsednik šahovske zveze Jugoslavije general Rade Ristić, predsednik šahovske zveze Slovenije Jože Pavličič in podpredsednik šahovske zveze Hrvatske Julij Dim.

Zbrana šahista, organizatorje in goste je najprej pozdravil predsednik občinske skupščine Brežice Vinko Jurkas ki je šahistom zaželjal prijetno bivanje in čim boljše uspeh. Sledili so mu še ostali predstavniki, kot Jože Pavličič, Rade Bulat in Julij Dim. Vsi so poudarili, da je ta šampionat spodbuda za nadaljnje še tesnejše sodelovanje med šahisti dveh sosednjih republik — Hrvatske in Slovenije.

Po pozdravnih govorih so udeleženci šampionata izžrebali mesta v turnirski razpredelnici. V prvi skupini igrajo: Pur, Keičević, Nikolić, Milonjić, Despotović, Račković, Sučić in Marić; v drugi: Zečević, Kurajica, Meštović, Mašić, Matulović, Stupica, Iljovski in Osmanović; v tretji: Bukić, Antunac, Smeš, Bujuvić, Bojović, Piro, Berić in Ivković; v četrti: Čebalo, Džakovski, Jančević, Šebarević, Danov, Ostojić, Musil in Majić; v peti: Planinc, Vukić, Parma, Bradavarić, Mešing, Glikšman, Baretić (slep šahist) in Ivanović; v šesti: Leban, Čvetković, Dimitrijević, Mihajličin, Bogdanović, Kržišnik, Bukal in Mlinič.

Med šahisti je tudi slovenski veteranojer Vasa Piro, ki slavi šestdesetletnico in 40 let aktivnega igranja šaha.

Danes bo zaključil prvi del tekmovalnega, kjer je vseh 48 nastopajočih v šahih skupinah igralo po Bergerjevemu sistemu vsak z vsakim. Po dveh dneh bodo nadaljevali po švicarskem sistemu: šahisti bodo igrali drug z drugim glede na dosežene točke v prvem delu tekmovalnega. Ko smo ob pričetku petega kola obiskali člana sodniškega zbora Franca Brleza, smo prejeli zagotovilo, da se vsi nastopajoči dobro počutijo, polni so hvale, prav tako pa so navdušeni nad pogodi igre. Trdilo celo, da doslej še ni bilo boljših pogojev na nobenem šahovskem šampionatu!

V prvih kolih je sedemdesetletna slovenska odprava dosegla dobre rezultate. Parma in Puc vodita v obeh skupinah; večkratni slovenski prvak prof. Stupica je odličen in navdušuje s svojo hrebotopravno igro. Kržišnik se počasi ugrava. Planinc pa se uveljavlja z ostro in tvegano igro. Najstarejši udeleženec veteranojer Piro kaže veliko znanje v otvoritvah, žal pa ne zmora daljših partij. Mariborčan Musil pa je igral bolje, kot trenutno kaže njegov položaj. Kljub odsotnosti nekaterih naj-

boljših jugoslovanskih šahistov so srečanja zanimiva, organizatorjem pa gre še zdaj vsa pohvala za nemoten potek tekmovalnega.

Dve šahovski iz Kočevja
V soboto, 17. februarja, so se v šahovskem dvoboju pomerili pionirji dopoldanske in popoldanske šolske izmena kočevske osemletke. Zmagali so dopoldanec, vendar s tesnim rezultatom 5,5:4,5.

Po desetem kolu mednarodnega prvenstva osnovne šole Kočevje vodi 6. e s 30,5 točke. Sledijo: 8. b 30, s a 29, 8. c 29,5 itd.

Pričelo se je prvenstvo Novega mesta
Na šahovskem prvenstvu Novega mesta bo letos sodelovala vrsta odličnih šahistov. Čeprav še ni dokončnih prijav, je jasno, da bodo na letošnjem prvenstvu sodelovali naslednji šahisti: Škerli, Šunjić, Sitar, Penko, Nagl, Mihič, Tisul, Ščap, Bjelesnovič, Jenko, Istenič in Hrovat.

Občni zbor v Semiču
Pretekli teden je imel TVD Partizan Semič svoj občni zbor. Obliki je bil zadovoljiv, čeprav se ni manjkalo nekaterih predstavnikov iz ustanov. Pogovor je tekel o uspehih in težavah v prejšnjem letu. Delo je bilo precej pestro, žalostno pa je to, da sloni le na ramah nekaterih poštovanih posameznikov. Govorili so tudi o načrtih za letošnje leto. Kakor prej je tudi naj bi tudi letos organizirali tečajev, tudi letos organizirali telovadni nastop itd.

Samo vsak četrti voznik je član AMD
Čez tisoč voznikov motornih vozil premore sevniška občina, avto-moto društvo pa šteje le 250 članov. Vodstvo društva zato meni, da je trenutno najpomembnejša naloga povečati število pripadnikov organizacije. Ugodnosti, ki jih AMD daje članom organizacije, marsikomu še niso dovolj znane. Brezplačni časopis »AM«, brezplačni letni tehnični pregled v bazi AMD v Trebnjem, v delavnici društva brezplačno delo v višini 1600 Sdin, brezplačna pomoč in informacije, cenejši bencinski boni za inozemstvo, brezplačni pravni nasveti in še dolga je vrsta ugodnosti, ki jih imajo člani društva.

Športna srečanja v Semiču
V soboto so bila v Semiču tri srečanja med semiškimi in črnomaljskimi športniki. Boljši izkupiček so imeli črnomaljci, ki so zmagali v dveh srečanjih, Semičani pa so bili uspešni enkrat. V prvem srečanju so učenci osnovne šole iz Črnomolja v košarki porazili svoje sovratnike z rezultatom 31:20. Najboljša sta bila Stajdohar (Črn.) in Lipar (S.). V drugem srečanju so se košarkarji semiškega Partizana maševali z zmago nad črnomaljskimi gimnazijci. Domači so zmagali z rezultatom 90:70. V občinskem srečanju med črnomaljskimi gimnazijci in semiškimi Partizanom so domačini klonili z rezultatom 3:6.

Ugodne vesti s prvenstva
Danes bo zaključil prvi del tekmovalnega, kjer je vseh 48 nastopajočih v šahih skupinah igralo po Bergerjevemu sistemu vsak z vsakim. Po dveh dneh bodo nadaljevali po švicarskem sistemu: šahisti bodo igrali drug z drugim glede na dosežene točke v prvem delu tekmovalnega. Ko smo ob pričetku petega kola obiskali člana sodniškega zbora Franca Brleza, smo prejeli zagotovilo, da se vsi nastopajoči dobro počutijo, polni so hvale, prav tako pa so navdušeni nad pogodi igre. Trdilo celo, da doslej še ni bilo boljših pogojev na nobenem šahovskem šampionatu!

Pričelo se je prvenstvo Novega mesta
Na šahovskem prvenstvu Novega mesta bo letos sodelovala vrsta odličnih šahistov. Čeprav še ni dokončnih prijav, je jasno, da bodo na letošnjem prvenstvu sodelovali naslednji šahisti: Škerli, Šunjić, Sitar, Penko, Nagl, Mihič, Tisul, Ščap, Bjelesnovič, Jenko, Istenič in Hrovat.

Občni zbor v Semiču
Pretekli teden je imel TVD Partizan Semič svoj občni zbor. Obliki je bil zadovoljiv, čeprav se ni manjkalo nekaterih predstavnikov iz ustanov. Pogovor je tekel o uspehih in težavah v prejšnjem letu. Delo je bilo precej pestro, žalostno pa je to, da sloni le na ramah nekaterih poštovanih posameznikov. Govorili so tudi o načrtih za letošnje leto. Kakor prej je tudi naj bi tudi letos organizirali tečajev, tudi letos organizirali telovadni nastop itd.

Samo vsak četrti voznik je član AMD
Čez tisoč voznikov motornih vozil premore sevniška občina, avto-moto društvo pa šteje le 250 članov. Vodstvo društva zato meni, da je trenutno najpomembnejša naloga povečati število pripadnikov organizacije. Ugodnosti, ki jih AMD daje članom organizacije, marsikomu še niso dovolj znane. Brezplačni časopis »AM«, brezplačni letni tehnični pregled v bazi AMD v Trebnjem, v delavnici društva brezplačno delo v višini 1600 Sdin, brezplačna pomoč in informacije, cenejši bencinski boni za inozemstvo, brezplačni pravni nasveti in še dolga je vrsta ugodnosti, ki jih imajo člani društva.

Športna srečanja v Semiču
V soboto so bila v Semiču tri srečanja med semiškimi in črnomaljskimi športniki. Boljši izkupiček so imeli črnomaljci, ki so zmagali v dveh srečanjih, Semičani pa so bili uspešni enkrat. V prvem srečanju so učenci osnovne šole iz Črnomolja v košarki porazili svoje sovratnike z rezultatom 31:20. Najboljša sta bila Stajdohar (Črn.) in Lipar (S.). V drugem srečanju so se košarkarji semiškega Partizana maševali z zmago nad črnomaljskimi gimnazijci. Domači so zmagali z rezultatom 90:70. V občinskem srečanju med črnomaljskimi gimnazijci in semiškimi Partizanom so domačini klonili z rezultatom 3:6.

Ugodne vesti s prvenstva
Danes bo zaključil prvi del tekmovalnega, kjer je vseh 48 nastopajočih v šahih skupinah igralo po Bergerjevemu sistemu vsak z vsakim. Po dveh dneh bodo nadaljevali po švicarskem sistemu: šahisti bodo igrali drug z drugim glede na dosežene točke v prvem delu tekmovalnega. Ko smo ob pričetku petega kola obiskali člana sodniškega zbora Franca Brleza, smo prejeli zagotovilo, da se vsi nastopajoči dobro počutijo, polni so hvale, prav tako pa so navdušeni nad pogodi igre. Trdilo celo, da doslej še ni bilo boljših pogojev na nobenem šahovskem šampionatu!

Pričelo se je prvenstvo Novega mesta
Na šahovskem prvenstvu Novega mesta bo letos sodelovala vrsta odličnih šahistov. Čeprav še ni dokončnih prijav, je jasno, da bodo na letošnjem prvenstvu sodelovali naslednji šahisti: Škerli, Šunjić, Sitar, Penko, Nagl, Mihič, Tisul, Ščap, Bjelesnovič, Jenko, Istenič in Hrovat.

Občni zbor v Semiču
Pretekli teden je imel TVD Partizan Semič svoj občni zbor. Obliki je bil zadovoljiv, čeprav se ni manjkalo nekaterih predstavnikov iz ustanov. Pogovor je tekel o uspehih in težavah v prejšnjem letu. Delo je bilo precej pestro, žalostno pa je to, da sloni le na ramah nekaterih poštovanih posameznikov. Govorili so tudi o načrtih za letošnje leto. Kakor prej je tudi naj bi tudi letos organizirali tečajev, tudi letos organizirali telovadni nastop itd.

Samo vsak četrti voznik je član AMD
Čez tisoč voznikov motornih vozil premore sevniška občina, avto-moto društvo pa šteje le 250 članov. Vodstvo društva zato meni, da je trenutno najpomembnejša naloga povečati število pripadnikov organizacije. Ugodnosti, ki jih AMD daje članom organizacije, marsikomu še niso dovolj znane. Brezplačni časopis »AM«, brezplačni letni tehnični pregled v bazi AMD v Trebnjem, v delavnici društva brezplačno delo v višini 1600 Sdin, brezplačna pomoč in informacije, cenejši bencinski boni za inozemstvo, brezplačni pravni nasveti in še dolga je vrsta ugodnosti, ki jih imajo člani društva.

ATLETIKA

Uspešen nastop kočevskih atletov

V nedeljo je bilo v Celju v novi dvorani AD Klavdivarja letošnje zimsko atletsko prvenstvo Slovenije. Na skrbno urejenih napravah

pod tribuno stadiona je nastopilo kar 196 atletov, med njimi tudi tekmovalci iz Dolenjske. Med dolenjskimi atleti sta dosegla največji uspeh mladince kočevskega Partizana Franc Halas in Borut Hočevar. Prvi je skočil v višino 175 cm in med mladinci zasedel drugo mesto, Hočevar je bil med najhitrejšimi na 60 m. Dosegel je rezultat 7,3, v finale pa se ni

uvrstil zaradi neskionjenega žreba. Noromeški tekačič Katja Močnik in Marija Bratkovič se v Celju nista izkazali. Očitno sta nastopili slabo pripravljena in sta med mladinkami na 600 m dolgi progi zasedli 4. oziroma 6. mesto. Neuspeh novomeških predstavnic je nov dokaz za trditve, da se od stare slave ne da šiveti. Če se ne bosta za bližnje prvenstvo Slovenije v krosu, ki bo v Murski Soboti, bolj pripravili, bosta doživel še eno razočaranje.

F. MIKEO

Športna srečanja v Semiču

V soboto so bila v Semiču tri srečanja med semiškimi in črnomaljskimi športniki. Boljši izkupiček so imeli črnomaljci, ki so zmagali v dveh srečanjih, Semičani pa so bili uspešni enkrat. V prvem srečanju so učenci osnovne šole iz Črnomolja v košarki porazili svoje sovratnike z rezultatom 31:20. Najboljša sta bila Stajdohar (Črn.) in Lipar (S.). V drugem srečanju so se košarkarji semiškega Partizana maševali z zmago nad črnomaljskimi gimnazijci. Domači so zmagali z rezultatom 90:70. V občinskem srečanju med črnomaljskimi gimnazijci in semiškimi Partizanom so domačini klonili z rezultatom 3:6.

Pobudnikom tega zanimivega tekmovalnega gre vse priznanje. —LAN—

KEGLJANJE

PIONIR STARTAL

Kegljišče v Domžalah je bilo prizorišče prvega nastopa kegljačev Pionirja v republiški ligi. Prva dva nastopa so imeli proti odlični ekipi Branika iz Maribora, v kateri igrajo kar trije državni reprezentanti — Steržaj, Miklar in Šanti. Proti tako močni ekipi je Pionir lahko upal samo na časten poraz.

V sobotnem nastopu je zmagal Branik s 6406 : 6262. V nedeljskem nastopu se je slika ponovila. Vsi so dosegli slabe rezultate, edino — Steržaj, Miklar in Šanti. Proti 873 kegljev. V nedeljskem srečanju je bil dosežen naslednji rezultat: Branik 6400, Pionir 6201. Za Pionirja so igrali: Mrzljak 812, 827, Legiša 806, 790, Krušič 797, 810, Romih 786, 773, Rodič 769, Hreuc 763, 785, Barbič 780, 775.

ROKOMET

Slaba žetev

Nedeljska rokometna srečanja v okviru republiške rokometne lige niso bila uspešna za naše zastopnike. Zlasti smo pričakovali večji uspeh od brežičkih ekip, ki imajo presenetiti tudi najboljšega nasprotnika. Novomeščani so bili tesno poraženi od Medvod, trboveljski Rudar pa jih je premagal precej visoko.

Rezultati nedeljskih srečanj: Novo mesto — Medvode 9:10, Slovan — Brežice 13:13, Rudar — Novo mesto 22:8, Slovej Gradec — Brežice 21:7 (moški). Slovan — Brežice 9:6, Lokomotiva (Mostar) — Brežice 9:7 (ženske).

Občni zbor v Semiču

Pretekli teden je imel TVD Partizan Semič svoj občni zbor. Obliki je bil zadovoljiv, čeprav se ni manjkalo nekaterih predstavnikov iz ustanov. Pogovor je tekel o uspehih in težavah v prejšnjem letu. Delo je bilo precej pestro, žalostno pa je to, da sloni le na ramah nekaterih poštovanih posameznikov. Govorili so tudi o načrtih za letošnje leto. Kakor prej je tudi naj bi tudi letos organizirali tečajev, tudi letos organizirali telovadni nastop itd.

Samo vsak četrti voznik je član AMD

Čez tisoč voznikov motornih vozil premore sevniška občina, avto-moto društvo pa šteje le 250 članov. Vodstvo društva zato meni, da je trenutno najpomembnejša naloga povečati število pripadnikov organizacije. Ugodnosti, ki jih AMD daje članom organizacije, marsikomu še niso dovolj znane. Brezplačni časopis »AM«, brezplačni letni tehnični pregled v bazi AMD v Trebnjem, v delavnici društva brezplačno delo v višini 1600 Sdin, brezplačna pomoč in informacije, cenejši bencinski boni za inozemstvo, brezplačni pravni nasveti in še dolga je vrsta ugodnosti, ki jih imajo člani društva.

Če se želite vpisati v AMD, se prijavite pri Niku Malusu ali pa pri Dragu Bizjaku.

Šport

Kaj bo z atletiko v Novem mestu?

Pretekli teden je Atletika zveza Slovenije sklicala v Novem mestu sestanek s mladimi atleti AK Novo mesto, ki so najavili svoj prestop v nekatere večje atletske kolektive v Sloveniji. Na tem sestanku so se dogovorili, da svoj prestop odložijo do občnega zbora atletskega kluba, to je do tistega časa, dokler se bodo razmere uredile do takšne mere, da bi bilo nadaljnje delo atletov uspešnejše.

Istočasno so se dogovorili, da bodo sklenili s skupnimi močmi spraviti atletiko v Novem mestu na takšno višino, kot bi jo lahko imela glede na dobre pogoje: objekte, strokovne delavce in veliko število talentiranih mladince. Tudi val drugih atletov, ki so se oddali v druge klube, naj bi se vrnil v matični klub.

Upravni odbor »NOVOTEHNE« NOVO MESTO

razpisuje prosto delovno mesto
POSLOVODJE
prodajalne Novotehna št. 1 v Novem mestu
Glavni trg 11
POGOJI: VK trgovinski delavec z najmanj 3 leti prakse v trgovini kovinsko-tehnične stroke; KV trgovski delavec z najmanj 5 leti prakse v trgovini kovinsko-tehnične stroke. Stanovanje ni zagotovljeno. Prošnje sprejema splošni sektor podjetja do 7.3.1968.

V SOBOTO SPET

TOM JONES - NEZVEZDNIŠKI ZVEZDNIK JEZEK, ČEMU SE PA VI SMEJETE!
SONČNI KRIK BREZ NAGOTE
RADIO KOZOLEC SPET ODGOVARJA NA VPRAŠANJA BRALCEV
ANGLESKA IN AMERIŠKA POP LESTVICA POPULARNIH POPEVK
V SOBOTO STOP PRI VSEH PRODAJALCIH

KOSTANJEVICA

Pravo ime mesta in gradu Kostanjevice. Izvor kranjskega imena. Lega kostanjeviškega mesta in gradu. Kakšno mesto je Kostanjevica. Raba imena kastelan na Kranjskem. Ulrik, vojvoda koroški, posestnik Kostanjevice. Kralja Otokarja vojvoda zavzame Kostanjevico. Kostanjevico dobij Avstrija. Kostanjeviški grad je postal tudi frankopanski. Kdaj je Kostanjevica bila last Svihenskih. Pride v roke grofov Celjskih. Kostanjevica pride na Avstrijsko hišo. Glavar in oskrbnik je bilo nekdanje eno in isto. Gospodstvo kostanjeviško pride v roke gospoda Janeza Krstinika Valvasorja, gospodarja Mosconov, grofov Turjačanov, grofa Petra Zrinjskega in samostana kostanjeviškega. Vdor Turkov. Kostanjevica se Turkov obrani. Zopetno turško pustošenje. Kostanjevica pogori do tal.

Mesto in grad, ki ju dandanes imenujemo Landstrass in se po kranjsko imenujeta Kostainavca (Kostanjevica), sta se svoje dni imenovala Landstrast, ker sta nekdanji okolici mu prebivalstvo služila kot zatočišče ob vsakem sovražnem napadu ter so se ljudje lahko umaknili sem, in kar je sem pribežalo, je bilo na varnem in dobro spravljeno. Zaradi tega je ta kraj zaslužil svoje zveneče ime Lands-trost (Zaščita ali uteha dežele). Nesporazum pa je sčasoma to ime popačil in iz imena Landstrast napravil Landstrass, ker tu vendar ni nobene deželne ceste. Kranjsko ime Kostanjevica pa je mesto dobilo po kostanjih, ki jih v bližnji okolici raste prav veliko. Kostanjevica pomeni toliko, kolikor konstanjev gozd. Tu je tudi velik in izredno lep hrastov gozd, ki ga imenujejo Krakovo.

Od tega kraja štelimo enajst milj do Ljubljane in tri milje do Novega mesta. Mesto leži na otoku, ki ga je napravila reka Krka, ki ta kraj kakor z obročem obdaja in ga nekako z vodo utrjuje. Prej so ta kraj šteli k Slovenski marki.

V mestu je poleg cerkve sv. Jakoba še grad, sicer pa so tu čisto majhne in slabe hiše. Mestno prebivalstvo mora živeti večinoma od svojih polj, od dela na polju se hranijo in obdajo, ker trgovina tu slabo uspeva in nobena prava deželna cesta ne pelje skozi mesto. Potemnikom je tu za meščana slabo.

Zdi se, da je tu meščanom narava sama priporočila namesto trgovine poljedelstvo, saj leži okoli mesta lepo, za poljedelstvo zelo prikladno ravno polje, posebno se v smeri proti Krškemu in Peterjam. Meščani imajo sicer lepe stare privilegije, vendar je kraj prej mnogo bolj uspeval kot dandanes.

Najprej je na tem otoku bil pozidan grad, ki je bil iz že povedanega vzroka imenovan Landstrast ter je bil rodna hiša gospodarja Kostanjeviških, ki so za skoro dolgo let imeli v lasti. Leta 1248 sta bila posestnika gradu dva brata hkrati: namreč Henrik in Konrad Kostanjeviški. Prav ta gospod Henrik se je leta 1251 takole podpisal: Henrik, kastelan kostanjeviški.

Tu naj povemo, kakor nam o tem vse listine zagotavljajo, da je bilo nekdo na Kranjskem v navadi tole: če je živel dvoje, troje ali več bratov skupaj na enem gradu, so bili sicer vsi lastniki gradu, čeprav so živel vsak zase ter vsak od lastnih sredstev, pa je vendar le eden sam nosil

Z naših vrstov

Angleško pozavarovanje

Maks Topiček, delegat britske občine v skupščini socialnega zavarovanja v Celju, nam je v petek v Cateških Toplicah povedal, da se zdaj pogovarja z delegati, da bi dali socialno zavarovanje pozavarovati pri angleškem Lloydus. Vprašali smo ga, le čemu, pa nam je hitro odgovoril: »Angleška zavarovalnica Lloyd zavaruje vse, kar se potaplja...«

Delavnica »Pri državnem prvaku«

Prijubljena Franca Babiča, štirinastletna državna prvaka v speedwayju, smo pred dnevi v Krškem popravili, kaj dela, kadar ne dirka ali ne trenira. Delavnico pripravljamo na jesen bo še odprta, saj veste, da sem mehanik, takih delavnic pa imamo sprito vse večje število avtomobilov in motorjev še vedno premalo. Polem pa smo mi predlagali: »Tovariš Babič, če se namate nastava za delavnico, vam nudimo brezplačno idejo: poimenujte jo »Mehanična delavnica pri državnem prvaku«.

No, brez sale: kakršnakoli že bo napisna tabla Franca Babiča, strank bo imel vedno dovolj!

Nagajivi sosed

Na zboru občanov v Krški vasi je nekdo pretiralval s kritiko na račun danokov. »Kje neki bom val naenkrat 200 jurjev?« se je pritoževal, hudomušni sosed pa ga je na tihoma vprašal: »Ali si tudi 100 jurjev za birmo priračunal?«

Naročilnica za gašenje

Oni dan je bil nekdo v Kobencu priča takemu telefonskemu pogovoru med gasilci in neko delovno organizacijo: — Halo, tukaj gasilci. Ste že nakazali kaj denarja za naše potrebe? — Še ne.

Gasilec: na oni strani šice pa se je duhovito znašel: — Se niste? Če do služajno pri vas izbruhnil požar, bomo najprej zahtevali vašo naročilnico. Šele ko jo bomo dobili, bomo pristli gasiti!

Zanimiv za ženski spol

Nekdo se je hotel neki kofežki senčji: — Sem res simpatičen. Vse ženske me imajo radi, in ne samo ženske, ampak vse, kar je ženskega spola. Čutim, da sem celo kratkam simpatičen. Njegova sogovornica pa ga je ljubko zavrnila: — Saj ni čudno, ko si pa tak bik!

Janez Skulj je najstarejši prebivalec robarske doline. Star je 90 let. Je 60-odstotni vojni invalid iz prve svetovne vojne. Kljub visoki starosti še vedno po malem dela na kmetiji. (Foto: Cveto Križ)

NAJSTAREJŠI METLIČAN Z BURNO PRETEKLOSTJO
Jože Kambič, korenjak tudi pri 93 letih

Pretekli terek je najstarejši Metličan čil in krepak praznoval 93-letnico rojstva — Uglednemu meščanu, ki je v mladih letih kot iskalec zlata prepotoval Aljasko po dolgem in počez, iskreno čestitamo

Pri Kambičevih na Cesti bratstva in enostnosti 60 so gospodarjev jubilej dobro praznovali: prvi dan v krogu domačih, naslednji dan pa je bila hiša polna prijateljev in anancev.

Dobre volje, vesel in krepak je jubiliant sedel med gosti ter obujal spomine iz mladih dni. Takole nam je pripovedoval: — Rojen sem bil 13. februarja 1876 v Metliki. Ko sem bil 18 let star, sem šel v Ameriko. Delo je bilo težko dobiti, končno pa sem se zaposlil v Pensilvaniji, v toplinski železni. Ker mi je medtem v Metliki umrl oče, sem se po dveh letih vrnil domov. Spominjam se, da sem se 16. maja 1895 peljal čez Gorjance in da je bilo tedaj na cesti vsaj 20 cm snega. Doma pa sem ostal le nekaj mesecev. Ker bi moral k vojakom, sem šel raje še enkrat čez veliko lužo. V Ameriki sem dobil družbo: enega Semicana in dva Iroa, s katerima smo se odpravili na Aljasko iskat zlato.

1200 milj po reki Yukon Med pripovedovanjem si skoro ni oddahnil. Vsega se še natanko spominja, čeprav je minilo že 66 let.

— Poti in cest po Aljaski tedaj še ni bilo. V notranjost dežele, kjer je polje tri mesece nepretrgano svetlo, smo prodirali v tolnu po 1200 milj dolgi reki Yukon. Spomina smo naletejo na več ovir. Nekoč je reka zamrznila, zato smo morali čakati, da se je led prelomil. Pot pa smo lahko nadaljevali le do jezera, dolgega 32 km, ki je bilo oze in čez zamrznjeno. Čoln smo izveliki na led, nato pa ga z opremo vred s pomočjo podstavljene lesa vlekli na drugo stran.

Tudi pasjo vprego je izkusil Naš Metličan se je s svojimi tovariši na razburjivem potovanju večkrat ustavljal, ker so iskali zlato. Kakor pravi, so ga nekaj tudi našli. Prek ledenih površin pa jim je nekajkrat pomagala pasja vprega. Med potjo je Jože

Kambič zbolel, dobil trebušni tifus, vendar je ostal živ, čeprav je imel 42 stopinj temperature. Z Aljasko so se možje vrnil čez Beringovo ozki.

Gostilničar do leta 1950 Po napornem in štiri leta dolgem potovanju po Aljaski, si je Jože Kambič začel domači kraj in rodno Metliko. Prišel je domov, se oženil in prevzel gostilno »Pri Lenki, zrušen pa še skrbel za precejšnje posestvo.

— Bil sem velik ljubitelj konj, je poudaril. Njegov prijatelj tov. Dular pa je pridal: — Ko je bil Jože 85 let star, je še stoje v galop vozil skozi Metliko. Sam sem ga videl!

In življenjski recept? — Boleu sem bil edinec na Aljaski, doma pa nikoli vse do svojega 91. leta. Takrat so me operali na ledi. Se zdaj sem dr. Zakiču iz Ljubljane hvaležen, da me je pri moji starosti s 5 dnevih spravil na noge. Le os pomini sem imel hudo pljučnico, a mi tudi ni prišla do šivega. Opažam le, da zadnji dve leti počasi pesam.

Kaj pa hrana, pljača in cigarete? — Odšel sem v Metliko, sem dobro živel, merno pil, kadim pa od 18. leta dalje. Ni

Naš jubiliant na svoj 93. rojstni dan pripoveduje, kako je potoval po Aljaski

Sploh ne ve, zakaj jo je izkupil

Zaradi kaznivega dejanja lažje telesne poškodbe je bil obsojen Anton Škufca iz okolice Žužemberka

24. novembra 1966 sta se v Imeli so harmoniko in nekaterih urah znašla v Kobencih hiši v Dol. Križu Anton Škufca in Jože Majer. Je set knalu domov. Na poti

AVTOBUSNA POSTAJA v Novem mestu v mrzlih večerih in ob nedeljah ni kaj posebno privlačna za potnike: takrat je čakalnica namreč zaprta. Zato najbrž tudi sicer ne zahajajo radi vanjo in celo ob deževnem vremnu strežejo debele kaplje pod golimi kostanjevimi vejami. (Foto: Milovan Dimitrić — tretja nagrada za fotografijo tedna — AGFA 28, šestdesetinka, zasl. 8)

2 NOGOMET NA JAROSLAV HAŠEK BAVARSKEM

Ko so vračali z igrišča, so lahko ponosno zapeli svojo bojno pesem:

Dekle mi dalo to poljub, ker streljam za hochstädtski klub, kdo strelja boljše kakor mi, ki smo doma ob Donavi? Goalia, goalia, goalia, hura!

Njih igra je veljala za nenavadno ostro in v sportni rubriki nekoga dnevnika je bilo v poročilu o neki tekmi navedeno, da to ni bil nogomet, marveč sodni dan. — Nekje drugje pa so pisali o tekmi »Hochstädt«: »Ringelheims« da je tekma spominjala na bitko pri Verdunu. V jesenski sezoni so se lahko zeleno-modri Hochstädtčani postavili z naslednjimi uspehi: 28 parov nog so pokvečili, 49 reber zlomili, 13 parov rok so izpahčili in polomili, 52 nosov utrli, 16 ključnic zdrobili, povzročili so 19 poškodb na nosovih, zadali 32 udarcev v trebuh in s tem onesposobili nasprotnika za boj in izbili so 4 ducate zob. Če upoštevamo, da so v jesenski sezoni ustrelili vsega skupaj 81 golov, dobili pa jih samo šest, nam tak obračun pove, da so igrali čudovito prizadevno. Organi sovražnega kluba, ki so jim zavidali tolikšen uspeh, so nekdo pisali o najboljšem igralcu kluba Hoch-

stáda: »Friedemann ima pri streljanju smolo. Nasprotnikom je polomil samo dvoje nog, golmanovega kolena pa s svojo peto ni več dosegel.«

Premagali so vse klube južne Nemčije, in ko so povabili klub »Altona« s severa na prijateljsko tekmo, se je od vseh gostov vrnil samo vratar z zavezano glavo, svoje tovariše z namestniki vred pa je moral pustiti v hochstädtski bolnišnici ob Donavi.

Mar so Tillinžani s svojim klubom rumeno-belih lahko vse to mirno gledali? Klub »Tillingen« ni imel slabega moštva, tudi ti so igrali ostro in so merili na goleno ali v koleno prav tako dobro vratar in nevarno kakor oni iz »Hochstädtas«. Tudi v trebuh so udarjali precizno in jako dobro, kar je tilliško občinstvo spremljalo z živahno pohvalo... A klub temu so izgubljali igro za igro.

Nekoč jim je sinilo nekaj pametnega v glavo in so poklicali nekoga vadičelja iz Münchna, nekoga Angleza, Burns po imenu, ta jih je potem učil elegantno igrati, uspešno poditi žogo in kombinirati in jim je to tako dolgo vtepal, da jim je nekega dne lahko rekel:

»Povabite vodilno moštvo iz Leipziga!«

Storili so tako in izgubili 4:2. »Nič zato,« je rekel trener Burns, »še tri take poraze, potem se nam ne bo treba bati nikogar več.«

In so se dalje gnali in vadili v elegantni kombinacijski igri, v kateri je posameznik, ki igra na lastno pest, ničla in fanatik skupna igra pa je vse.

POLJE »OMEGA«

25. Se enkrat so stali znanstveniki ob instrumentih. Tokrat sta pod prozornim steklom na kovinski ploščadi stala naša znanca. Njuna bleča obraza je obsvala luč z instrumentov. Pa tudi luč upanja! Vrsta njunih kolegov je stala ob strani v težko zadrževanem prižokovanju. Spet so se vzpeli kazalci, spet so zaplesale signalne lučke in ponovno je pod prozorno kupolo zadrželo umetno polje Omega. Naša vesoljca sta rasla! Deset centimetrov, meter, meter petinsedemdeset...

Sum stroja je utihnil. Slišalo se je le pridušeno dihanje prisotnih. Iz ozadja se je utrgala pojava zdravnika. Jean je klecnel... Nič hudega ni bilo, seveda! Razburjenje, sreča! Je potrebno posebej opisovati radostno srečanje naših vesoljcev z domačini? Je potrebno posebej omenjati, da so naslednji dan izšli časniki z debelimi naslovi? Je! Ti naslovi namreč niso govorili le o Jeanu

in Petru, govorili so o čudežnem polju Omega. Polju, ki spreminja dimenzije in ki primasa človeštvo reševju za njegovo veliko dilemo: prenaseljenost zemlje! Kako? Potem ko so v enainvajsetem stoletju spalnena vsa upanja, da se bodo preštevili prebivalci Zemlje lahko preselili na bližnja nebesna telesa, je bila končno tu rešitev, boljša in naravnejša: povečati Zemljo!

Občani, volilci!

Referendum bo v nedeljo, 26. februarja, pokazal našo skrb za šolsko mladino. Če bo uspel,

- bomo omogočili šolski mladini boljši in ustrežnejši pouk,
- bomo dosegli večji odstotek učencev, ki bodo v osmem razredu uspešno končali osnovno šolo,
- bomo potrebnim učencem omogočili dodatno pomoč pri učenju,
- bomo posebno nadarjenim učencem dali možnost, da svoje sposobnosti še bolj razvijejo,
- bomo ustvarili pogoje za kulturno zabavo in razvedrilo otrok,
- bomo uredili otroško varstvo,
- bomo živeli v zavesti, da so naši otroci na varnem.

Po rednem pouku dela ni konec

Učiteljski kolektiv osnovne šole v Brežicah je v tem šolskem letu opravil razen rednega dela še nešteto ur za izvenredne dejavnosti, za pomoč slabim učencem in za razgovore s starši. Za delo s pionirsko in mladinsko organizacijo, za interesne krožke in športno društvo so učitelji porabili 1463 ur, za dodatno pomoč 362 ur, pa govorilne ure 328 ur, za pripravo proslav 291 ur ter za delo v učiteljski in pionirski knjižnici 90 ur.

Kaj vse manjka šolam

V vsaj občini ni primernih učilnic za pouk fizike, kemije in prirodoznanja. Primeren prostor za delavnice imata samo dve šoli. V brežiški osnovni šoli so preuredili v delavnico nekdanjo kopalnico. Sedaj se zgnete vanjo povprečno po 15 otrok. Telovadnice nimajo niti ena šola. Kuhinje so si povsod za silo uredili, nimajo pa jedilnic in shramb. Na šolah razen tega pogrešajo kabinete za shranjevanje učil. V njih bi se učitelji morali pripravljati za pouk, ker pa teh prostorov ni, so marsikje prisiljeni delati to na mrazlih in temnih hodnikih.

RADIO BREŽICE

PETEK, 23. FEBRUARJA: 18.00—18.50 — Reportaža z obiska v Globokem — Stane Skalcar: Glasujemo za lepšo bodočnost svojih otrok (ponovitev) — Magnetofonski zapis: V Brežicah dva dni pred referendumom — Nove plošče RTB — Obvestila, 18.50—19.30 — Glasbena oddaja: Izbrali ste sami.

NEDELJA, 25. FEBRUARJA: 7.10 — Jutranji pozdrav občanom — volilcem, 8.45 — I. javljanje v volilni, 9.45 — Omogočimo mladini boljši in ustrežnejši pouk! 11.00 — Domače zanimivosti — Marjan Gregorič: Volilci se danes odločajo za srednjo mladost bodočih rodov — II. javljanje v volilni — Maska Topličnik: Organizacija in izvajanje turizma — Za naše kinetovalce — dipl. inž. agr. Mira Lavrinšek: Nagradno tekmovanje v občini Krško za pridelok pšenice v gospodarskem letu 1967-68 — Zabava vas Henškov trio — Magnetofonski zapis: Pogovarjamo se s predstavnikom volilne komisije Zvonetom Gabršnikom — S seje občinske skupščine Krško poročila Marjan Žibret — Pozor, nimam prednosti! — Obvestila, reklame in filmski pregled, 12.45 — Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 27. FEBRUARJA: 18.00—19.00 — Svetujemo vam — Nove plošče Jugotona — Literarni utrinki: Vuk Karadžić — Iz naše glasbene šole — Obvestila in filmski pregled — Tedenski šahovski in športni komentar, 19.00 — Z vedri mi svoki vas sabavajo domači narodnozabavni ansambli — Glasbena oddaja, 19.30 — Večerni dnevnik RTV Ljubljana, 20.00 — Direktna prenos VI. zasedanja tradicionalnega pustnega parlamenta iz velike dvorane PD Brežice.

BREŽIŠKE VESTI

Čateške Toplice zasedene do 10. marca

Mnoge večje delovne organizacije se zanimajo za stalno rezervacijo postelj v zdravilišču — Letos si obetajo spet goste s Švedskega — Kopališče je v zimskih mesecih izredno dobro obiskano — Na sporedu so zanimive prireditve

V Čateških Toplicah so začeli januarja za 23 milijonov gotovinskega prometa. Izkupilec novoletnih praznikov v tej vsoti ni upoštevan. Številke so vzpodbudne in proti pričakovanju razveseljive. Te dni se je napovedala delegacija desetih švedskih zdravnikov. Od njihovega obiska si obetajo spet goste s severa, kajti na Švedskem je zadnje čase močno poraslo zanimanje za Jugoslavijo. Predstavniki zdravilišča so

zimske mesece izkoristili za obiske večjih delovnih organizacij v Sloveniji in na Hrvaškem. Pričakujejo, da bodo podpisali precej pogodb za zdravljenje članov svojih kolektivov v Čateških Toplicah. Take pogodbe bodo po vsej verjetnosti sklenili z velenjskim in trboveljskim rudnikom, s Strojno tovarno v Trbovljah, s CINKARNO in Tovarno emaljirane posode v Celju. Odaiv pričakujejo tudi od drugih delovnih organiza-

cij, ki jih še niso obiskali. Za stalno rezervacijo postelj se zanimata tudi PRVOMAJSKA in RADE KONCAR iz Zagreba.

Do 10. marca je zdravilišče popolnoma zasedeno. Napovedanih je precej seminarjev. Z zagrebškim INFORMATORJEM so sklenili pogodbo za udeležbo 800 ljudi na raznih seminarjih. Vsi udeleženci imajo polovičen popust v kopališčih in nekoliko nižano ceno za dnevno oskrbo.

Za goste v sezoni se dogovarjajo s turističnimi agencijami. To so: GENERAL-TURIST, KOMPAS, SAP in LJUBLJANA TRANSPORT. Za prehodne goste niso nikoli v zadregi. Kopališče je vso zimo izredno dobro obiskano. Življenje v zdravilišču bodo popestrili z vrsto prireditev. Pripravljajo maškara-

Vukova in v aprilu koncert Slovenskega okteta.

Osnovna šola za dan žena

Program za osrednjo proslavo dneva žena v občini bodo pripravili učenci brežiške osnovne šole. Prireditve bo 7. marca v prosvetnem domu. Solarji bodo za ta praznik tudi letos natrgali šopke zvončkov in jih ob vhodu v dvorano razdelili ženam. Po proslavi so vse udeležence vabljeni v narodni dom na družabno srečanje.

Socialistične sile in cerkev

20. februarja se je v Brežicah nadaljevala razprava o odnosih med cerkvijo in socialističnimi silami pri nas in v svetu. Vodil jo je prof. Zdenko Roter, predavatelj na visoki šoli za politične vede v Ljubljani. Razpravo je organiziral občinski komite ZKS.

Če nas otroci prosijo, jim ne moremo odreči

ANICA GODLER, odbornica občinske skupščine: Ze na seji skupščine sem brez pomiselnja dvignila roko za razpis referenduma. Mladini želim boljše pogoje za varstvo in šolanje. Naša dolžnost je, da ji to omogočimo.

zračenih učilnicah. V novi šoli bo to lahko vse drugače.

ZOPKA VUCAJNK, gospodinja iz Dobove: »Čeravno sta moja dva otroka že odra-

šla osnovni šoli, pri šolanju v nedeljo ne bom oklevala. Dobro poznam razmere zlasti v brežiški šoli, zato mladim rodovom iz srca privoščim šolanje v sodobnejših okoliščinah. Od mladine zahtevam vedno več, zato smo ji dolžni tudi več nuditi.

ALEKSANDER DOMINKO, sekretar obč. konference SZDL: »V osnovni šoli imam dva otroke. Stara šolska

moč, čeprav bi jo mnogi nujno potrebovali. A kaj, ko ni prostora! Starši nismo zadovoljni s poukom v izmenah. Za nas matere bi bilo veliko lažje, če bi hodili vsi zjutraj v šolo. Popoldne imamo več časa za nadzor pri učenju. Razen tega za otroke ni zdravo bivanje v zatohlih, nepre-

Premile kazni za divje lovce

V Brežicah se lovci pritožujejo, ker se je divji lov zelo razpasel. Predlagajo višje kazni, da bo vsakdo dobro premislil, preden se bo odločil za kaj takega. Kogar dobi, da je ustrelil na primer srnjaka, mu odmerijo zanj 20.000 S din denarne kazni. To je preveliko, saj lahko prihodnjak z novim odstrelom mimogrede več zasluži, če divjad proda.

zgradba se podira, zato res ne moremo več čakati. Učenci so potrebni svežega zraka, prostornejših učilnic in pomoči pri učenju predmetov, katerim pri rednem pouku niso kos. Tega jim ne moremo odreči.

NOVI ODLOK TOČNO DOLOČA MEJE MED DVEMA KULTURAMA

Za gojitev ribeza le dve območji

Lastniki ribezovih nasadov morajo škropiti trikrat v letu

Ribezova rja se je začela pojavljati tudi v brežiški občini. To je skupna bolezen ribeza in zelenega bora. Da bi preprečila večjo škodo, je občinska skupščina z odlokom določila območja, na katerih je dovoljeno saditi ribez, in območja, na katerih smejo gojiti zeleni bor. Posedniki ribezovih nasadov morajo najmanj trikrat v letu škropiti ribez s kemičnimi sredstvi za preprečevanje in za-

tiranje omenjene bolezni.

Gojitev ribeza je odslej dovoljena na dveh območjih. Prvo se razprostira znotraj meje, ki poteka po potoku Suhodolu do cešte Pišec-Globočko, po cesti skozi Globoko, Dečna sela, Glogov brod do Trebeza in križišča s Spodnjo Pohanco ter dalje po cesti do meje katastrskih občin Okljukova gora, Arnova sela, Volčje, Gornja Pohanca, Sromlje in od tam vzpored-

no z občinsko mejo v oddaljenosti 1 kilometra do potoka Suhodolu. Drugo gojitveno območje obsega katastrske občine Brežice, Čatež, Cerklje, Bušečo vas, Stojanski vrh in del Globoke. Zahodno od tega območja poteka meja 1 km od meje s krško občino. Zunaj obeh območij se razprostira 2 kilometra varnostnega pasu, kjer ni dovoljeno gojiti niti ribeza niti zelenega bora.

Dolžnosti so obojestranske

Predstavniki Kluba posavskih študentov so dali pobudo za stalno sodelovanje z domačo občino

»Radji bi čimprej zvedeli, če se bomo po končanem študiju lahko vrnili v domačo občino,« so dejali predstavniki Kluba posavskih študentov med obiskom pri predsedniku občinske skupščine Vinku Jurkasu. Zanima jih študentska politika v občini, zato želijo imeti pregled nad študentskimi. Niso namreč prepričani, da je ta popolnoma v redu.

Predlagali so ustanovitev komisije, ki bi ugotovila potrebe gospodarstva po strokovnjakih zdaj in v bližnji prihodnosti, napravila pa naj bi tudi pregled nad študentskimi in učnimi uspehi študentov. V komisiji bi morali sodelovati razen študentov še predstavniki delovnih organizacij, predstavniki občinske skupščine in družbeno-političnih organizacij.

Med razgovorom o študentskih in diplomantih je pred-

sednik skupščine med drugim omenil, da študentje večkrat posabijo na študentskega, ko imajo v šopu diplomu. Brez slabe vesti se zaposlijo drugod, če jim obljubijo večje prejemke.

Obiski študentov pri pred-

stavniku Obs obetajo več sodelovanja z občinami in delovnimi organizacijami, kot ga je bilo doslej. Pobuda z njihove strani je naletela na ugoden odziv tudi pri političnih vodstvih.

J. T.

USTANOVA BI SE LAHKO RAZŠIRILA

Vrtec v novi stolpnici

Iz strahu pred nemirom se nekateri stanovalci branijo sprejeti v hišo predšolske otroke

O pomanjkanju prostora v otroškem vrtcu v Brežicah govore občani na sestankih že nekaj let. Nerešenih prošelj za sprejem otrok je trenutno okoli dvajset. Verjetno bi jih bilo še več, če starši ne bi

vedeli za stisko v varstveni ustanovi. Tako pa si pomagajo drugače.

Z izgradnjo stanovanjskega stolpca na Cesti 21. maja št. 20 so bile dane možnosti za razširitev otroškega varstva. Približno 100 kvadratnih metrov prostora je na razpoložljivo za najmlajše v tem posloju in razen tega že vrsto let prazen prostor v bloku v Tomšičevi ulici.

Stanovalci pa se kar ne morejo sprizajntiti z mislijo, da bi imeli v hiši vrtec. Seveda ne vsi. Enake pomisleke so imeli lani v Tomšičevi ulici, ko so jim predlagali, da bi odprli tam oddelek otroškega vrtca. Vsekakor bi bili prostori bolj izkoriščeni kot zdaj, ko se v njih enkrat na mesec ali še bolj poredko sestane bližni svet.

Jt.

Volivci, pojdimo po poti občin, ki so se na referendumih že odločile za izboljšanje šolskih razmer!

Spored pustnih prireditev v Kostanjevici

Kostanjevicičani bodo tudi letos imeli pustne prireditev. Društvo bedakov — Prforcenhaus se že dolgo pripravlja na kurentovo praznovanje. Občni zbor bo letos imel delovno vzdušje in bo uredil nekaj neodložljivih komunalnih opravkov, ki jih nobena oblast, ne organizacija, ne društvo niso zmogli. Pravijo, da bo ta častitljiva organizacija poskrbela za pitno vodo, javno razsvetljavo in ureditev cestnega priključka. Iz Penderjevke bodo pripeljali sod studenčnice in jo ves čas prireditev delili pohlevnim občanom. Javno razsvetljavo bodo popravili z baklami, saj upoštevajo pravilo »čim bolj nazaj k prirodi«. Cesto pa nam bodo ugradili vsi tisti, ki prihajajo v komisijah in posamično v Kostanjevico z govori, »... da ima Kostanjevica vse po goje za turizma.

Sicer pa bo spored potekal takole:
Sobota, 24. II., ob 20. uri: Gostuje Celjsko gledališče z igro »SVEJK V DRUGI SVETOVNI VOJNI«.
Nedelja, 25. II., ob 15. uri: Okle kurenta po bližnji in daljni okolici Kostanjevice.
Ponedeljek, 26. II., ob 18.30: Baklada po mestu.
Ob 20. uri: Občni zbor Prforcenhaus in nagrajevanje mask, nato bo prosta zabava do jutra v vseh gostiščih. Restavracija »Pod Gorjancie« bo nagradila tri najlepše maske.
Torek, 27. II., ob 8. uri: Ples medveda po bližnji in daljni okolici.
Ob 18. uri: Nastopajo orači, sejači in spravid mask, na kar bo prosta zabava v vseh gostiščih.
Sreda, 28. II., ob 10. uri: Polaganje blagopokojnega kurenta pred dom kulture.
Ob 15.30: Pogreb dragega kurenta.
Na pogrebu bo branje kurentovega testamenta ter nato vesela sedmina v vseh gostiščih.
Vljudno vabljeni!

ZZB NOV POZORNO UREJA STANOVANJSKE ZADEVE ČLANOV

„Borcem načrtno rešujemo prošnje“

Lani je prejelo posojilo za gradnjo in obnovo stanovanjskih hiš 78 prosilcev — Med njimi so upokojeanci, kmetje in delavci — Letos prošnje za dolgoročni kredit še niso rešene — Na vprašanja odgovarja Marinka Preskar, tehn. sekretarka ZZB NOV v Krškem

»Kako daleč ste napredovali z urejanjem stanovanjskih razmer borcev NOV?«

»Računamo, da bomo do leta 1970 v glavnem rešili vse najbolj problematične primere. Načrtno smo se lotili te zadeve pred tremi leti. Ustanovili smo komisijo, ki je šla od hiše do hiše in pregledovala, v kakšnih stanovanjskih razmerah živijo nekdanji borci.«

»Ste imeli na razpolago dovolj denarja za rešitev vseh prošenj?«

»Z vsoto s katero smo razpolagali, smo bili zadovoljni. Lani je 43 upokojeencev prejelo 25 296 000 S din posojila za obnovo starih in za zidavo novih stanovanjskih hiš. Posojila smo dali za deset novih gradenj za pet dograditev, za osem večjih preureditev, za tri nakupe stanovanj in za 17 popravil.

Kmetje in delavci v manjših podjetjih so lani prejeli 19 000 000 S din posojila, od tega enajst za nove hiše, dve za dograditve, sedem za adaptacije in deset za popravilo.

»Pet delavcev in uslužbenec je prejelo 11 500 000 S din kredita, in sicer trije za nove gradnje ter dva za dograditev. Največja vira sredstev za stanovanja sta bila pokojninski sklad in Dolenjska banka. Tudi glavni odbor ZZB je nakazal precejšen znesek, nekaj pa smo dobili iz sredstev podjetij, naloženih v banki.

»Imate tudi letos dovolj posilcev?«

»Da, 32 kmetov, članov ZZB NOV, prosí za dolgoročno posojilo 38 600 000 S din. Komisija meni, da bo zadostovalo 25 000 000 S din, ker je upoštevala zmogljivosti vsakega posameznika. Med prosilci je nadalje 12 uslužbenec za vsoto 38 000 000 S din. Ta vsota bo verjetno zmanjša na 15 000 000 S din. Del kredite-

ranja bomo prenesli še na naslednje leto. Letos torej računamo na to, da bomo razdelili na 40 000 000 S din posojila. Polovico naj bi prispevala skupščina, nekaj republiški odbor ZB NOV Slovenije, nekaj pa bomo najbrž dobili iz sredstev, ki jih imajo v bankah podjetja.

Upokojeenske prošnje bomo reševali s sredstvi stanovanjskega pokojninskega sklada upokojeencev iz preteklega leta. Prosilcev je 30. O našem predlogu bo v kratkem razpravljala občinska skupščina.

KREMEN utemeljil predlog za razlastitev

Za 21. februar je bila v Krškem sklicana 11. seja obeli zborov občinske skupščine. Na dnevnem redu je bil predlog o prispevkih in davkih občanov ter stopnjah prispevkov. Odborniki so dobili za to sejo tudi predlog območij, na katerih je dovoljeno saditi ribez oziroma zeleni bor. Na vrsti je bil tudi odlok o varstvu in vzdrževanju zelenja na javnih površinah v občini. Ponovno je bila predlagana sprememba odloka o hišnem redu. Za to sejo je podjetje KREMEN predložilo svoj investicijski program kot utemeljitev za za razlastitev nekaterih zasebnih zemljišč.

Letos več za kulturo?

Valvasorjeva hiša v Krškem propada in je nujno potrebna obnove. Kulturni delavci v občini pričakujejo, da bo za potrebe kulturnih ustanov že letos na voljo več denarja. Obe galeriji, krška in kostanjeviška, imata v načrtu več reprezentativnih razstav, zato bi potrebovali izdatnejšo finančno pomoč. Tudi knjižnica bi ob večjem proračunu laže nabavljala knjige za širok krog svojih bralcev.

Ciril Plut izvoljen

Občinski zbor in zbor delovnih skupnosti občine Krško sta na seji 24. januarja izvolila Cirila Pluta za poslanca prosvetnokulturnega zbora republiške skupščine. Novi poslanec je prosvetni delavec in ravnatelj osnovne šole v Leskovcu.

Več milijonarjev kot lani

Uprava za dohodke pri občinski skupščini v Krškem je prejela okrog 170 prijav osebnega dohodka nad dva milijona starih dinarjev. Njihovo število je v primerjavi s lanskim letom precej poraslo. Tudi sestav se spreminja in letos so vmes še visoko kvalificirani delavci. To število ni dokončno, ker se niso vsi vložili prijav.

VII. delavske športne igre

Komisija za šport pri občinskem sindikalnem svetu je razpisala tekmovanje v namiznem tenisu, kegljanju, šahu in streljanju. Sindikalne podružnice opozarja, naj pošljejo prijave do 1. marca. Letošnja novost delavskih športnih iger je spomladanski kros. Tekmovanje v namiznem tenisu bo 12., 13. in 14. marca na Senovem, v kegljanju 28. marca na kegljišču v Krškem, v šahu 16. in 17. aprila na Senovem, v streljanju pa 24. aprila v Krškem. Kros bo 27. aprila v počastitev praznika dela. Ocenjevali bodo ekipe in posameznike.

Obvezna evidenca pri obrtnikih

Vsi proizvodni obrtniki, ki bodo letos predvidoma dosegli 15.000 Ndin čistega dohodka, morajo voditi knjigovodsko evidenco. Ne glede na dohodek pa so dolžni na enak način beležiti promet vsi gostilničarji in avtoprevozniki, razen tega pa še tisti storitveni obrtniki, ki planirajo čisti dohodek nad 15.000 Ndin.

V OBCINI BODO VSAKO LETO ZASADILI 30 ha ZELENEGA BORA

Vsak okuženi bor je zapisan propadu

Le zadostna razdalja med nasadi ribeza in zelenega bora lahko prepreči okužbo — Ribez naj bi gojili tam, kjer so naravni pogoji zanj najboljši — Razmejitev obeh rastlin je bila nujna

Občinska kmetijska in gozdarska strokovna služba sta ob sodelovanju predstavnikov AGROKOMBINATA in Gozdnega gospodarstva iz Brezice pripravili osnutek odloka za razmejitev ribezovih in borovih nasadov. Razlog za takšen ukrep je nevarnost pred hudo rastlinsko boleznijo, imenovano ribezova rja ali mehurjevka. Bolezen povzroča gljiva, ki potrebuje za razvoj dva gostitelja, ribez in zeleni bor.

Trosi, ki nastajajo na zelenem boru, so lahki in veter jih nosi po dva in več kilometrov daleč, kjer okužijo ribez. Na ribezu pa se spet razvijajo trosi, nevarni za bor. Ti so precej težki in veter jih ne raznese dosti dlje kot kilometer. Iz tega sledi, da ribeza ni mogoče povsem obvarovati pred okužbo, zato je obvezno škropljenje. Pri zelenem boru pa si s škropljenjem ne moremo pomagati, ker to v gozdovih ni izvedljivo. Okužbo prepreči le zadostna razdalja med borovimi in ribezovimi nasadi.

V krški občini naj bi proizvodnjo ribeza osredotočili na tiste predele, kjer so zanj najboljše naravni pogoji: predvsem v predelu Ravni, na Sremiču in okrog Zdol, kjer bi izčrpane vinograde lahko zamenjali ribezovi nasadi. Nasadi zelenega bora pa naj bi bili v Krakovski nižini, na gričih okrog Kostanjevice in deloma tudi na levem bregu Save. Zeleni bor je namreč zelo važna dre-

vesna vrsta. Zasajajo ga na izčrpanih tleh slabih gozdov — stalnikov. Za takšne nasade daje kredite republiški sklad. Gozdno gospodarstvo iz Brezice namerava vsako leto zasadi v občini po 30 ha zelenega bora. Zato je razmejitev ribeza in bora zelo nujna, če skorajda malo pozna.

Obe podjetji, AGROKOMBINAT in Gozdno gospodarstvo, sta glede tega pripravili nasprotujoča si predloga, ki so ju potem uskladili tako, da je vsaka stran nekoliko

popustila in podredila svoje koristi družbenim interesom.

V katastrski občini Leskovec so zadnja leta zasadili večje nasade črnega ribeza in zelenega bora. Ribez bo lahko vedno ostal tam, borovi nasadi pa sodijo v varnostni pas in jim grozi okužba. Idealne razmejitve ni mogoče napraviti. Kakorkoli gre meja, prizadene interese kmetijska in gozdarstva, zlasti še, ker se ni mogoče ozirati na manjše nasade, ampak je treba upoštevati večje komplekse.

V soboto, 17. februarja, je bil v Krškem zaključen krojni tečaj za gospodinjice; priredila ga je delavska univerza. Tečajnice so obiskovale pouk krojenja 17 dni vsako popoldne od 15. do 19. ure. Tečaj je vodil strokovni učitelj tov. Krajec iz Ljubljane. Na sliki: Alojzija Levstik. (Foto: J. Teppey)

Pomagati tistim, ki letujejo

Prosdstvo ObSS je situ paj s predsedniki sindikalnih podružnic razpravljalo o oblikah regresiranja dopustov v delovnih organizacijah. Dosedanja povračila niso bila spodbudna in ponekod za dupuste delavcem niso prav nič prispevali. Da bi letos to potekalo bolj načrtno, je ObSS sprejel več sklepov.

Delovnim organizacijam naroča, naj za letovanje namenijo v poseben sklad najmanj toliko, kot za ukinjeno K-15. Regres naj dobe le tisti, ki si bodo letni dopust zares privoščili. Finančno pomoč za letovanje pa je treba še posebej dati delovnim invalidom in tistim rekonvalescentom, ki so potrebni klimatskega zdravljenja v naravnih zdraviliščih. Občinski skupščini so

na tej seji priporočili, naj sredstev iz sklada skupne porabe za letovanje ne obdavči.

Bomo videli

»Cvetje v jeseni?«

Zamisel, da bi se prosvetno društvo Svoboda v začetku marca predstavilo na odru s Tavčarjevim delom »Cvetje v jeseni«, je naletelo na skoraj nerešljive ovire. Ne morejo pridobiti dovolj sodelavcev, čeprav je precej članov že pokazalo sposobnosti za igralsko umetnost. Verjetno bi bilo treba pritegniti k sodelovanju mladinsko organizacijo, ki večkrat potoži, da njeni člani niso prav zaposleni. PAVK

KRŠKE NOVICE

■ V ZNAMENJU PUSTA. Kršani se kot običajno tudi letos pripravljajo na pustno praznovanje. V večjih krajih občine bodo na pustno soboto in na pustni terek pripravili pustne zabave. Za dobro razpoloženje bodo poskrbele tudi težko pričakovane PUSTNE NOVICE. Iste bodo ob koncu tedna.

■ PONOVA RAZPRODAJA. Trgovine nudijo kupcem enakost in otroško konfekcijo obrtnega podjetja iz Prebolda po znižanih cenah. Cen so ugodne, saj se giblje popust med 20 in 50 odstotki. Pri predhodni razprodaji se kupci izdelkov tega podjetja niso kdove kaj pohvalili. Morda bo kakovost tokrat boljša.

■ UGODNOSTI ZA GRADNJO STANOVANJ. Z ugodnostmi, ki jih daje Dolenjska banka in hranilnica pri varčevanju za stanovanjsko gradnjo, je seznanjena večina občanov, saj jih namensko varčuje nad sto. Predvidena vsota za začetek gradnje se da kaj hitro privarčevati, čeprav na nastopajo, ko je v razmeroma kratkem roku treba vrniti bančni denar. Rok vračanja kredita je namreč povezan s rokom varčevanja, zato veliko prisadetih meni, naj bi bil čas vračanja bančnega posojila vezan s privarčevano vsoto. Tako bi var-

čevalcem šlo laže in banka bi jim prihranila kopico težav. To so druge banke že uvidela. Morda bo tem željam pristihnila tudi naša hranilnica?

■ NOVO IMENOVANJE. Občinska skupščina je imenovala v upravni odbor cestnega sklada devet tovarštev; to so: Roman Dular, Branko Voglar, Roman Sotler, Franc Radel, Maks Pogačar, Anton Javorič, Franc Drmal, Anton Kuhar in Jože Mavsar. Odbor se je že konstituiral.

■ DELOVNA SKUPNOST OBR-TNIH SERVISOV je ponovno sklenila, da bo Franc Cigler tudi naslednjih šest mesecev opravljal dolžnosti direktorja. Skupščina je dala soglasje in opozorila kolektiv, da mora po letu tega roka imenovati direktorja po rednem razpisu.

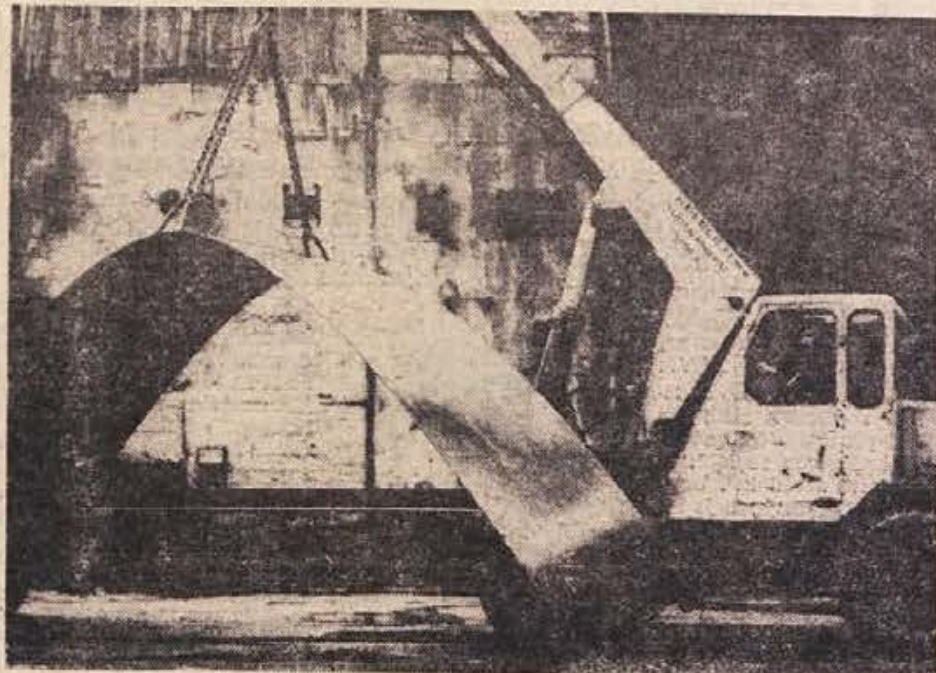

Novice iz Zabukovja...

V KRATKEM BODO ZACELI KOPATI. Kot smo že poročali, so načrti za vodovod v Zabukovju že pripravljani. Martin Pašk, ki vodi priprave, nam je izjavil, da so odborniki že naredili popis in določili, koliko bo vsakdo prispeval. Povedal je, da bodo v kratkem začeli kopati jarek za glavno napeljavo, če se bo vreme ne bo nagajalo.

PRIPRAVLJAMO IZBIRNO NEVESTO. Mladinski aktiv v Zabukovju šteje kar 46 članov, nima pa primerne prostora za zbiranje in prireditve. Predsednik aktivna nam je sporočil, da kljub temu pripravljajo kulturno prireditev. Pred domačim občinstvom bi radi dobro zaigrali burko izbirna nevesta, ki jo režira domača učiteljica.

TOV. MIRTOVA DOBILA ZLATO ZNACKO. Na nedavnem letnem obračunu osnovne organizacije RK v Zabukovju, ki jo vodi prizadevni Tone Zabukovec, je bilo v poročilu rečeno, da je organizacija za tamkajšnje razmere veliko naredila. Med drugim je pripomogla, da je dobilo materialno pomoč 166 oseb. Organizacija šteje trenutno že 152 članov, vendar se tem še vedno niso zadovoljni. Najpomembnejša letošnja akcija je pridobivanje darovalcev krvi. Ob zadnji akciji so poslali v Sevnico 23 krvodajalcev, med katerimi je tov. Mirtova dobila zlato, tov. Senica pa srebrno značko. S. Sk.

Pred proizvodno dvorano Metalne v Krmelju.

(Foto: Legan)

V Metalni povečali produktivnost

Lani je en proizvodni delavec naredil 14,6 tone izdelkov, kar je za 23 odstotkov več kot leta 1966

Ob začetku lanskega leta je slabo kazalo: prvotni načrt je predvideval le 2400 ton izdelkov, kar je pomenilo, da bi

So take bilance res neizbežne?

Trije mrtvi, 60 poškodovanih, 17 milijonov starih din skode samo na vozilih, zraven pa še 5 smrtnih žrtev prometa na železnici — to je žalostna bilanca lanskega leta v sevnški občini. Milica je samo mandatno kaznovala 574 oseb, veliko ljudi pa je imelo oparke tudi s sodnikom za prekrške. Vendar vse skupaj, kot kaže, kaj malo zaleže: prometne nesreče naraščajo. Še naprej.

Na sevnški milici so prepričani, da bi bilo neareč precej manj, če bi pešci hodili pravilno po levi strani in po pločnikih. Ko je 13. februarja zasedala komisija za varnost prometa pri Obs, je sklenila, da je treba bolj izobraževati udeležence prometa, saj je to najcenejši preventivni ukrep.

Včeraj skupščinska seja

Odborniki vseh zborov sevnške občinske skupščine so na včerajšnji seji obravnavali vrsto pomembnih stvari, ki zadevajo eliko občanov: odlok o uvedbi prispevkov za uporabo mestnega zemljišča, odlok o prispevkih in davkih občanov, odlok o prispevku od skladov skupne porabe, odlok o obveznem fluorografiranju, prešolanje otrok z Velikega Cinka in Kala ter še nekatere druge zadeve. Navedene bomo o seji poročali prihodnjic.

Odrpta je pravna posvetovalnica

Na sedežu občinskega sindikalnega sveta v Sevnici je bila pred kratkim odrpta pravna posvetovalnica. Člani sindikata lahko dobijo v njej brezplačne pravne nasvete vsak četrtek od 17. do 19. ure.

ob tem tretjina delovne sile ostala neizkoriščena. To pa ni slo, zato so sklenili, da začasno plana ne bodo sprejeli in da je treba poiskati čimveč dela.

Letni obračun je pokazal, da so v letu 1967 naredili 2783 ton izdelkov, kar je za dobro desetino več kot leto dni prej. Še pomembnejše pa je to, da so občutno povečali delovno storilnost. Delavci so presegali norme povprečno za 8 odst. Po približni oceni tudi finančni rezultat za leto 1967 ne bo slab. V obratu predvidevajo, da

Letos ne ostati samo pri besedah

Tako misli vodstvo sevnškega turističnega društva za letošnji program

Dokončna obnova fresk v Lutrovi kleti in otvoritev enega največjih slovenskih kulturnih spomenikov 18. stoletja, bo zelo velika turistična pridobitev v letošnjem letu. Asfaltna cesta do Radeč in naprej do Celja, prenovljena kolodvorska restavracija v Sevnici, prodajalna spomenikov, turistična poslovalnica, nove trgovine, vse to bo povzročilo, da se bo letos turizem v občini zelo pospešil, tako sodijo na sevnškem turističnem društvu.

Vse bolj pomembna postajata tudi izletništvo in tako imenovani izletniški turizem. Lisca, Malkovec, Zajčja gora, Bojnik postajajo znane turistične točke, ki jih je potrebno načrtno urejevati in približati vse več gostov. Po mnenju turističnih delavcev je potrebno čimprej zaščititi naravne spomenike in posebnosti, med njimi tudi redko

Račica: najslabša cesta od vojne sem.

V Račici pri Loki se mnogi ljudje pritožujejo, da jim je cestna baza iz Sevnice nametala gramoz za posipanje cest kar pred hiše in nekaterim malono zadelala vhode. Razen tega je gramoz slab, saj ima vmes veliko debelega kamenja in so ceste še slabše, kot bi lahko bile. Po mnenju prebivalcev tako slabe ceste skozi Loko in Račico, kakršna je sedaj, še ni bilo od vojne sem.

bodo letos lahko izdelali blizu 4000 ton izdelkov. Vse leto delajo v dveh izmenah, pozimi pa imajo v proizvodni dvorani precejšnjo stisko, ker ni mogoče delati na prostem. Kjer so ozka grla, delajo tudi v treh izmenah.

Krmeljska Metalna ima trenutno dovolj dela in prav te dni tečejo pogovori za večja naročila doma in v tujini. Zal pa se je spet pojavila stara jugoslovanska hiba, da nekaterih vrst materiala zlepa ni mogoče dobiti, to pa slabo vpliva na izpolnjevanje pogodbenih obveznosti.

rastlino azelen pontico, ki raste v okolici Boštanj.

Prebivališča ljudi in okoli-

Še so vojaške puške po hišah

Samo sljubezem do strelnega orožja ali še kaj več je vzrok, da milijniki še vedno odkrivajo ljudi, ki imajo orožje brez ustreznih dovoljenj. Na območju sevnške občine je bilo lani spet zaplenjenih 7 vojaških pušk, dve pistoli in večje število nabojev. Zanimivo je, da so bile med zaplenjenim orožjem tudi 4 topovske granate in 4 ročne bombe. Največ skritega orožja hranijo po hribovskih vaseh.

VESTI IZ LOKE IN OKOLICE

SLOVO OD FRANCA SKRABE. V 63. letu starosti je umrl po težki bolezni upokojeni pisar Franca Skraba. Dolga leta je bil poiskovnik prizadeven član PD Primož Trubar in sodeloval pri različnih prireditvah. Bil je velik ljubitelj slovenskih knjig. Njegova hiša je bila ogledna in gostoljubna. Na zadnji poti ga je spremlilo zelo veliko ljudi, v slovo pa mu je zapel očet domačega prosvetnega društva.

80-LETNICA MARJE KLENOVSEK. Pred nekaj dnevi je v Zdolah pod Liso praznovala 80-letnico življenja Marija Klenovsek, rojena v Smarču pri Bregu. Kljub težkemu življenju je ohranila delavnost in življenjsko radost, saj se ko obratu še vedno na more odpovedati. Ker je med vojno marsikateri partizan dobil pri njej kaj za podzob, je le malo manjkalo, da ni bila njena hiša požgana. S. Sk.

Ceste, ceste, trikrat ceste...

Kdo je v resnici odgovoren za tako pomanjkljivo vzdrževanje cestišč?

Ljudi na sevnški občinski upravi morajo že pošteno boleti ušesa od stalnih pritožb občanov zaradi slabega vzdrževanja cest. Skoraj ne mine sestanek, na katerem ne bi ljudje tožili nad cestami drugega in tretjega reda, za katere mora skrbeti cestno podjetje, ki za to dobi denar iz republiškega cestnega sklada. Največ negodujejo zaradi cest Boštanj—Radeče, Sevnica—Brestanica in Impoljca—Krkško.

Reelekcija bo v 13 delovnih organizacijah

9. februarja se je v Sevnici sestala komisija za imenovanje direktorjev. Ker bo njena glavna letošnja naloga pomoč pri reelekciji vodilnih uslužbencev, je na tej seji že sprejela program tega dela. Na novo bo treba imenovati vodilne ljudi v 13 delovnih organizacijah, od tega na šestih osnovnih šolah. Medobčinski zavod za prosvetno-pedagoško službo iz Krškega je že poslal natančna merila o zahtevah, ki jih morajo izpolnjevati prosvetni delavci, ki kandidirajo za ravnatelje šol.

Odločili se bodo na zboru

Za 28. februar je predviden zbor prosvetnih delavcev sevnške občine. Na tem shodu se bodo med drugim odločili tudi, ali bodo imeli v prihodnje dve sindikalni podružnici ali bodo obdržali samo eno. Po mnenju predlagateljev bi dve podružnici delovali bolj uspešno.

ca—Brestanica in Impoljca—Krkško.

Iz Sevnške občinske hiše pogosto kilžejo telefoni vodstva cestnih podjetij, ki imajo v tej občini stiščica. Tam pa povedo, da so cestišča preslabo utrjena za tolikšen promet in da dobijo premalo denarja za vzdrževanje. Na cestnem skladu zatrjujejo, da dajejo toliko denarja, da bi bile lahke ceste bolj vzdrževane.

Očitki sem, očitki tja, to traja že lep čas, ceste pa so vse slabše. Posebno spomladi se vozniki kar bojijo z vozilom na razrito cesti. Ljudje se zavedajo, da plačujejo za gorivo precej več kot resnično stane, in vedo, da ne gre ves denar za ceste, čeprav že hromijo gospodarski utrip in so stalno žarišče nezadovoljstva.

Novo vodstvo mladinskega aktiva v Boštanju

V nedeljo je bila v Boštanju letna konferenca mladinskega aktiva. Konferenca je bila uspešna, saj je v aktivu vladalo enoletno mrtvilo. Na konferenci so izvolili novo vodstvo, starega sekretariata pa niso razrešili odgovornosti, ker blagajnik ni podal zadovoljivega poročila o finančnem poslovanju.

Letna konferenca se je udeležilo tudi več mlajših madink in mladincev, ki se zanimajo za delo v mladinski organizaciji. Novemu vodstvu bodo pri delu nedvomno pomagali občinski komite ZMS ter ostale družbeno-politične organizacije. Alfred Zeleznik

Log: pripravljajo novo zajetje

Krajevna organizacija SZDL v Logu pri Sevnici je imela sestanek v soboto, 10. februarja. Med drugim je bila na dnevnem redu akcija za ureditev preskrbe z vodo in popravo poti. V načrtu je že novo zajetje, ki bo vaščanom dajalo več vode.

BOŠTANJSKE NOVICE

VEČ SESTANKOV JE BIL O Boštanju v zadnjem času. Na seji sveta krajevne skupnosti so se v glavnem pripravljali na zbor volivcev. Dosedanji predsednik krajevne skupnosti tovarnik Jože Slapčak je obitno poročal o lanskoletnem delu, za novega predsednika pa je bil izvoljen Stanko Lipar. Na sestanku so razpravljali tudi o največjem problemu — pomanjkanju vode ter novem vodovodu v Boštanju.

OSNOVNA ORGANIZACIJA ZK je priredila razširjen sestanek dela v mladinskem aktivu.

SESTANEK KMEČKIH ZAVAROVANCEV je bil 7. februarja. Predaval je predstavnik komunalnega zavoda Celje, pojasnila pa skupščine ter sekretar občinske sta dajala predsednik občinske konference SZDL Sevnica. Zal je bila udeležba kmečkih zavarovalcev premajhna. F. D.

OBVESTILO

o javni razgrnitvi predloga zazidave novega naselja v Boštanju

Svet za urbanizem, komunalne in stanovanjske zadeve pri občinski skupščini Sevnica obvešča vse občane in delovne organizacije, da bo v smislu 11. in 13. člena zakona o urbanističnem planiranju (Uradni list SRS št. 16/67)

javno razgrnjen predlog zazidave novega naselja v Boštanju

Predlog bo razgrnjen 30 dni, računajoč od dneva objave, v pisarni referenta za urbanizem pri Obs Sevnica vsak dan od 7. do 12. ure. Rok za pripombe je 30 dni od dneva objave, pritožbena knjiga pa je tudi na omenjenem referatu.

SVET ZA URBANIZEM, KOMUNALNE IN STANOVANJSKE ZADEVE
OBS SEVNICA

Tatjana navdušila mladino

Skoraj nič manj aplavza tudi za Rasima in Ivico

Mladino zabavna glasba navdušuje in združuje. Kar sredi pesmi je polna dvorana v Trebnjem v sredo, 7. februarja, večkrat zaploskala Tatjana Gros, novi zvezdi jugoslovanske zabavne glasbe, Ra-

simu Pandurju, pevcu sara-jevskega radia, in Ivici Antončiču, pevcu radia Rake, ki služita vojsko v Novem mestu.

Javni nastop prijubljenih mladih pevcev je zabavni glasbi pridobil nove prijatelje. Amaterskih godbenikov ansambla garnizije Milana Majona iz Novega mesta, ki po napornih vojaških vajah iščejo svoj zanos v glasbi, ne kaže soditi preostro, čeprav bi bil večer še prijetnejši, če ne bi proglašali kitari dušill glasov pevcev.

Vseeno je mladina doživela lep večer. Kot je bilo pričakovati, je najbolj vžgala pesem Vužgi, vužgi in melodija, s katero je Tatjana decembra zmagala v domu sindikatov v Beogradu. Ob vsem je pohvalno tudi to, da je mladina pela za mladino zastoj. Občinski komite ZMS bo z vstopnino kupil del opreme za mladinski klub, ki ga bodo uredili v nekdanji Pionirjevi stavbi v Trebnjem.

Letošnji načrti Grmade

Gostišče Grmada, ki se je z letošnjim letom pridružil novomeškemu trgovskemu podjetju Hmeljnik, namerava letos urediti 4 tujske sobe, na novo opremiti kuhinjo in prepleškati procelje. Za ta dela bo potrebnih približno pet milijonov starih dinarjev. V sklopu večjega podjetja ima obrat večje možnosti za investiranje.

Zaenkrat 35

»milijonarjev«

Na oddelku za gospodarstvo in finance v Trebnjem je 35 prebivalcev občine prijavilo lanske osebne dohodke, ki so večji od dveh milijonov starih din. Ta podatek pa še ni popoln, ker so vmes manjkale še prijave iz tovarne rastlinskih specialitet DANE z Mirne, kjer bo, kot računajo, še blizu 10 »milijonarjev«. Največji doslej prijavljeni zaslužek znaša nekaj nad 3,6 milijona starih din. Skupno število obdavčenih občanov je sorazmerno majhno, posebno če ga primerjamo z drugimi kraji in občinami.

V Trebnjem - ženski pevski zbor

Na spodbudo tov. Bene Glogovšek so se 20. februarja zbrale ljubiteljice petja na prvo vajo ženskega pevskega zbora. Vaje te nove amaterske skupine vodi pevovodja Vilko Videčnik. Če bodo članice vztrajno prihajale k petju, bodo kasneje zbor razširili na mešanji pevski zbor. S tem bi znova oživili dejavnost, ki je imela v Trebnjem nekdanje veliko privržencev.

Cestam se obetajo lepši časi

Krajevne skupnosti bodo letos dobile več kot dvakrat toliko denarja kot lani, za ceste pa bo porabljena tudi komunalna taksa od motornih vozil

Letošnji odlok o proračunu občine, o katerem bodo odborniki občinske skupščine razpravljali jutri, predvideva, da bodo krajevne skupnosti

letos dobile 17,5 milijona Sdin občinske pomoči. To je več kot dvakrat toliko kot leta 1967.

Na določitev tolikšnega zneska je vplivalo predvsem spoznanje, da je denar, ki ga dobijo krajevne skupnosti, zelo dobro naložen, saj ga prostovoljni prispevki ljudi podvojijo ali celo potrojijo. Krajevne skupnosti so se kljub začetnim težavam izkazale kot oblika združevanja občanov, ki jo je treba negovati in vsestransko podpirati.

Letošnja novost je plačevanje komunalnih taks, ki zadenjo zasebne lastnike motornih vozil. Zaradi nove obremenitve bodo lastniki prav gotovo negodovali, vendar je treba poudariti, da bo iz taks

Kakšne pridobitve lahko pričakujemo v letošnjem letu? (S posveta o najpomembnejših nalogah v občini, na katerem je razen poslancev in predstavnikov občine sodeloval tudi podpredsednik republiškega izvršnega sveta dr. France Hočevar).

OCENA RAZVOJA TREBANJSKE OBČINE

Kaj lahko pričakujemo od leta 1968

Gospodarske napovedi so optimistične, čeravno ne bo šlo brez težav

Čeprav natančnih podatkov za lansko leto še ni na voljo, lahko za celotno gospodarstvo trebanjske občine trdimo, da je zadnje leto vidno napredovalo. Celotni dohodek se je nasproti predhodnemu letu povečal za 12 odst., neto proizvod za 22 odst., bruto osebni dohodek pa za 25 odst. Med posameznimi delovnimi organizacijami so obkrajne razlike. Celotna zaposlenost se je povečala za 3,9 odst., delovna storilnost pa za 10 odst.

Manj spodbuen kot te številke pa je podatek, da so se skladi delovnih organizacij skupno povečali le za 8 odstotkov, če pa sklade pregledamo po posameznih podjetjih, zbuja stanje celo skrb. Zdej je jasneje začetna politika do takih podjetij, ki jih ne skrbi prihodnost in izpla-

čujejo osebne dohodke na račun skladov. Kolektivi v njih se morajo zavedati, da bo vse težje najti nekoga, ki jim bo pomagal, če se bo ladja začela potapljati.

Letos je mogoče pričakovati, da se bo celotna proizvodnja v družbenem sektorju povečala za 10 odst., zaposlenost za 2 do 3 odst., delovna storilnost pa za 7 odst. V povprečju lahko zaposleni računajo, da se bodo osebni dohodki povečali za desetinko (lani so se za 15 odst.). Mogoče si je obetati tudi občutni porast dohodka iz obrtništva, za kmetijstvo pa je trenutno najpomembnejše iskanje tržišča za prodajo kmetijskih pridelkov. Zanimivo za lansko kmetijstvo je to, da je bil kljub težavam na tržišču in poletni suši registriran za 5 odst. večji odkup kmetijskih pridelkov kot leto dni prej.

Za davkoplačevalce je pomembno vedeti, da se obremenitve dohodov z občinskimi davki in prispevki skoraj ne bodo povečale, poostrena pa bo kontrola in izterjava. Osnuitek občinskega proračuna je že sestavljen in je to načelo upoštevano.

Poglejmo še, kakšne pridobitve si v letošnjem letu lahko obetamo. Začetek gradnje mirenške šole, nadaljevanje modernizacije ceste Trebnje-Mokronog, za kar je treba še dobiti premostitveni kre-

dit, gradnja mirenškega vodovoda, priprava dokumentacije za oskrbo z vodo v Trebnjem in okolici, nadaljevanje regulacije Mirne, nov motel v Biču, camping prostor in gradnja bencinske črpalke se na drugi strani ceste pri Trebnjem, otroški vrtec v Tebnjem, nova veterinarska postaja v Trebnjem, priprave za uresničitev projekta tovarne za predelavo krompirja, to so najpomembnejše gospodarske naloge v letošnjem letu razen krepitve podjetij in obratov v občini. M. L.

Kratkoročnemu kadrovanju narediti konec

Prejšnji teden se je v Trebnjem sestala koordinacijska kadrovska komisija, ki jo sestavljajo predsedniki kadrovske komisij družbeno-političnih organizacij in občinske skupščine. Koordinacijska komisija je nastala zaradi prepranja, da je v kadrovanju nujno potrebno voditi dolgoročno politiko, saj je ne vzdržno, da se posamezne organizacije pred volitvami pogujejo za iste ljudi, mnogi pa ostajajo ob strani. Predvsem je potrebno skrbeti za obetajoče mlade ljudi, jih naravno izobraževati in pripravljati za odgovorna delovna mesta ali vodstva različnih organizacij. V ta namen bo pripravljena evidenca, saj bo tako lažje izpopoljevati vodstva z novimi ljudmi.

IZ MOKRONOGA IN OKOLICE

■ V SOBOTO MASKARADA. 24. februarja bo v Domu svobode pustna prireditev v organizaciji gostilničarja Petra Deua. Na prireditvi bo igral ansambel MJK, najboljše maske pa bodo nagrajene.

■ PROTI HRASTOVICI »KIPI-CESTA«. Na odcepil med Hrastovico in mokronoško postajo je pomladanska odjuga tako dvignila cestnišče, da je komaj prevozen, srečanje vozil pa je skoraj onemogočeno. Prav bi bilo, da bi na takih odsekih cestno podjetje čisto maščano zaprlo, dokler se ne izsuši.

■ NESREKA V KUHINJI. V novem bifeju Henrika Bulca je prejšnji teden razneslo lonec ekonom, v katerem se je kuhala fišol. Zena lastnika je bila opečena po obrazu in je morala po pomoč v novomeško bolnišnico. Ta nesreča znova dokazuje, da ti lonec niso najbolj varni. Eksplozija je bila tako močna, da so jo slišali celo v trgovini na nasprotni strani ceste.

■ GRAMAZ JE TREBA ODSTRANITI. Ko je zapadel sneg, je cestno podjetje poslovalo po Mokronogu gramoz da je bila vožnja

skozen bolj varna. Zdej je sneg odlezel, gramoz pa je ostal na asfaltu in ga je treba odstraniti.

■ PRI POSTAJI UKRADEN MOPED. Antonu Stimcu iz Mokronoga so v sredo ponoči, 14. februarja, ukradli moped, ki ga je pustil ob hitri pri železniški postaji Mokronog. Pri postaji je bilo dostojno ukradenih ali zamenjanih še več koles, ki jih ljudje tam puščajo brez varstva in pogosto celo nezaklenjeni.

■ MESO SO RAZNESLI PSI. Kot so ugotovili delavci milice, pred 14 dnevi v Hrastovici meso prašiča ni bilo ukradeno, marveč so ga raznesli psi. To so ugotovili po tem, da je bilo posamezne kose mogoče najti na več krajih; prostor, kjer je bilo meso, pa ni bil zaklenjen in zavarovan. Pečenišče od pravkar zaklanega prašiča so psi pustili pri miru.

Jutri o prispevkih in davkih

Jutri se bosta v Trebnjem sestala obo zbor občinske skupščine, ki bosta obravnavala vrsto pomembnih odlokov: o prispevkih in davkih, o komunalnih taksah, odlok o občinskem proračunu, o financiranju vzgoje in izobraževanja itd. Odborniki bodo pretresali tudi oceno razvoja občine v letu 1968.

Jutri bo predaval Bogdan Osolnik

Jutri popoldne, 23. februarja, bo v Trebnjem predaval član CK ZKJ Bogdan Osolnik o posvetovanju komunističnih partij v Budimpešti. Na predavanju, ki ga je organiziral občinski komite ZK, so vabljene člani občinske konference ZK in vodstva drugih družbeno-političnih organizacij in organov oblasti.

Poslednjič: s prstom kažejo nanje ...

Iz Velike Loke se je oglašila Mimi Šinkovec v imenu mladine, ki bi rada odgovorila Jožetu Klemenčiču, predsedniku KS na zadnje pismo. Pisma ne objavljamo, ker menimo, da bodo prizadeti spor najlaže rešili v neposrednem stiku in da predolga časopisna polemika ne vodi nikamor.

Mladina iz Velike Loke zatrjuje, da se zaveda, da je podedovala inventar, ki ga je prepuštala mlajšim, in da jih je bilo le malo, ki so vestno delali. Naloge pa so kljub vsemu izpolnili.

Priznavajo, da so jim starejši pri delu pomagali, vendar pa ne vsi. Hkrati pa bi loški mladinci radi povedali, da so na sestanke vabili tudi predstavnike drugih družbenih organizacij, vendar se jih niso udeleževali. Tudi mladinci so člani svetnega društva in so pri predstavah sodelovali. Oškodnino za dvorano so tako plačevali sami sebi.

Ugotovljajo torej, da so bili na prvi poti in da to želijo tudi mlajšim. Hkrati pa si želijo več nasvetov in pomoči odraslih.

Zelo dober obisk na zborih

V nedeljo in ponedeljek so bili v trebanjski občini zbori volivcev, na katerih so razpravljali o gospodarstvu in družbenih dejavnostih v l. 1968, o občinskem proračunu, davčnih obremenitvah in zdravstvenem zavarovanju kmetov. Zbori so bili v glavnem zelo dobro obiskani, posebno veliko vprašanj pa je bilo o zdravstvenem zavarovanju kmetov. Več bomo o zborih poročali prihodnjič.

Prvega marca bo občni zbor TD

Na zadnjem sestanku upravnega odbora trebanjskega Turističnega društva je bilo sklenjeno, da bo občni zbor društva v petek, 1. marca. Odbor je obravnaval tudi nekatere druge zadeve in sklenil začeti akcijo pridobivanja članov predvsem med gostinci in trgovci, ki imajo od turistične dejavnosti največ koristi. Menili so tudi, naj bi ti plačevali vsaj 5000 starih dinarjev letne članarine.

Ribiči, bo treba res prisilno upravo?

V četrtek, 15. februarja, so se v Ljubljani sestali predstavniki republiškega sekretariata za gospodarstvo, ribiške družine Mirna s sedežem v Mokronogu in ribiške družine Sevnica, da bi vendarle uredili stari spor, ki zavira smotno gospodarjenje z vodami v mirenškem ribiškem okolišju. Končno je bilo na tem sestanku sklenjeno, da je treba za ribiški okoliš na novo ustanoviti eno družino, če pa se prizadeti ribiči ne bi mogli sporazumeti, bo uvedena prisilna uprava. Pravzaprav bi bil res že čas za odločen ukrep, saj večni spori ne vodijo nikamor.

KEMOOPREMI primanjkuje prostora

Kemooprema šteje med podjetja v občini, ki so zadnje leto najbolj napredovala. Obrat se loti različnih naročil, prav ta čas pa ima proizvodno dvorano polno cistern za gorivo, ki gredo dobro v denar. Vse bolj je občutiti, da primanjkuje proizvodnega prostora in je dograditev objekta vse bolj potrebna. Za dograditev in nakup nekaterih delovnih priprav obrat trenutno potrebuje čez 50 milijonov starih dinarjev.

Mladinsko dejavnost je treba poživiti

»Mladinske aktivne v delovnih organizacijah je nujno potrebno poživiti,« je sklenil občinski komite ZK na redni ponedeljkovi seji prejšnji teden. Ugotovljeno je bilo, da celo v večjih delovnih organizacijah, kot sta na primer DANA in KEMOOPREMA, mladinskih aktivov ni čutiti. Posebej je treba povedati, da je letos v občinskem proračunu predvideno precej več denarja za mladinsko organizacijo in različna društva, kjer naj bi se mladi ljudje udeleževali in pokazali, kaj znajo. Letos je plačevanje za vzgojo prestopnikov v vzgajnih domovih prešlo na breme občine, zato se je treba zavedati, da je večja mladinska dejavnost najcenejši način, kako zmanjšati tudi te izdatke.

Pred rekonstrukcijo opekarne Prelesje?

Mirensko Gradbeno-opekarsko podjetje je trenutno v precejšnjih težavah. Obrat ima zelo skromne prostore, nekaj pa je treba ukreniti tudi z opekarno v Prelesju, ki je lani poslovala z izgubo. Računajo, da bi rekonstrukcija opekarne veljala blizu 30 milijonov S din. Da bi se obrat izkopal iz težav, bi bilo potrebno izboljšati tudi kvalifikacijski sestav zaposlenih, ki je zdej razmeroma slab, saj je večina zidarjev samo priučenih.

Priprave za gradnjo nove veterinarske postaje

Trebanjska veterinarska postaja že vrsto let dela v zelo skromnih prostorih sredi Trebnjega, kar iz več razlogov ni najbolj primerno. Postaja nima ambulante in manjšega laboratorija, čeprav bi oboje nujno potrebovala. Svoj čas je že bila predlagana zasnova rešitev, zdej pa je prevladalo mnenje, da bi bilo najboljšo graditi novo veterinarsko postajo. Stala naj bi ob cesti Trebnje-Mirna blizu obrata Modnih oblaki. Del potrebnega denarja ima postaja sama, za preostali del pa bodo najeli posojilo.

Okoli vlaka je megla

Se vedno nihče ne ve, ali bo na kočevski progi uveden potniški promet. Glasilo železničarjev »Nova prog« je 31. januarja objavilo v članku »Priprave na nov vozni red«, da bo železnica skušala upoštevati nekatere želje in uvesti potniški promet s tirnimi avtobusi med drugim tudi na progah Grosuplje — Kočevje in Novo mesto — Metlika. Na zadnjem sestanku pri ZTP pa so zastopniki iz Kočevja zvedeli, da kočevska progna ni predvidena za potniški promet. V kratkem nameravajo zastopniki Kočevja, Ribnice in Dobrega polja spet v Ljubljano in se na ZTP dokončno pogovoriti o uvedbi potniškega prometa na tej progi.

Ženske niso navdušene

V kočevskem podjetju »Trikon« so že razpravljali o prehodu na deljen delovni čas. Zaposlene ženske niso bile navdušene za deljeni delovni čas. Vse kaže, da bodo v »Trikonu« uvedli delo v dveh popolnih izmenah, uprava pa bo delala v deljenem delovnem času.

Spet »sposojen« avto

12. februarja so pri Trojanah našli fička, ki je bil prejšnjo noč ukraden iz Kolo-dvorske ulice v Kočevju Marjanu Zajcu. Storiča so okoli 4.30 v Ljubljani ustavljali miličniki, vendar jim je pobegnil. Za njim še poizvedujejo.

Nova trgovina odprta

V Kočevju je 15. februarja odprl svojo trgovino kombinat »Jugoplastika«. V njej prodajajo galanterijo, konfekcijo, obutev in druge izdelke: vetrne jopice, plašče, dežne plašče, posodo, otroške igrače, ženske torbice in denarnice iz usnja, plastike in skaja, pasove, usnjeno, plastično in gumijasto obutev, copate, razne košarice itd. V kratkem pa bodo začeli prodajati tudi kovčke in potovalne torbe.

Je drobiž ali ni

Za enega je drobiž v kinu v Šalki vasi, za drugega ne. Ko je nekdo 14. febr. okoli 17. ure hotel kupiti vstopnico za kino, ga je prodajalka zavrnila, naj prinese drobiž. Drugemu, ki je kupil vstopnico takoj za njim (vmes so bili le trije obiskovalci kina), pa je kar urno zamenjala pettisočak. Tako za enega ni drobiža, za drugega pa je. Razen tega bi si tudi prodajalka vstopnice verjetno morala preskrbeti nekaj drobiža, še preden začne prodajati vstopnice.

DROBNE IZ KOČEVJA

ZIMSKA OLIMPIADA v Grosuplju je vzbudila veliko zanimanje med gledalci televizijskih oddaj. Večer za večerom pa tudi ob popoldanskih urah so se redno zbirali pri televizorjih ne le športniki, temveč tudi ostali. Z oddajami so bili zelo zadovoljni kljub večkratnim prekinitvam. Tudi časopisov s športnimi poročili in komentarji je bilo v tem obdobju prodanih veliko več kot običajno.

SEMINAR ZA POKLICNE SOFERJE, ki ga je organizirala kočevska podružnica Zveze soferjev in avtomobilistov, dobro napreduje. Obisk je raden, čeprav so soferji ves dan v službi. Predvideno snov bodo pravočasno predelali. Ispiti za višjo kvalifikacijo bodo lahko že v začetku maja.

FILATELISTI SO SKLEPILI, da bodo delo v društvu popostrili. O vseh teh predlogih bodo razpravljali na običnem zboru. Pripravili bodo tudi več razstav in se udeležili svetovne filatelistične

Brez spoštovanja

Kočevski »mali lopovi«, ki imajo »delovno področje« v stolpnih v Kidričevi ulici, ne spoštujejo niti lastnine pomembnejših kočevskih občanov, kot sta javni tožilec in komandir postaje milice. Tožilcu so pred kratkim izmaknili iz kleti krompir, lani pa so mu sneli celo zadnje kolo z bicikla; komandirju postaje milice sta zginili dve gajbi krompirja. Tudi ostali stanovalci v teh stolpnih se pogosto pritožujejo, da jim zginjajo razne stvari, med drugim kar celo »zhenka« perila, ki jih sušijo na terasi stopnic.

Prva razprava o deljenem delovnem času

Prostorov za otroško varstvo je dovolj — Uporabiti bo treba neizkoriščene kuhinje v internatu in zdravstvenem domu — Tudi pri prehrani zaposlenih ne pričakujejo zastojev — Vprašanje je le, če bodo zmogli večje izdatke za hrano in otroško varstvo — Šola ima premalo prostorov za celodnevni pouk in varstvo šolarjev

Pred kratkim se je sestala sekcija za družbeno aktivnost žen pri občinski konferenci SZDL Kočevje. Na sestanku so razpravljali o pripravah na prehod na deljeni delovni čas in o praznovanju dneva žena. To je bila hkrati tudi prav širša razprava o prehodu na deljeni delovni čas v kočevski občini.

Ugotovili so, da je prostorov za otroško varstvo v Kočevju dovolj. Nekateri so dovolj izkoriščeni le dopoldne. »Kekec« pa je prazen celo

uporabili kuhinji v internatu in zdravstvenem domu, ki sta skoraj nova, a nista povsem izkoriščeni. V internatu skuha le 100 kosil, lahko pa bi jih okoli 500; v zdravstvenem domu kuhinja sploh ne dela, odkar je bil ukinjen bolniški oddelek.

Tudi cene za varstvo otrok so primerne. Varstvo predšolskih otrok (od 2 do 7 let) stane na mesec 98,60 N din (vračunana sta tudi kosilo in malica), varstvo dojenčkov pa 160,00 N din (vračunano kosilo, zajtrk, malica in uporaba perila).

Deljen delovni čas bi zahteval tudi celodnevno varstvo šolskih otrok. Menili so, da bi otrok moral prebiti v šoli ves dan, dokler se ne vrnejo starši iz službe, se pravi, da bi moral poskrbeti ne le za šolanje otrok, ampak še za njihovo varstvo, razvedrilo in učenje. Šola pa ima premalo prostorov, da bi lahko vse to organizirala.

Za prehrano zaposlenih menda ni bojazni. Precej delovnih organizacij ima že svoje kuhinje oziroma oskrbne prehrano, za ostale bi morala poskrbeti »Restavracija« in po potrebi še »Hotel Pugleda«. Predstavniki »Restavracije« je povedal, da bi pri njih lahko skuhali na dan po 500 in več kosil (zdaj jih 300) in da pri njih kosila (vedno z mesom) niti niso draga, saj stanejo za abonente 4,50 N din. Lahko pa bi imeli oko-

li 12 ure tudi izdatnejšo malico (V Restavraciji stane zdaj 2,70 N din). Seveda bi morali zaposleni potem doma obilneje zajtrkovati in kositi oziroma večerjati.

Pri razpravi o prehrani so nekateri izrazili bojazen, da bi novi delovni čas zahteval precej več izdatkov za hrano in da je vprašanje, če bodo družine zmogle plačevati hrano v restavraciji (za odrasle) in varstvenih ustanovah (za otroke). Drugi so predlagali, naj bi delovne organizacije plačale polovico stroškov za kosilo oziroma malico. Tako namreč nekateri že delajo (INKOP, Tekstilana, Kočevski tisk in morda še druge), ponekod pa plačuje delovna organizacija celo vso malico (Kemična tovarna).

Na sestanku je bilo izraženih še več mnenj, ki so vredna premisleka: Žene naj bi v večji meri ostajale doma, in naj bi moški več zasužili. Žene bi se lahko tako bolj posvetile družini in bolj vzgojile otroke. Žene so pri izgradnji Jugoslavije dale velik prispevek in naj bi zdaj malo počivale. Zenske-strokovnjakinje (zdravnice, profesorice, učiteljice, ekonomistke itd.) bodo še vedno zaposlene. Potrebni bo več serviso, ki bodo olajšali delo zaposlenim ženam. Vprašanje je, če smo na novi delovni čas že pripravljene. Novi delovni čas bo zelo dobro vplival na zadržanje škodljivega kušmarstva, na večjo delavnost, proizvodnjo itd. le, če bo tudi zavest ljudi večja.

Oglašujte v DL!

Aktiv borcev-članov ZK ustanovljen

Na ustanovnem sestanku so borci razpravljali največ o sprejemu mladih v ZK — Zavzeli so se tudi za modernizacijo ceste Kočevje-Delnice — O izstopih iz ZK bo napravljena posebna analiza

Pred dnevi so v Kočevju ustanovili aktiv borcev-članov ZK. Na ustanovnem sestanku so borci pokazali, da so pripravljeni pomagati pri reševanju vseh zadev, ki tarejo občane.

Največ so razpravljali o vlogi in nalogah komunistov pri sprejemu mladih v ZK. Menili so, da mladina ni tako slaba, kot je pogosto ocenjujemo. Odrasli se v glavnem ukvarjajo le s svojimi zadevami, premalo pa je odraslih, ki bi bili mladino pripravljene učiti in voditi na športnem, kulturnem in kakem drugem področju.

Poudarili so tudi, da za vzgojo mladih ni odgovorna le ZK, ampak celotna družba, se pravi družina, varstvene ustanove, šole in delovne organizacije. Nekateri so menili tudi, da šola ne vzgaja mladine dovolj v socialističnem duhu. Predlagali so celo, naj bi napravili posebno analizo o idejnosti pouka v šolah.

Ugotovili so tudi, da je precej mladih, ki izpolnjujejo pogoje za sprejem v ZK in da se bo aktiv borcev prizadeval, da se ZK pomladi. Mladi naj bi ob starejših komunistih družbeno-politično rasli in postali dobri komunisti. Poudarili pa so, naj sprejem mladih v ZK ne bo kampanja, ampak trajna akcija za pomlajanje vrst ZK.

Borci-komunisti so predlagali, naj bi tudi letos organizirali v občini večjo akcijo, in sicer naj bi uvedli samopriskavek za rekonstrukcijo ceste Kočevje-Brod na Kolpi. Poudarili so, da bi morala

narine. (Posebna komisija bo o tem izdelala analizo.)

Nadalje so borci-komunisti bili seznanjeni še s postavitvijo spomenika padlim, s svetom nekaterih komunističnih partij v Budimpešti. Poudarili so še, da bi morali poslanci pogosteje prihajati med volivce in da bi morali biti civilni pogrebi bolj svečani.

PODELITEV NAGRAD PRESERNOVEGA NAGRADNEGA NATEČAJA na osnovni šoli v Kočevju. Ravnateljica šole je ob proslavi Presernovega dne izročila 15 učencem nagrade za literarna in likovna dela (Foto: Peter Sobar ml.)

31 delavcev LIK dobilo odpoved

Zaradi požara je ostal brez delovnega mesta 101 član delovnega kolektiva — Od tega so jih 23 zaposlile kočevske delovne organizacije, 47 pa sam LIK v ostalih obratih, medtem ko za ostalih 31 niso mogli najti dela — Pri odpovedi so upoštevali socialno stanje vsakega — Nova žaga, ki bo predvidoma dograjena junija, bo zaposlila manj ljudi — Tudi v tovarni ivernih plošč bo malo delovnih mest — Zaradi požara manjši osebni dohodki

Ko je pogorela žaga LIK v Kočevju, so se razširile o usodi ljudi, ki so bili zaposleni na žagi, različne govorice. V Ribnici so govorili, da so v Kočevju zelo lepo poskrbeli za vse, ki so zaradi požara ostali brez dela; v Kočevju pa, da je dobilo odpoved nad 40 ljudi. Pri direktorju LIK Petru Juncu in sekretarju Tonetu Ščergerju smo se pozanimali, katere govorice drže. Zvedeli smo, da je resnica nekje v sredini.

Zaradi požara je ostal brez dela 101 član kolektiva LIK, se pravi vsi z obrata žage. Kočevske delovne organizacije so od teh zaposlile skupno 23 ljudi, 47 članov kolektiva so znotraj podjetja razporedili na delovna mesta v ostalih obratih, 31 delavcev pa je dobilo sredi februarja odpoved. V podjetju bi radi obržali tudi te, vendar ne najdejo možnosti, da bi jih kje zaposlili. Tako je precej članov kolektiva, ki jim je delovno mesto zgorelo, dobilo odpoved.

V kolektivu so dobro pretehtali, komu so dali odpoved. Upoštevali so socialno stanje vsakega, število članov družine, koliko članov njegove družine je zaposlenih, delovno dobo pri LIK itd. Seveda pa so prišli v poštev za odpust le tisti, ki jim je delovno mesto zgorelo.

Nacrte za postavitev nove žage so že naročili. Dela jih

Slovenija projekt v sodelovanju z Inštitutom za lesno industrijo, ki se dogovarja tudi z inozemskimi dobavitelji opreme. Nova žaga bo predvidoma bolj mehanizirana, zato bo prav gotovo v njej zaposlenih manj ljudi, kot jih je bilo v stari. Prizadevajo si, da bi bila zgrajena že junija.

Do konca leta bo dograjena še tovarna ivernih plošč (ki jo grade skupaj LIK, Kemična tovarna in KGP). Dela napredujejo v glavnem po načrtu. V novi tovarni bo zaposlenih le okoli 10 ljudi (od kvalificiranih delavcev in inženirjev), pri raznih nekvalificiranih delih (skladišče, transport, vmesna obdelava plošč) pa še nadaljnjih 30 (nekvalificiranih).

Za delo na novih strojih v novi žagi in ivernici bodo poslali na prakso 8 do 9 ljudi: 5 za ivernico in 3 do 4 za žago. Vendar pa na prakso ne

morejo poslati nekaterih izmed teh, ki so dobili odpoved, ker morajo biti to predvsem sposobni strokovni delavci, ki so že zdaj tudi zaposleni, upoštevati pa morajo še nekatere druge pogoje.

Zvedeli smo, da je požar močno vplival na osebne dohodke zaposlenih pri LIK, ki so se zmanjšali za okoli 25 odstotkov: za 10 odstotkov so zmanjšali osnovno postavko, za nadaljnjih 15 odstotkov pa, ker so zaradi požara in nekaterih drugih zadev dosegli slabše proizvodne rezultate.

„Pet milijonov so mu ukradli“

»Pet milijonov Sin so mi ukradli iz notranjega žepa pri plašču«, je povedal na posta-

ji milice v Kočevju Marjan Kubot iz okolice Vrhnike. Denar naj bi mu bil ukraden v neki hiši v Stari cerkvi, kamor se je šel pogret. Po njegovi izjavi mu je neka ženska v hiši slekla plašč, ko pa mu ga je kasneje vrnila, v žepu ni bilo več milijonov, vendar ni ženski nič reknil, da mu je zmanjkal denar. Miličnikom je dal tudi naslov, kam mu naj denar pošljejo, če naga bodo našli v tisti hiši, oziroma kje drugje, ker je lahko denar izgubil tudi kje med potjo.

Vendar pa miličniki prijave niso vzeli preveč resno, ker je malo verjetno, da bi kdó lahko imel tako velik žep, da bi vanj spravil kar 5 milijonov. Dvomljivo je tudi, če je prijavitelj sploh kdaj imel več denarja, kot nekaj tisočakov. Razen tega pa so kasneje ugotovitve pokazale, da je bil Marjan Kubot zaradi vionnih tatvin že nešteto krat obsojen in zaprt, vendar prav gotovo pogosto tudi pred iztekom kazni izpuščen iz zapora. Seštevek vseh njegovih zapornih kazni znaša namreč skoraj toliko let, kot je Kubot star — rojen je leta 1929.

Najbolj grenka zadeva: nezaposlenost

Le krepko gospodarstvo je osnova za večje zaposlovanje — Seveda bi morala občinska skupščina sprejeti še nekatere druge ukrepe — Na naša vprašanja odgovarja inž. Peter Bajuk

V: Kako gledaš kot odbornik in dober poznavalec gospodarskih razmer na naraščajočo nezaposlenost? Kateri ukrepi bi bili po tvojem potrebni, da bi jo omilihi?

O: Na območju naše občine je vedno več nezaposlenih. Gospodarske organizaci-

je ne samo da trenutno ne morejo zaposliti naravnega prirastka učencev, ki prihajajo iz šol, ampak celo odpuščajo. Podjetja sicer predvidevajo večjo proizvodnjo, vendar le z notranjimi izboljšavami.

Rentabilnost vsake gospo-

darske organizacije je vedno bolj odvisna od tega, ali proizvaja po mednarodnih merilih. Podjetja se prilagajajo novim pogojem, ki jih zahteva gospodarska reforma. Menim, da so vsi ukrepi, ki vodijo k boljšemu gospodarstvu, pozitivni. Le krepko gospodarstvo je osnova in pogoj za večje zaposlovanje in tudi za nudenje primerne standarda morebitnim nezaposlenim.

Ribniški poštar ima hitre noge

Vendar v Ribnici niso zadovoljni z varčevanjem

Ribnica z Lepovčani in Gorrenjo vasjo je imela še v stari Jugoslaviji in tudi po vojni dva poštarja. Lani pa je odšel drugi poštar v pokoj, tako da zdaj raznaša pošto le Janez Kersnič, ki ima po mnenju Ribničanov kar hitre noge in pošto urno raznese.

Vendar pa občani menijo, da tako varčevanje pošte ni na mestu in da bi Ribnica morala spet imeti dva poštarja. Kadar namreč poštar raznaša pokojnine ali prazni-

ne čestitke, ne more vsega hitro raznesti in dobe nekateri časopise šele v poznih večernih urah. Tako se je že nekajkrat dogodilo, da bi moral kdo na pogreb v Ljubljano, a je prepozno dobil časopis, v katerem je bila objavljena očitnica, in ni mogel na pogreb.

Vendar pa po drugi strani Ribničanje pošto tudi hvallijo, ker je zdaj več uslužbenk in je zato tudi dalj odprta za potrebe občanov.

Borci o težavah in novih nalogah

Krajevna organizacija Zveze borcev Sodražica je na občnem zboru v nedeljo, 18. februarja, pregledala delo v preteklem mandatnem obdobju. Odbor je bil zelo delaven in tudi uspehi niso izostali. Precej dela so imeli z obravnavanjem vlog za priznanje posebne dobe. Ocenili so delo posameznikov v NOB in šele potem so dali svoja mnenja o priznanju posebne dobe.

Na svojih sejah je odbor obravnaval tudi druge probleme. Pogovarjali so se o

problematiki gospodarskih organizacij, o stanovanjskih težavah borcev in drugem. Precejšnje število borcev aktivno dela v družbeno-političnih organizacijah in krajevni skupnosti. Zveza borcev je pripravljala proslave in se še posebej izkazala, ko so odkrili spomenik padlim borcem v Novi Štifti.

Na področju krajevnih organizacij ZB imajo še vedno člani, ki imajo slaba stanovanja, nimajo pa denarja za adaptacijo. Tej problematiki bo ZB v bodoče posve-

tila večjo pozornost, prav tako pa bo še bolj poskrbela za zdravstveno varstvo borcev. Bivši borci postajajo vse starejši in z leti tudi vedno bolj bolehn.

V prihodnje bodo okreplili tudi sodelovanje s krajevno organizacijo ZROP in ZVVI. Občni zbor je sprejel več sklepov, ki jih bodo uresneli med letom. Izvolili so novo vodstvo in delegate za občinsko konferenco ZZB NOV Ribnica.

Soglasje o začasni usodi Gradbenika

Stanovanjsko podjetje je z začasno pogodbo prevzelo imovino nekdanjega Gradbenika — S pričetkom gradbene sezone se bo morda našlo delo tudi za odpuščene Gradbenikove delavce

Na nedavni seji delavskega sveta Stanovanjskega komunalnega podjetja v Ribnici so potrdili začasno pogodbo o prevzemu imovine nekdanjega Gradbenika. Pogodba je bila sklenjena med občinsko skupščino Ribnice in stanovanjskim komunalnim podjetjem. Začasna pogodba, ki bo veljala do sklenitve končne pogodbe, obvezuje občinsko skupščino, da preda v upravljanje in uporabo vsa aktiva Gradbenika v likvidaciji po stanju, kot ga bo izkazovala končna likvidacijska bilanca,

stanovanjskemu podjetju. Stanovanjsko podjetje pa se obvezuje, da bo z prevzetimi sredstvi skrbno gospodarilo, prav tako pa je novi prevzemnik dolžan tudi prevzeti določeno število ljudi v zaposlitev. Pogodba ne omejuje občinske skupščine, da ne bi sklenila končne pogodbe o prevzemu aktiv in pasiv podjetja v likvidaciji z drugim partnerjem, ki bo nudil boljše pogoje glede pokrivanja izgube in prevzel večjo število članov likvidiranega podjetja.

S tem je bil narejen velik

korak pri urejanju zadev nekdanjega Gradbenika. Posebna komisija za sprejem delavcev pri Stanovanjskem komunalnem podjetju je doslej sprejela približno četrtno članov nekdanjega Gradbenika (predvsem za delovno enoto Opekarna), pretežna večina delavcev iz zidarske in tesarske stroke pa je sprejeta pogodno, to je, ko se bo začela gradbeni sezona.

Seveda je marsikateremu delavcu težko, ko sedi doma in mora živeti od sredstev, ki jih dobi od zavoda.

Občinska skupščina bi morala za omilitve nezaposlenosti ukreniti naslednje:

— Prizadevati si za odpiranje novih proizvodnih obratov, ki bi zaposlili predvsem ženske in mladino. Za dosego tega bi morala začeti pogovore s predstavniki delovnih organizacij, ki imajo sedež izven občine, a nameravajo v bližnji prihodnosti odpirati nove proizvodne obrate.

— Okrepiti je treba terciarne dejavnosti, ki so na območju občine slabo razvite.

— Pomagati je treba zasebni proizvodnji suhorobar-

skih in galanterijskih izdelkov.

— Bolj se je potrebno zavzeti za razvoj turizma, za kar so na območju občine pogoji.

— Zasebnim kmetom je treba dati možnost za čim večjo proizvodnjo.

Mladi bi tudi radi zaposlitev

V Ribnici je bil razgovor o potrebah po kadrih v letošnjem letu — Na področju novomeškega Zavoda za zaposlovanje 1500 ljudi čaka na zaposlitev — Gospodarske organizacije kažejo pozornost do kadrovskih problemov

Na pobudo novomeškega Zavoda za zaposlovanje je bil 15. februarja v Ribnici razgovor o potrebah po kadrih v občini v letu 1968, o sočelova-

nju pri sprejemanju nove delovne sile z zavodom za zaposlovanje, o kriterijih pri sprejemanju delavcev in drugem. Vsekakor ni nič kaj razveseljiva številka, da imamo na področju novomeškega Zavoda za zaposlovanje danes že okrog 1500 ljudi, ki iščejo zaposlitev. Brez dvoma pa v te številke niso zajeti še številni, ki iščejo zaposlitev mimo zavoda.

Razpravljali so o kriterijih, katerih naj bi se posluževala podjetja pri sprejemanju novih delavcev. Vsekakor naj bi pri tem odigrala pomembno vlogo strokovnost prosilca

in doba trajanja čakanja na delo. Mladi ljudje s potrebno strokovno izobrazbo težko pridejo do službe, čeprav imajo okrog 50 odstot. ljudi, ki zasedajo delovna mesta z neustrezno šolsko izobrazbo, potrebna pa bi bila višja ali srednja izobrazba.

Razgovora se je udeležilo veliko število predstavnikov gospodarskih organizacij, kar je znak, da podjetja kadrovskega problemom posvečajo veliko pozornost. Razgovor je bil koristen tako za sklicatelja kot za predstavnike podjetij in zavodov.

Sindikalna podružnica VP

Delavci in delavke, zaposleni pri vojni pošti Ribnica, do nedavnega niso imeli sindikalne podružnice in tudi niso bili člani sindikata. Tako so pred kratkim sami dali pobudo za ustanovitev sindikalne podružnice. Na ustanovnem občnem zboru se je zbrala velika večina kolektivov. Pogovorili so se o delu in funkciji sindikata ki bo imel pri njih še posebno vlogo glede na specifičnost dela.

Zbor je prisostvoval tudi predstavnik garnizije, ki je ljudem odgovarjal na zastavljena vprašanja. Tamkajšnji delavci so premalo poučeni o pravicah in dolžnostih, ki jih imajo do delodajalca. Zato bo prva naloga sindikata, da jih o tem pouči. Na zboru so izvolili novo vodstvo: izvršni in nadzorni odbor, kateremu želimo veliko uspehov pri delu.

Uspela študentska prireditev

V soboto zvečer je Klub študentov Kočevske priredil v Ribnici tradicionalno brucovanje, na katerem so študentovske stare baje sprejele v svoje vrste zdaj že cel semester staro zeleno brucad.

Brucovanje, ki ga skoro ne bi bilo, je lepo uspelo, če lahko sodimo po več kot zadovoljljivi udeležbi. Le-ta je pokazala, da si Ribničanje podobnih zabavnih prireditev želijo, saj pomenijo prijetno osvežitev v našem vsakdanjem, ponekod že deljenem delavniku. Mnogim je bilo brucovanje tudi uspela generalna za bližnje pustovanje in praznovanja dneva žena, v Ribnici dveh prav tako tradicionalnih prireditev.

Klub študentov Kočevske je bil tik pred razsulo, saj je životaril v več kot nezavidljivem denarnem položaju. V zadnjem trenutku ga je rešila ribniška občina s transfuzijo nekaj deset starih tisočakov. Študentje so s svojim zabavnim programom — za ples in veselo razpoloženje je skrbel domači vojaški orkester — pokazali živo zanimanje za probleme občine. Z dokaj šaljive, pikre prizadetosti so obravnavali probleme zaposlovanja, težkega gospodarskega položaja, rentabilnosti, šolstva in referendum o samopriskrbi.

Študentje se zavedajo, da so s svojo občino povezani s prerašljivi vezmi, pa si želijo v prihodnje te vezi okrepiti. Na ta ali drug način bi nedvomno lahko odločne sodelovali v občinski kulturni dejavnosti (festivali), prizadevajo pa si okrepiti tudi sodelovanje z delavsko in kmečko mladino.

RIBNIŠKI ZOBOTREBICI

TELEVIZIJSKE ANTENE so skoraj na vseh ribniških strehah. Televizija si je utrla pot tudi v vsake hiše. Program spremljajo povsod dokaj dobro.

STATUARNA KOMISIJA pri Delavski univerzi v Ribnici je imela pred kratkim sejo, na kateri je pregledala statut zdravstvenega doma Kočevje — Ribnica. Zajetna statuta sta dala komisiji veliko dela.

RIBNIŠKE GOSTILNE nudijo razmeroma dobro in ceneno hrano. Tudi tihra ni slaba. Gostje se posebno radi zahajajo v restavracijo. Okoliški kmetje pa se najbolje počutijo pri Pidarju in pri Učarju.

ZIVAHNA GRADBENA DEJAVNOST se tudi letos obeta med

Zavarovanje kmetov

V nedeljo, 18. februarja, so bili v ribniški občini zbori volivcev kmetov-zavarovancev. Na zborih so razpravljali o pravicah zavarovanih oseb iz zdravstvenega zavarovanja kmetov in načinu odmerjanja prispevkov za leto 1968.

Svinjina po 217 dinarjev!

Zelo vesel so bili prebivalci ribniško-kočevske doline, ko smo pretekli teden sporočili na ribniški strani, da se je pocenilo v Ribnici meso. Še posebej so bili navdušeni nad ceno 13 N din za 6 kilogramov svinjine! Kar drži so v Ribnici po meso! Vračali so se dolgih obrazov, tiskarski škrat, ki nam jo je spet enkrat poštno zagodel, pa se je hudo domišljivo mužu. Mu bomo še pokazali!

Bralcem pa se za neljubo napako, ki ni nastala po krivdi uredništva, vjdno opravičujemo!

Ukradli so avto iz zaprtega prostora

Fred kratkim je neznan tat ukradel iz zaprtega prostora fioka Ivanu Veselu iz Ribnice. Neznavec je pred dnevi ukradel Veselu ključke od avtomobila in verjetno zdaj tudi avtomobil. Tatu dosej, ko to poročamo, še niso iskalili. Vse kaže, da bo kmalu padel v roke pravice.

SPREJEMA IN ODDAJA VAŠE ŽELJE

Cene v Kočevju in Ribnici

Pretekli ponedeljek so veljale v trgovinah a sadjem in zelenjavo v Kočevju in Ribnici naslednje malo-prodajne cene:

	Kočevje	Ribnica
	(cene v Ndin za kg)	(cene v Ndin za kg)
krompir	1,08	1
svže zelje	2,60	2,70
kislo zelje	1,90	1,90
kisla repa	1,90	1,90
tižol v arnju	4,84	3,60
čebula	2,90	2,90
česen	14,90	14
solata	4,40	4,80
	in 7,70	
korenje	1,95	2,40
peteršilj	5,80	5,80
ohrovt	2,60	2,40
	in 3	
radic	11,10	12
črečeta	3	4,50
jabolka	1,40	1
	in 3,18	in 1,30
hruške	4,35	4,50
pomaranče	4,20	4,80
	in 4,90	in 5,20
limone	4,30	5,25
	in 4,85	
banane	5,50	5,10
grodje	5,40	4,50
ribe	9,55	
jabca		
(cena za kos)	0,62	0,73
	in 0,68	do 0,85

Velike Lašče so dobile septembra lani novo šolo, ki je veljala 270 milijonov Sdin. Šola se imenuje po Primožu Trubarju in ima 9 učilnic ter 3 učilnice ta tehnični pouk. Prostore stare šole so prenovili, za kar so občani prispevali 6 milijonov Sdin, in v njih uredili kuhinjo, jedilnico in varstvo otrok. (Foto: Cveto Križ)

Jutri seja občinske skupščine

V petek, 23. februarja, bo v Črnomlju seja obeh občinskih zborov, na kateri bodo obravnavali spremembe odlokov o prispevkih in davkih občanov ter spremembe pri plačilu taks. Napovedana je tudi ponovna razprava o denacionalizaciji poslovnih lokalov, razen tega bodo odbornikom poročali o uresničitvi javnih del v letu 1967, h katerim so občani prispevali v obliki krajevnega samoprispevka.

Narobe so razumeli lepak

Na sobotnem plesu v maskah, ki ga je v črnomljski restavraciji Grad organiziral nogometni klub Bela krajina, je bil sicer dosežen lep finančni uspeh, bilo pa je tudi nekaj neveselnosti. Ker je na lepakih pisalo, da bo igrala ciganska godba in da imajo maske prost vstop, so na prireditve navali originalni Cigani in skušali zavzeti sedeže brez plačila in rezervacije. Tako se je zgodilo, da je bila skoro polovica občinstva Ciganov, drugi gostje pa so se nad dostojnostjo prireditve pritoževali.

V torek plesni tečaj

V telovadnici osnovne šole v Črnomlju se začne v torek, 27. februarja, ob 16.15 plesni tečaj, ki ga bo vodil Vinko Ban, plesni učitelj iz Ljubljane. Tečaj bo vsak torek in četrtek, trajal bo dva meseca, na njem pa se bodo učili klasične in sodobne plesne. Doslej se je prijaviло 108 mladincev in mladink, med njimi pa pogrešajo prijavitelje iz vrst kmečke mladine.

Ali bo radioamaterski klub?

Na poklicni kovinarski šoli v Črnomlju so dijaki v anketi navedli, da želijo delati v radioamaterskem klubu. Kar 81 odst. dijakov je zanj, zato so se odločili tak klub ustanoviti. Finančno pomoč je pripravljen deloma nuditi občinski komite ZMS, v članstvo pa bodo pritegnili tudi dijake gimnazije in mladino z osnovne šole. A. L.

Tovariš Leskošek med Belokranjci

Predsednik Zveze združenja borcev Slovenije Franc Leskošek-Luka in sekretar Stane Bizjak sta se v sredo mudila v Adlešičih in v Črnomlju

Na pobudo občinskega odbora ZZZB Črnomelj sta 14. februarja popoldne obiskala črnomljsko področje predstavnik ZZZB Slovenije. Najprej sta v Adlešičih skupno z nekaj člani krajevnega odbora ZZZB in predstavniki občinskih družbeno-političnih orga-

nizacij ter občine obravnavala razmere borcev v adlešičkem predelu.

Domačini so goste seznanili z vso borčevsko problematiko, ki postaja čedalje bolj pereča zaradi prepričanih občinskih sredstev, ter jima s konkretnimi primeri dokazovali,

da borcem ne morejo nuditi tega, kar bi jim morali.

V sredo zvečer pa je Franca Leskoška-Luko okoli 400 borcev iz Črnomlja s ploskanjem pozdravilo, ko je vstopil v dvorano prosvetnega doma kjer je bil občni zbor ZZZB. Občni zbor pa ni uspel le številčno, temveč tudi vsebinsko. Gosta sta še posebej pohvalila razpravo, v kateri ni bilo več toliko obravnavanj samo borčevskih zadev, temveč je bilo največ govora o gospodarski problematiki občine, mednarodnem političnem položaju in vlogi članstva ZZZB pri ustvarjanju političnega vzdušja.

Črnomljski borci so bili tovarišu Leskošku, ki ga poznajo še iz časov NOB, hvaležni za obisk in upajo, da bo čimprej spet prišel mednje.

Končno dobimo rigolni plug

Na željo Semičanov je kmetijska zadruga Črnomelj sklicala sestanek z vsemi zainteresirani, ki nameravajo obnavljati vinograde. Zaenkrat se je prijaviло 18 vinogradnikov, računajo pa, da bo njih število še večje. Rigolni plug, ki ga je naročila KZ Črnomelj, trenutno dela na Stražnjem vrhu, čez nekaj dni pa ga dobimo v Semiču. Površine, ki bodo spomlad zrigolane, bodo vinogradniki prihodnje spomlad zasadili z žlahtnimi trtami. Naročiti jih nameravajo pri kmetijski zadrugi Metlika, čeprav so nekoliko dražje od tistih, ki jih prodajajo na sejmi, so pa zato zajamčene kvalitete. Glede gnojenja priporočajo Thomasovo žlindro in kalijevo sol v razmerju 2:1. Polovico gnojila je treba potresti pred rigolanjem, drugo polovico po rigolanju.

Obnova vinogradov bo res precej stala, zato pa bomo imeli čez nekaj let prvovrstno vino. F. D.

Gimnazijci prodajajo »Plamen«

V kratkem bo izšla druga številka glasila dijakov črnomljske gimnazije »Plamen«. Vsebovala bo več literarnih prispevkov, modernih risb in dobrih sestavkov, zato bo zanimiva za vso črnomljsko mladino. »Plamen« bodo prodajali v odboru kulturne sekcije, dobite pa ga lahko tudi pri dijaku Antonu Laternerju.

R. V.

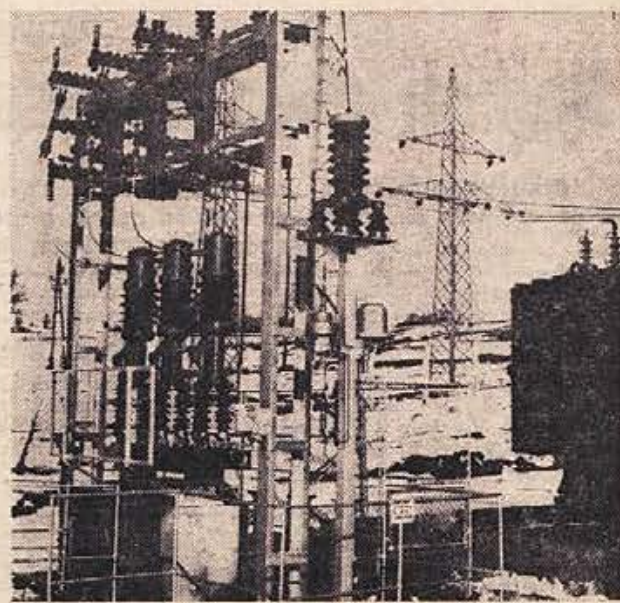
Znani izdelki semiške kovačnice

Leta 1961 je začela v Semiču pod okriljem Obrtnega servisa poslovati nekdanja dvorska kovačnica, ki jo vodi mojster Tone Boldan. V delavnici ročno izdelujejo vse vrste kmečkega orodja in tudi gozdarsko orodje. Izdelki so iz pravega jekla, pravilno kaljeni, zato so znani po vsej Dolenjski, čeprav so dražji kakor tovarniški. Trenutno imajo v kovačnici na zalogi vinogradniške motike in motike za okopavanje, ki jih lahko kmetovalci dobijo v svoji zadrugi ali pa v Semiču.

F. D.

Niko Šilih v Črnomlju

Pretekli teden je bila v Črnomlju druga seja sekcije za mednarodne odnose pri občinski konferenci SZDL, katere se je udeležil tudi Niko Šilih, predsednik komisije za mednarodne odnose pri CK ZKS. Razpravljali so o mednarodnih odnosih med Italijo in Jugoslavijo ter o minulem potovanju predsednika Tita po azijskih in afriških državah.

11. februarja ob 13. uri je začela obratovati novo-zgrajena razdelilna transformatorska postaja v Črnomlju, s pomočjo katere bo odpadla marsikatera pripomba na račun slabega električnega toka v Beli krajini. Podjetje Elektro je investiralo v gradnjo in daljnovod okoli 318 milijonov Sdin, gradilo je domače gradbeno podjetje BEGRAD, opremo pa je dobavila Hidromontaza iz Maribora.

Vinica se še bori za napredek

Na nedavnem viniškem občnem zboru ZZZB je bila udeležba dobra, v razpravah pa je bilo vse preveč zahtev od družbe, medtem ko na dolžnosti mnogi pozabljajo — Sklicevanje na preteklost še ne pomeni naprednega mišljenja danes!

V nedeljo, 11. februarja, je bil na Vinici letni občni zbor krajevnega združenja Zveze borcev, ki šteje 440 članov. Dvorana osnovne šole je bila polna, vendar smo pogrešali nekatere člane, ki so v polni meri uveljavili borčevske pravice, za dolžnosti pa jim ni več mar.

Predsednik je v delovnem poročilu navedel, da je imel odbor v preteklem letu 6 rednih sej in 4 posvete, obravnavali pa so največ priznavalnine in socialno stanje borcev. Poročilo pa ni zajelo dejavnosti organizacije kot celote, kar bi bilo morda bolj na mestu kot vesti iz časopisov o dogajanjih v svetu.

V poročilu je bilo navedeno tudi, da je okoli 50 čla-

nov izstopilo iz organizacije, manjkala pa je obrazložitev — zakaj? Temu se ne bi smeli izogniti, saj je Zveza borcev politična organizacija.

V razpravi je bilo omenjenih več nepravilnosti pri reševanju borčevskih zadev. Prav bi bilo, da bi odbor ob podpori svojih članov poiskal ustrezne rešitve, ljudem, ki nimajo pravice do svojih zahtevkov, pa jasno in glasno povedali, zakaj jim družba tega ne more dati.

Ko smo razpravljali o turizmu, od katerega bi Vinica lahko precej imela, se je izkazalo, da je med člani še precej nazadnjaških težev. Res je, da so se med NOB borili za napredek, kaže pa, da danes ne vedo več zanj. Avtoriteto borcev, borke in organi-

zacije bo pri mladi generaciji mogoče obdržati tudi z njihovim sedanjim prispevkom družbi in ne samo s sklicevanjem na preteklost.

JURE PERKO

Potrebno pomoč odklanjajo

Občinski sindikalni svet in volilna komisija pri občinski konferenci SZDL v Črnomlju sta organizirala posvet o vsebinskih pripravah na reelekcijo direktorjev, katerega se je udeležil tudi Mitja Svab, član predsedstva republiškega sveta zveze sindikatov. Na posvet so pismeno vabili predstavnike vseh 17 delavskih svetov in sindikalnih podružnic iz podjetij, ki jih reelekcija zadeva, toda prišlo jih je samo 8. Iz veterinarske postaje, Belta, Rudnika, Iskre, Opekarne, podjetja Zora, valjčnega mlina, brivsko-frizerskega podjetja, tapetništva in dekoraterstva ter osnovne šole Stari trg ni bilo nikogar. Kaj v teh kolektivih res še vse vedo o reelekciji? Bomo videli, kako jo bodo izpeljali...

Dolenja vas je dobila vodovod

Januarja so štiri gospodarstva v Dolenji vasi pri Črnomlju dobila vodovod. V sklopu programa javnih del so napeljali v vas 620 m vodovodnih cevi. Vsa zemeljska dela so opravili vaščani, občina pa je prispevala le material in plačala montažna dela. Vrednost vseh del znaša okoli dva in pol milijona dinarjev. Vodovod je za vas velikega pomena, ne samo za gospodinjstva, pač pa omogoča kmetovalcem tudi vključevanje v

kooperacijo z zadrugo. Doslej zaradi pomanjkanja vode niso mogli rediti več glav živine, zdaj pa se bodo lahko v večji meri ukvarjali z živinorejo. Obstaja tudi možnost, da bi vodovod podaljšali še do vasi Zagarci.

Kmetje in delavci! Najboljše in najcenejše se boste oblekli pri

„Veletekstil“ ČRNOMELJ

NOVICE
črnomljske komune

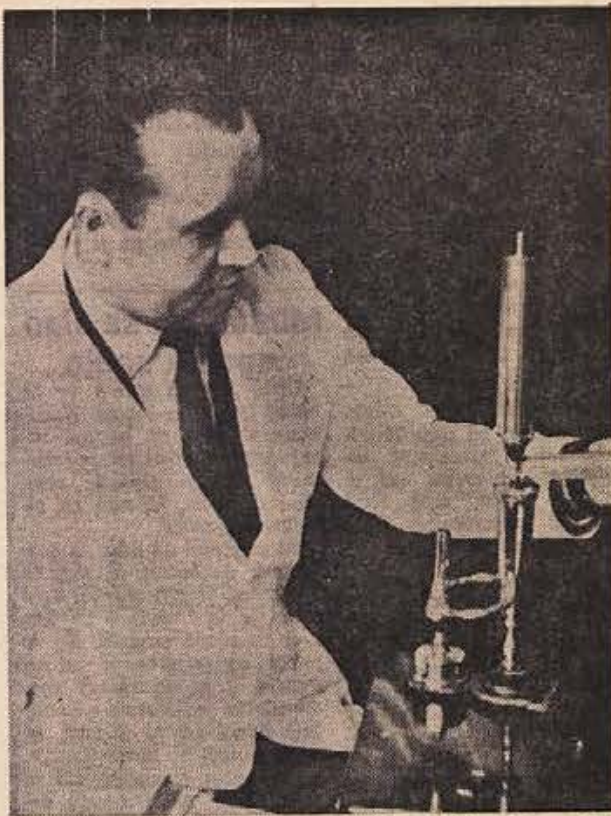
KREDITNA BANKA IN HRANILNICA ČRNOMELJ

LJUBLJANA — EKSPOZITURA

- Zaupajte nam svoje denarne posle! Opravimo jih hitro, natančno in zaupno pod najugodnejšimi pogoji:
- navadne vloge 6,25 % ● vezane vloge nad 1 leto 7 %
 - vezane vloge nad 2 leti 8 %

- zbiramo sredstva občanov in delovnih organizacij za stanovanjsko graditev
- odkupujemo tuja plačilna sredstva in prodajamo tuje valute, čeke in kreditna pisma za službena, zasebna in turistična potovanja
- odpiramo zasebne devizne tekoče račune in jih obrestujemo po 6,25 do 8 odstotkov
- odpiramo osebne žiro račune
- dajemo posojila za nakup, graditev in dograditev ter obnovo stanovanj, komunalnih naprav, garaž in počitniških hišic do 500 odstotkov od privarčevanega zneska
- dajemo posojila kmetijskim varčevalcem
- dajemo posojila občanom do 200 odstotkov od privarčevanega zneska

Vezane hranilne vloge sprejemajo tudi pošte: Vinica, Dragatuš, Semič, Stari trg, Črnomelj ter hranilna blagajna podjetja »BELT«, ki poslovno sodelujejo z ekspozituro ČRNOMELJ.

V metliškem bifeju pri avtobusni postaji ne kupujejo vina, ki ni preizkušeno z ebulooskopom. Pred dnevi je Ivan Mohorčič iz Drašič pripeljal pokušino helega, šef bifeja Martin Pczdire pa je, preden sta si segla v roke, ugotavljala alkoholno stopnjo s pripravo, ki jo vidite na fotografiji. — (Foto: Ria Bačer)

Razlike povzročajo zmešnjavo

V soboto so v Metliki na seji občinske skupščine pri sprejemanju odlokov ugotovili, da se naši republiški predpisi preveč razlikujejo od hrvaških — Obmejne občine imajo zaradi tega velike težave

Najprej so dokaj skopo razpravljali o smernicah razvoja za leto 1968 in o gospodarstvu nasploh, nato pa je večji del razprave na občinski seji zavzemala davčna problematika. Izglasovani odlok o prispevkih in davkih je pri posameznih odbornikih nalezl na nekaj pripomb, v splošnem pa so ga z veseljem pozdravili kmetje — borci, ker jim prinaša nove davčne olajšave.

Obširna razprava je bila zlasti o spremembah in dopolnitvah odloka o občinskem prometnem davku, ki zadeva tudi avtoprevoznike. Ta kategorija obrtnikov (lani jih je bilo okoli 80) je občinskemu proračunu prinesla okoli 50 milijonov S din dohodka, letos pa se avtoprevozniki množično odjavljajo v Metliki in prijavljajo v hrvaških občinah, ker je tam zaenkrat še v veljavi pavšalno sklepanje pogodb z davčno upravo, pri nas pa tega republiški pred-

pisi ne dovoljujejo več.

Odborniki so bili mnenja, da tako različna davčna politika med Slovenijo in Hrvatsko ni vzdržna, kar še posebno občutijo obmejne občine, in da bi bilo nujno potrebno predpise uskladiti. Na seji so bili med drugim sprejeti trije odloki s področ-

ja urbanizma, predtem pa je odbornikom urbanistični program občine nazorno pojasnjeval predstavnik skupščine Niko Zupančič. Nekaj razprave je bilo samo glede lokacije bodoče tržnice in sejnišča, medtem ko glede drugih predvidenih gradenj in objektov sploh ni bilo pripomb.

Želijo si čim več mladink

Pred kratkim se je v Metliki ponovno razvilo TVD »Partizan« — O delovanju in načrtih tega kluba nam je govoril Zvonko Pavlovič, tajnik občinske zveze za telesno kulturo

Se pred leti je bilo TVD »Partizan« ena izmed najaktivnejših mladinskih organizacij v Metliki. Nato je zanimanje za nekaj časa izgubilo, sedaj pa se ponovno postavlja na svoje noge.

Kakor tudi drugod, je tudi v Metliki največ zanimanja za košarko, namizni tenis, rokomet, orodno telovadbo ter splošno telesno rekreacijo. V društvu je vključenih okoli 20 mladincev, 120 pionirjev in nekaj mladink. Uprava kluba želi, da bi se čimbolj povečalo število pionirjev ter mladink.

Med mladino je zanimanje res veliko. V vseh panogah imajo enkrat tedensko treninge, razen pri košarki in namiznem tenisu. To pa zaradi tega, ker nimajo točnega urnika ter trenirajo tudi več-

krat tedensko. Tovaršice Horvat, Kopinč in Gačnik trenirajo dekleta, tovariši Geršič, Mihelič, Hauptman ter Guštin pa dečke.

TVD »Partizan« ima v načrtu tekmovanja v občinskem in medobčinskem merilu. Ob sobotah bodo imeli vsi člani pod vodstvom tovariša Miheliča plesne vaje. V pomladanskih mesecih nameravajo nabaviti rokometne gole ter koše. Eden izmed največjih načrtov pa je, da bi nad sedanjim igriščem napeljali razsvetljavo ter tako prispevali k še večjemu razvoju telesne kulture v Metliki.

M. G.

Namesto orožnih vaj

V Metliki so prejšnji teden pričeli s predavanji za rezervne oficirje in podoficirje. V sejni sobi je bilo kar pet predavanj, na katerih so obravnavali nekatere zanimive teme iz sodobne obrambe ter atomske vojne. Po končanem tečaju imajo v načrtu testiranje. Vsak, kdor je obiskoval predavanja, bo moral pismeno odgovoriti na zastavljena vprašanja, posebna komisija pa bo odgovore ocenila.

Tečaj rezervnih oficirjev in podoficirjev velja prav toliko, kot bi bili dva meseca na orožnih vajah.

M. G.

Na Radovici živahna razprava

Občani Radovice in okoliških naselij so na nedavnem zboru volivcev živahno razpravljali. Na dnevnem redu je bila obravnavana urbanističnega programa in razvoja občine, ob tem pa so razpravo navezali na nerešene krajevne zadeve, kot so vodovod, šibak električni tok, popravilo vaških poti in davčne obremenitve kmetovalcev. Sprejeli so sklep, da bodo za Bojanjo vas sklicali poseben sestanek, kjer se bodo dogovorili o sodelovanju tamkajšnjih prebivalcev pri popravilu poti.

Naša družina se širi

Konec decembra 1967 je metliška pošta prejela 566 izvodov Dolenjskega lista, 104 izvodov Kmečkega glasa, 146 Tovaršev. 112 izvodov DELA in 35 izvodov TT. Res gre mod dnevniki in tedniki Dolenjskemu listu prvenstvo in zadnje tedne vidimo, da se število naročnikov v domači občini sicer počasi, a zanesljivo dviga. Ali se ne bi člani množičnih organizacij zavzeli in še bolj razširili mreže domačega tednika?

-ar

Čez 30 let visok standard

Metličani so prišli do zanimivih prognoz, ko so pred kratkim ugotavljali rast narodnega dohodka v občini. Leta 1965 je znašal narodni dohodek na prebivalca občine 4880 N din in je v prejšnjih petih letih naraščal za okoli 40 odst. na leto. Računajo, da bo v prihodnje narodni dohodek naraščal v mnogo manjšem obsegu, le za 5 odst. na leto, vseeno pa bo čez 30 let 16-krat večji, kot je zdaj. To pomeni, da se bosta v Metliki leta 1997 ocdila med in mleko, saj bo tedaj znašal narodni dohodek na prebivalca 57.000 N din.

83 občanov zaman išče dela

Na območju metliške občine se število nezaposlenih polagoma večja — Za delo v tujini je znova veliko interesentov

Po podatkih podružnice Zavoda za zaposlovanje je bilo 1. januarja letos 83 ljudi z območja metliške občine brez dela in prijavljenih za zaposlitev. Delo so iskali 4 priložni delavci, 2 priložna uslužbenca, 55 nekvificiranih delavcev, 17 izučeni v obrti, 1 strojni tehnik, 1 upravni tehnik, 1 farmacevtski tehnik in 2 maturanta gimnazije. Od teh je bilo 54 moških in 29 žensk.

Tedaj je dobivalo denarno nadomestilo 8 nezaposlenih, ki so dobili odpoved, toda vprašanje je, od česa bodo živeli, ko jim bo čez čas ta pomoč ugasnila.

Prostih delovnih mest v Metliki namreč ni. Tovarna BETI je lani zaposlila precej ljudi, trenutno pa za nove zaposlitve ni možnosti. V drugih delovnih kolektivih pa na povečanje delovne sile sploh ni računati. Sem in tja dobi delo kak posameznik, to pa je tudi vse.

Glede na stanje, kakršno je, ni nič čudnega, če je za delo v tujini toliko interesentov.

Kdor vozi, naj tudi popravlja

Na zelo dobro obiskanem zboru volivcev na Lokavici so po uvodnih besedah spet udeleženi na dan že stari vaški problemi. Gre za cesto od odede pa z asfalta do vasi, za katero že nekaj let vedo, čigava je, potrebna pa je čimprejšnjih popavil. Ker pa iz bližnjega peskoloma po cesti precej vozijo kamioni, so bili ljudje mnenja, naj k popravilu tudi oni prispevajo, saj prav težja vozila najbolj uničujejo cestišče. Občani so se zanimali še za davčno politiko, kmečko zavarovanje in olajšave zaradi toče, kar sta jim pojasnjevala v imenu občine Tine Molek in poslanec Ivan Zele.

Če bi ceste oprali ...

Sneg je skopnel z metliških trgov in ulic, ostale pa so na njih cele plasti blata in umazanije. Čeprav je treba z denarjem na vseh koncih štediti, bi bili meščani veseli, če bi cestni delavci Komunalnega podjetja spet izprali ceste.

Med ljudmi, ki pridejo po informacije na Zavod za zaposlovanje, pa je tudi nekaj kvalificiranih delavcev in ljudi, ki so že zaposleni.

SZDL o gospodarstvu in o šolstvu

Kritična razprava na občinski konferenci Socialistične zveze — V gospodarstvu odpraviti napake osebnega značaja, v šolstvu pa poskrbeti za kmetijsko izobraževanje mladih

V petek, 16. februarja dopoldne, je bila v Metliki seja občinske konference SZDL, na kateri so obravnavali smernice razvoja gospodarstva za leto in dosežene uspehe v lanskem letu, razen tega pa je bila posebna točka dnevnega reda namenjena šolstvu. Gospodarjenje v letu 1967

Za obnovo vaških aktivov

V torek, 13. februarja, so imeli v Metliki sestanek komiteja za poživitev vaških aktivov. Čeprav je bilo to delovanje po vaseh pred leti že zelo razširjeno, je v zadnjem času zamrlo. V sejni dvorani so sprejeli sklep o sestankih, katere bodo organizirali po okoliških vaseh. Pogovor s aktivisti bo uresničen v mesecu marcu, ko se bodo pogovarjali o začetnih težavah, ter o nadaljnjem delu.

Na sestanku v Metliki so se pogovarjali tudi o vključitvi mladih v organizacijo ZK.

Draščiči: kaj bo z zemljo?

Zelo lepa udeležba je bila tudi na zboru volivcev v Draščičih, kjer so največ razpravljali o lastništvu zemlje, ki jo je zadruga zrigolala, kmetje pa je niso zadržali ne prodali ne oddali v najem. Navzoči predstavnik kmetijske zadruge Metlika inž. Nemanič, je kmetovalcem pojasnil, da bodo morali to zadrugo individualno urediti. Nekaj vprašanj je bilo tudi v zvezi s kmečkim zavarovanjem in davčnimi obveznostmi, razen tega pa so izvolili polovico novih članov v svet krajevne skupnosti.

Problematici zaposlovanja posveča sindikat skupno z zacijami precej pozornosti, saj s skupnimi moči iščejo ustreznih rešitev.

so zelo kritično ocenjevali, zlasti zato, ker pričakovanja niso bila povsem uresničena. Ob tem so poudarili dvoje: da je del neuspehov pripisati objektivnim težavam, drugi del pa je bil odvisen od ljudi in njihovih prizadevanj, a ti niso naredili vsega, kar bi lahko.

Pri obravnavanju celotne šolske problematike so ugotovili, da postajajo ob semanjih dneh prevozi šolskih otrok s področja Radovice in Jugorja nemogoči zaradi gneče v avtobusih. Ker šolski kombi v Metliki ne more opraviti vseh prevozov za učence, bodo iskali ustrezne

Lepa Prešernova proslava

Na letošnji Prešernov praznik so člani metliškega prosvetnega društva pripravili Metličanom izredno uspel večer lepe besede. Na domiselno dekoriranem odru smo ob utripajočem soju sveč in spremljavi glasbe ter slik na projekcijskem platnu doživeli enega najlepših recitacijskih nastopov na domačem odru. Z lepim veznim tekstom je bralka Kozoletova povezovala posamezne literarne umetnine od Prešerna pa do najnovejših pesnikov in pisateljev, katerih dela so doživeto brale tovarišice Kuretova, Nenadičeva, Radovičeva, Rusova in tovariš Ornelj. Bil je zares pristen večer, vreden Prešernovega imena in spomina.

Pri vsem tem pa so bile boleče mnoge praznine v dvoranah. Niso pomagali ne lepaki, ne na stolne tipkanih valbi, ki so jih učenci raznesli na svoje domove. Ali naj bo torej na naš kulturni praz-

rešitve.

Več članov konference je v raspravi poudarjalo, da mladini zelo manjka kmetijska izobrazba, ki so jo nekod dobivali v šoli pri rednem pouku. Ker danes učnega programa ni mogoče spreminjati in dopolnjevati s kmetijskim poukom, so sklenili, da bo za izobraževanje kmetijske mladine poskrbela delavska univerza. Do jeseni bodo zbrali prijave interesentov, nato pa organizirali krajske kmetijske tečaje, trajajoče nekaj mesecev. Predavateljev — strokovnjakov je v Metliki dovolj, prostore pa bo dala na razpolago osnovna šola.

nik le proslava zaradi proslave?

Zato pa hvala vsem tistim zvestim, ki jim kultura ni prazna beseda!

-ar

V ospredju zadeva pokopališča

Metličani so se pred dnevi sestali že na drugem zboru volivcev v zadnjem času ter razpravljali predvsem o nerešenih in perečih krajevnih zadevah. Vedno bolj stopa v ospredje vprašanje pokopališča; najprej bi morali urediti sedanje pokopališče, popraviti mrtvašnico in zgraditi mrtliško vežo, ki je v mestu že nepogrešljiva, nato pa čez nekaj let pokopališče premestiti. Prav tako tudi zadeva »Majlanda« ne bo mogoče odlašati na dolgoročno reševanje, kajti vse odpadke iz mesta se izlivajo v Obrh brez čistilnih naprav. Na zboru volivcev je komunalno problematiko pojasnjeval in odgovarjal na vprašanja podpredsednik občinske skupščine Slavko Prevaljšek.

Se ne bi dalo bolje urediti?

Ljudje se sprašujejo, zakaj je v metliškem zdravstvenem domu, kjer so zaposleni trije zdravniki, zadnje mesece ponavadi delal en sam zdravnik, medtem ko sta bila druga dva na dopustu. Ljudje so v času, ko je bilo največ obolenj, morali vse predolgo čakati, da pridejo na vrsto. Tako se je marsikdo premislil in odšel domov. Pa tudi za vsestransko strokovno obdelavo posameznega bolnika je verjetno pri takem stanju zmanjkovalo časa.

Metliški zdravstveni dom domačini in tudi bolniki iz sosednje republike močno obiskujejo. Ali se ne bi dali dopustiti zdravnikov razporediti bolj smotirno, to je v čas, ko ni toliko obolenj, tako da bi bila pacientom vedno na razpolago vsaj dva zdravnika?

Upokojenci prispevajo 15 milijonov

Podružnica Društva upokojencev v Metliki je sklenila za novo stavbo v sklopu Doma počitka prispevati 15 milijonov Sdin iz svojih sredstev, ki so na razpolago pri republiškem skladu socialnega zavarovanja, so pa namenjena za gradnjo stanovanj.

Ko so o tem razpravljali, so menili, da ni smiselno sredstva trobiti in da veliko bolj zaleže večja vsota. V novi stavbi bodo lahko tudi metliški upokojenci našli prijeten dom, razen tega pa bodo še v bodoče dajali manjša posojila za popravila stanovanj svojih članov.

Vsekakor pa je odločitev metliških upokojencev hvale vredna in je lahko drugim za vzgled.

Županova Micka v Metliki

Mlada igralska skupina novomeškega »Laboda« se je v nedeljo, 18. februarja zvečer, predstavila Metličanom s klasično Linhartovo komedijo »Županova Micka«. Igralci so se v svojih vlogah kar dobro uveljavili. Predvsem je treba v današnjem času pohvaliti prizadevanje in navdušenje mladih ljudi za dramsko umetnost.

Ali grozi zapora?

Cestni inšpektor in predstavniki novomeškega komunalnega podjetja so si 13. februarja ogledali nekatere najslabše ceste četrtega reda v občini. Ker vozijo po teh cestah težja vozila, kot bi smela glede na predpis o osni obremenitvi, so nekatere ceste hudo razrite in po sredini nabuhle. Ugotovili so, da sta med najslabšimi cesti Maharovec—Draga in Mokro polje—Cerovi log. Pristojne je zaskrbelo tako stanje in so se dogovorili za takojšnje ukrepe. Delovne organizacije bodo opozorili, da je vožnja s težkimi tovornjaki po teh cestah ne le nevarna, marveč tudi škodljiva. Komunalno podjetje pa bo poslej bolj nadzorovalo obremenitev cest četrtega reda. Slišati je bilo, da bi nekatere ceste četrtega reda tudi zaprli, menijo pa, naj bi bil to res zadnji ukrep.

Kdaj upokojenci?

Svet novomeške krajevne skupnosti je 13. februarja predlagal, naj zbori volivcev odločijo, ali bodo morali upokojenci plačati samoprisevek za lani ali ne in kdaj naj bi ga plačali. Člani sveta so menili, naj bi upokojenci za ostali samoprisevek za gradnjo nove šole v Novem mestu plačali prvo leto, ko bo prenehal veljati odlok o tem samoprisevku. Na seji so obravnavali tudi poslovno poročilo krajevne skupnosti za lani. Ugotovili so, da je bilo v organizaciji ali ob denarni pomoči krajevne skupnosti veliko narejenega. Predlagali so tudi, naj bi občinska skupščina proučila, da bi dala denar za nekatera komunalna dela krajevni skupnosti.

60 ur slovenščine

Novomeški zavod za izobraževanje kadrov je 29. januarja pričel 60-urni tečaj iz slovenščine za tajnike in druge ljudi iz delovnih organizacij, ki sestavljajo spise, razpise in podobne akte. Tečaj naj bi obiskovalcem pomagal, da bi se naučili pravilne pisati in se izražati v slovenskem jeziku.

Danes bodo tečajniki že sedmič prišli k pouku. Zapišimo, da jih vsakokrat pride največ enajst, ker se jih več ni prijavilo na tečaj. Slovenščino poučuje prof. Jože Sever, slavist novomeške gimnazije.

Nemara se lahko vprašamo: kaj pa drugi? Ali znajo res tako dobro in pravilno pisati in govoriti, da se jim ni treba učiti? Preglejmo samo nekaj dopisov, ki vsak dan prirunajo iz pisarn ali v pisarne, pa bomo precej dobili odgovor!

Predavanja na podeželju

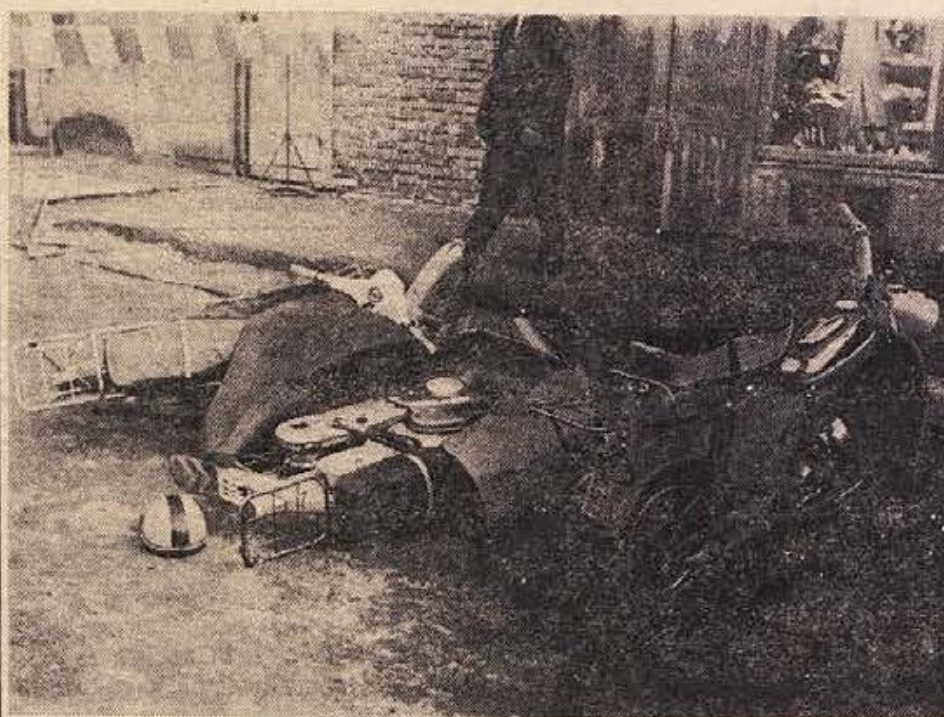
V prihodnjem tednu bodo nadaljevali s poljudnimi predavanji na podeželju. V prejšnjem tednu so imeli najboljši obisk na Otočcu.

Občane vabimo na naslednja predavanja: Hinje 25. II. ob 14. uri — »Gnojenje s hlevskim gnojem in umetni mljofilje (inž. Fani Lekše). Otočec 25. II. ob 7.30 — »Preljud in posledice« (dr. Božo Oblak).

Orehovica 28. II. ob 18. uri — »Preljud in posledice« (dr. Božo Oblak). Gabrje 23. II. ob 18. uri — »Mehanizacija kmetijskega dela« (Miha Zmave).

Brunšice 23. II. ob 18. uri — »Sadjarstvo in vinogradništvo« (Tit Dobršek).

Škocjan 24. II. ob 18. uri — »Preljud in posledice« (dr. Božo Oblak).

PREVRNJENA KONJICKA: sta bila slabo postavljena ali ju je kdo nalašč prevrnil? To sta najbrž ugrabila lastnika, ko sta se vrnila k svojima mopedom. Naj bo že tako ali tako — brez dvoma je v Novem mestu potrebno vsaj eno parkirišče s plačanim čuvanjem! — (Foto: M. Dimitrič)

Delati po novem in tudi živeti po novem

Nov delavnik je v novomeškem Labodu in Novoteksu vnesel dokaj novih sprememb — Otroško varstvo, prehrana in prevoz so najbolj pereči problemi, s katerimi se srečujejo vsak dan — Rešitve niso vedno povoljne — Nekateri so upravičeno proti novemu delovnemu času, zato jim moramo prisluhniti in njihova mnenja upoštevati

Z novim letom so tudi v novomeškem Labodu in Novoteksu prešli na nov delovni čas. Poizkusno obdobje je za njimi in zdaj ni več nobenega dvoma, ali uvedbi petdnevni delovni teden in nov delovni čas ali ne. Zdaj je najvažnejše poskrbeti za to, da bi prehod potekal brez večjih težav, ki jih bo treba že v začetku načrtno premagovati.

Ni dvoma, da je prehod na novi delovni čas in petdnevni delovni teden izrednega pomena za našo družbo. Povzročil pa je nekatere nove težave, kot sta prehrana na delovnih mestih in prevoz, še poglobil nekatere stare, kot je otroško varstvo, in vnesel dokaj sprememb v dosedanje življenjske navade.

V Novoteksu so se na novi delovni čas pripravljali že prej, saj so se od vsega začetka zavedali, da bodo morali ustvariti vsaj najnujnejše pogoje, ki so potrebni za ta prehod. V januarju so odprli vrtec zaprtega tipa za vse otroke, katerih starši delajo v Novoteksu. Kljub temu da so matere prej pogosto zatrjevale, da je otroško varstvo najbolj pereči vprašanje, zdaj za vrtec ni pravega zanimanja. Doslej obiskuje vrtec le 11 otrok, dnevna zmogljivost vrtca pa znaša 40 otrok. Pričakujejo, da bo vrtec v toplejših dneh obiskovalo več otrok, ki stanejo izven Bršlina.

Vprašanje prehrane za delavce na delovnih mestih so v Novoteksu trenutno rešili tako, da vsak dan vozijo topli obrok za svoje delavce in malčke iz dijaške kuhinje. Svoj obrat družbene prehrane preurejajo, in ko bo to končano, bo vprašanje prehrane zadovoljivo rešeno. Z novim delovnim časom je nastalo dokaj pereči tudi vprašanje prevoza. Kljub temu da imajo Gorjanci redni avtobus v Bršlin in nazaj večkrat na dan, prevoz ni urejen za vse delavce. Zaenkrat so v Novoteksu posku-

sili rešiti vprašanje jutranjega prevoza iz Novega mesta, vendar za mnoge ne prihaja v poštev.

V Labodu so v januarju začeli s poskusnim delovnim časom brez posebnih priprav. Prepričani so bili, da bodo tako najlažje opazili vse morebitne napake in presodili vse pozitivne in negativne plati novega delovnega časa. Anketa, ki so jo pripravili, ni pokazala kakih posebnih problemov. Otroškega varstva niso posebej reševali, saj je v Labodu premo mater z otroki, ki so prašle na nov delovni čas, da bi kazalo urediti svojo varstveno ustanovo. Tudi vprašanje prehrane so rešili. Tople obroke za delavce na delovnih mestih vozijo iz hotela Metropol. Nekaterim enolončnica ne zadostuje, toda zaradi novega delovnega časa je nujen tudi spremenjen način prehrane. Najbolj neresen je v Labodu prevoz delavcev. Ločna, kjer je Labodova tovarna, je bila brez avtobusne zveze. Podjetje Gorjanci so uvedli z 20. februarjem novo avtobusno progo, ki je zajela tudi Ločno. Seveda pa je tako urejen le jutranji prevoz delavcev, saj Labod prevoza ni posebej reševal.

Obiskali smo tudi vzgojno-varstveni zavod v Novem mestu, da bi izvedeli, kako so se pri njih pripravili na novi delovni čas. Zatrtili so nam, da so o tem že razmišljali in da bodo morali tudi pri njih nastati določene spremembe. Prehod na novi delovni čas pa bi v vrtec moral iti vzporedno z drugimi organizacijami. Pričakujejo, da bodo gospodarske organizacije poiskale stik z njimi in da bodo skupno našli najustreznejšo rešitev. Problem otroškega varstva v Novem mestu namreč se daleč ni rešen in zmogljivosti predšolskega in šolskega varstva so že zdavnaj popolnoma izkoriščene. Poskrbeti bo treba, da v bodoče ne bo prihajalo prav zaradi neurejenega varstva do hujših vzgojnih spodsrstijev in slabših šolskih uspehov.

Te dni smo prelistali tudi anketo, ki jo je izdelala analitiška skupina pri občinski konferenci SZDL v Novem mestu. Zanimalo nas je, kaj

menijo o uvedbi novega delovnega časa delavci v Labodu in Novoteksu. Je nekaj takih, ki se z njim strinjajo, mnogi pa z novim delovnim časom niso zadovoljni. Povečali so se stroški za prehrano, mnogi ostajajo razen enolončnice brez toplih obrokov, ker prihajajo utrujeni z dela in ne pripravljajo večerij, otroci ostajajo brez redne prehrane, saj ni povsod dijaških kuhinj in vsakdo tu-

di ne zmore še tega izdatka. Najpogosteje se oglašajo delavke matere z enim, dvema ali več otroki. Prizadete so, ker nimajo denarja, da bi plačevale varstvo za vse, prizadete, ker ostajajo otroci po ves dan sami doma in ne poznajo ne matere ne očete vzgoje, skrbi jih, ker ne utegnejo svojim otrokom pomagati pri učenju, in se bojijo, kako bo na koncu šolskega leta z njihovimi uspehi. Hudo jim je, ker ostaja družina razdrojena...

Taka in podobna so njihova mnenja. To pa niso nepomembna vprašanja in najbrž bomo morali v prihodnje tudi o tem še kako razmišljati.

MARIJA BENEDEJČIČ

Najprej Grm, nato še Bršlin

Pogovor z Jožetom Padovanom, predsednikom UO sklada za zidanje nove osnovne šole v Novem mestu

Znano je, da je upravni odbor sklada za zidanje nove šole v Novem mestu na zadnji seji odločil, da bo ta šola stala na Grmu. Predsednika UO sklada Jožeta Padovana smo vprašali, kaj je vplivalo na tako odločitev.

»Odločitev, naj stoji nova šola na Grmu, ni slučajna, nihče je ni stresel iz rokava, nihče je tudi ni izsilil iz osebnih nagibov. Preden smo rekli 'da', je poudaril Padovan, »smo temeljito pretrpeli ekonomsko analizo, primerjali številke s številkami, tehtali ugotovitve, upoštevali vse dejavnike (mestni vrvež, promet, stanovanjski razvoj, oddaljenost od šole) in predloge, ki so se pojavljali na prejšnjih razpravah. Argumenti so narekovali le tako rešitev, kot jo je UO tudi sprejel. Ni pa rečeno, da bo šola na Grmu rešila tudi vprašanje osnovnega šolstva v Novem mestu. Zgrešeno bi bilo, če bi na take trditve zidali svoje odločitve. Mislim, da vprašanje novomeškega osnovnega šolstva ne bo prej urejeno, dokler ne bo stala šola tudi v Bršlinu. To bi morali pričeti graditi takoj po grmiski.«

»Zakaj je dal UO oročiti sredstva za novo šolo pri DBH?«

»Denar se je nabiral na žiro računu, ni pa se obrestoval. Zato se je upravni odbor odločil, da ga prenese v DBH in ga oroči. Oročeni del denarja se bo obrestoval po 7 odst., tekoči priliv

Popoldanska obrt pred redno

Tržna inšpekcija lani učinkovito preganjala prekrške v novomeški občini

Lani je bilo v novomeški občini 568 obrtnikov, od tega 250 popoldanskih. Največ popoldancev se je ukvarjalo s kovinarstvom, predelovanjem lesa, tekstilnimi izdelki in stavbno obrtjo. V teh dejavnostih so popoldanski obrtniki tudi v večini.

V gradbeništvu je delalo 159 obrtnikov, od tega 73 popoldanskih. Dovoljenje za opravljanje zidarstva del je imelo 38 ljudi, med temi spet več popoldancev (24) kot rednih obrtnikov.

Tržna inšpekcija je lani v prvih desetih mesecih dala 61 predlogov za uvedbo postopka o prekršku. Za 55 prekrškov je bil pristojen občinski sodnik za prekrške. Med drugim je bilo prijavljenih 11 ljudi zaradi črnih vinotočev in 11 ljudi, ki so se nedovoljeno ukvarjali z izdelovanjem cementnih izdelkov.

Najhujši prekršek je bil lani kaznovan s 1000 N din, povprečna kazen pa je znašala 220 N din.

Mimoidoči se niso zmenili zanjo

Ulice Novega mesta so že nekaj časa zelo blatne. Novomeščani se pred blatom varujejo z visokimi gumjastimi škornji. Opisala vam bom dogodek, ki sem ga videla 9. februarja.

Po pločniku od lekarne proti novi delavnici je stopila s teškimi koraki starka. Verjetno se je vračala s tržnice, kjer ni vsega prodala. Ko je prišla do frizerskega salona Pucelj, ji je nenadoma spodrsnilo in je obležala v blatu. Mimoidoči so jo gledali, se spogledovali in hiteeli dalje.

Cez nekaj trenutkov sta jo neki moški ter frizerska delavka odnesla v salon, kjer so ji izprali krvav obraz ter blatno obleko. Nato jo je moški spremil do avtobusne postaje. Malo pred prihodom avtobusa za Dolenjo vas pa je ženica ugotovila, da je pri Pucelju pozabila ročno torbico. Bila je presrečna, ko ji je prijazen frizerka prinesla pogrešeno torbico k avtobusu. Ljubek smehtaj starkinega obraza se je zahvaljeval dekletu za uso izkazano dobroto.

Naj bi bilo to plemenito dejanje vsem za zgled.

V. Žitnik

Radi bi se zaposlili

Na zavodu za zaposlovanje v Nove mjestu je bilo v januarju prijavljenih 517 ljudi iz novomeške občine, ki iščejo stalno zaposlitev. Med prijavljeni je bilo 314 žensk. Zaposlitev išče 64 visoko kvalificiranih in kvalificiranih delavcev, 11 priučeni, 388 nekvalificiranih ter 32 takih, ki imajo visoko, višjo ali srednjo izobrazbo.

pa po 6 odst. Največji pomen oročitve pa je, da bo dala poslovna banka na ta sredstva kredite. Dodal bi še, da se je v Novem mestu precej govorilo o tem, da sredstva za novo šolo odteka po nekem kanalu za to in ono. To so trdili zlobni jeziki. Naj povem, da družbena kontrola ne bi nikoli dovolila, da bi se denar porabil za kaj drugega kot za tisto, za kar se zbira.

KRI, KI REŠUJE ŽIVLJENJA

Preteklih 14 dni so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Alojz Antončič, član kolektiva ZTP Sekelja za vlek, Novo mesto; Ana Trnatec, gospodinja iz Gabrja; Antonija Korš in Ida Pavček, gospodinjini iz Dolnje Straže; Alojz Berkopec, Dominik Bratož in Jože Kralj, člani kolektiva TMV Novo mesto; Ivan Lesjak, upokojenec iz Zgornjih Mladetič; Milka Zupančič, gospodinja iz Gabrja; Jožeta Rifelj, gospodinja iz Česnjic; Marija Mali, Martina Bobič in Albin Jerle, člani kolektiva hotel Grad Otočec; Miha Jerman, kmet iz Zagrada; dr. Cveto Gradisar, član kolektiva splošne bolnice Novo mesto; Franc Kastelic, kmet z Vrha pri Pahi; Nežka Jerman, gospodinja iz Zagrade; Anica Kuplec, delavka z Vrha pri Pahi; Ivan Skufca, veterinarski tehnik iz Otočca; Franc Sinkovec, član kolektiva komunalno podjetje »Basta, Ljubljana; Jože Florjančič, študent iz Otočca; Jožica Kovačič, članica kolektiva osnovna šola Bela cerkev; Sonja Florjančič, delavka iz Dolnega Karteljevega; Ivanka Sušin, Alojz Kovačič in Marija Kraševc, člani kolektiva KZ Krka, Novo mesto; Tončka Prešeren, gospodinja z Vrha pri Pahi; Avguštin Udvarc, član kolektiva Krka, tovarna zdravil, Novo mesto; Jože Ivančič, član kolektiva Varnost, Novo mesto; Marija Rajer, gospodinja z Vinjega vrta; Anton Robek, krojač iz Družinske vasi; Izidor Bajc, delovodja iz Novega mesta; Jože Bartolj, klepar iz Stranske vasi; Pavlina Fabjan, gospodinja iz Čadra; Pepca Rangus, gospodinja iz Čadra; Marija Henčman, gospodinja iz Jurke vasi; Marija Hiti, gospodinja iz Bele cerkve; Danica Bele, gospodinja iz Drage; Vinko Bevec, kmet iz Bele cerkve.

Marija Sivak, članica kolektiva Krke — tovarne zdravil, Novo mesto; Jože Bašelj, kmet iz Gornjega Kamenja; Anželja Dergane, Metod Tisovec, Franciška Levstik, Jože Tisovec, Anica Srčelj, Alojz Rozman in Franc Plantan, člani kolektiva Novoles, Sirača; Franc Gorše, Jože Botar, Franc Kren, Ivan Mirkič in Henrik Svener, člani kolektiva Gorjancl, Straža; Franc Gorjane, Ljubo Rablj, Anton Zupančič, člani kolektiva INIS, Novo mesto; Anton Gregorič, klepar iz Bršlina; Nežka Držar, članica kolektiva SDK Novo mesto; Pepca Jerman, gospodinja iz Ločne; Olga Vidrih, gospodinja iz Ločne; Ernest Skedelj, tesar iz Gotne vasi; Irena Krupič, članica kolektiva GO Novo mesto; Barba Martin, kmet iz Dobja.

Volivci: prispevek kraju, kjer bo zbran!

Straža proti, drugi pa za »najmanjšo« varianto — Huda kri zaradi »šmarnice« in socialnega zavarovanja — Povsod neizčrpne potrebe

»Prav je, da občina uvaža prispevek za uporabo mestnega zemljišča, saj bomo le tako lahko uredili komunalno precej zanemarjena naselja, vendar naj bi denar porabili v kraju, ki bi ga zbral.« Taka in podobna mnenja smo lahko slišali na zborih volivcev minuli teden v novomeski občini domala v vseh krajih, kjer so razpravljali o ustreznem odloku in

kjer naj bi plačevali ta prispevek. V Žužemberku in morda še kje so povedali, naj bi sprejeli tisto varianto, po kateri je predviden najmanjši prispevek. V Novem mestu so volivci spraševali, zakaj si zveza in republika odmerjata vedno več denarja za proračun, kar je v nasprotju s ponavljajočimi se zagotovili, občina pa ostaja brez denarja in vali proračunska bre-

mena na občane, katerim predpisuje nove in nove davkatve. Le v Straži se volivci niso strinjali z načinom plačevanja, kakršnega predlaga osnutek odloka. Menili so, da bi bilo potrebno o tem še razpravljati.

Zbori volivcev v drugih krajih (bilo jih je 18) so predvsem obdelali davčno politiko, plačevanje socialnemu zavarovanju in krajevno problematiko. Govorili so o tem, da je treba popraviti to in to cesto, to in to pot, urediti pokopališče (Vavta vas), razširiti vodovodno omrežje (Šentjernej) in o drugem. Precej hude krvi je volivcem pognal v glavo predlog za uvedbo takse na »šmarnico«. Na Malem Slatniku so med drugim predlagali, naj bi omenjeno takso odvajali v poseben sklad, iz katerega bi se dalo potem dobiti kredit za obnovu vinogradov.

Na zhorih volivcev so temeljito pretrlesi želje, potrebe in možnosti v proračunskem

letu 1968. Marsikaj so občani povedali, marsikaj predlagali, marsikaj kritizirali. Njihove pripombe pa bodo nedvomno v pomoč odbornikom, ko se bodo na jutrišnji seji odločali za predlagane odloke ali proti njim.

343

»milijonarjev«

Občinski upravi za dohodke v Novem mestu se je do prejšnjega četrtka prijavilo 343 takih občanov, ki so lani zaslužili več kot po dva milijona starih din. Največji osebni dohodek v občini — 6 milijonov starih dinarjev — je prijavil neki inženir. Menijo, da število »milijonarjev«, ki morajo prijaviti lanski osebni dohodek, še ni dokončno. Iz obdavitve osebnih dohodkov teh občanov bo imela občina letos 10 milijonov starih din. Lani je bilo v občini 230 »milijonarjev«, ki so plačali 4.370.000 starih din davka.

Zjutraj — bila je nedelja, 8. novembra — so nočni pogrebeli sedeli v Selakovi gostilni v Dobrovi pri turobni sedmini. Vstopili so italijanski oficirji, ki so si prišli ogledat grobove. Spremljal jih je umazani lenuh Banič s Hrvaškega broda. Pogrebeli so nemi obsedeli, samo eden od njih je mrko pozdravil. Italijani so hoteli vedeti, zakaj ne pozdravijo vsi. Begunec Slovenec s Skopje jim je natvezil, da je na sedmini taka navada.

Lenuh Banič je hodil med mizami in si kakor krožeči jastrebec s hudobnimi očmi ogledoval izpod čela mrke pivce. »Kar čakali smo, kdaj si bo koga od nas izbral,« se še vedno trpko spominjajo Dobrovci in njihovi sosede iz Čučje mlake.

Po odhodu Italijanov je Franc Banič postal desetar in komandir domobranske straže v bivši Koreničevi gostilni v Dragi pri Beli cerkvi. Tudi v tistih krajih se ga spominjajo kot zanemarljivega lenuha in nasilneža. Nekeč je starega Zajca iz Kronovega v zidnici na Vinjem vrhu prisilil, da mu je dal jesti in piti, na pol domov pa mu je vzel vso obleko in perilo, da je moral mož nag domov.

Pripovedujejo tudi, da je Banič z dvema domobrancema nekeč pred svojo stražarnico zvezal neko dekle, ji zavezal oči in jo, ohupno jokajočo, sredi ceste ustrelil. Rekel je, da je partizanka.

Fakinova Angela s Čistega brega se je vračala od sestre Marije v Čučji mlaki. Odkar je tragično zgubila očeta in brata Miho in ji je ostala samo še mati, se je še bolj navezala na sestro, ki so ji Italijani že maja 1942 odpeljali sina Pavla v internacijo. Pri mostu na Hrvaškem brodu je srečala starega Jožeta Bajca s sinom Jožetom in nekega Zuro s Svete gore. Bil so v patrolji iz Gubčeve brigade, ki je tiste oktobrske dni po odhodu Italijanov napadala Nemce v Kostanjevici. Angela je oba Bajca iz sosednje Mršeče vasi prav dobro poznala.

»Vesela sem, da te zopet vidim, Bajca,« pravi dekle znanca.

Beseda ji v pogovoru nenadoma zastane. Zastrmi se po cesti proti Zameškemu, kjer so bili Nemci. Prebledi in prestrašena zastoka:

»Sedaj sem pa gotova, videl me je.«

Zagledala je namreč svojega sosedo Antona Enčimra s Čistega brega, ki so mu rekli Matec. Bil je gruntar, oženjen z Zameščanovo sestro iz Zameškega. Z doto je prizenil tudi delež usodne klerikalne nestrpnosti, ki se je v vojni spreminjala v slep politični fanatizem.

»Pomagaj mi, če mi moreš!« je Angela prošla partizana, »tudi jaz ne bom dolgo, ubili me bodo.«

»Kar z nami pojdi!« je na pol v šalji, na pol zares me-nil partizanski zastavnik.

»Kam pa naj z otrokom?« je obupana odgovorila. Stinitridesetletna nezakonska mati je kot vsaka mati pač bolj trepetala za otrokovo kot za svojo usodo.

Tisti dan, v torek, 19. oktobra 1943, so pri Fakinovih slačili koruzo. Pomagala je tudi Angelina prijateljica Baričeva Anica iz Mršeče vasi. Ko je pred dobrih mesecem v hudi bitki med partizani in bežičnimi legisti, ki so jim v Mršeči vasi prihiteli na pomoč Nemci, Baričevim pogorel dom, je Angela vzela Anico z osem mesecev starim otrokom k sebi; saj je imela dovolj prostora.

Na kupu koruze je Angela pripovedovala, da je imela strašne sanje. Bilo je polno mesa, ki ga ni smela jesti.

Tisti trenutek zaslišijo ličkarji zunaj hrup. Na dvorišče so vpadli z vozmi belogardisti.

Nemci so jih zadnje tedne preoblekli v tako imenovane domobrance in jih nastanili na Koprivniku. Tam so bili varovali hrbet nemški vojski, ki jo je Gubčeva z Gorjancev zapletla v hude boje. Nemcem so bili stražili tudi mejo, ki je bila še vedno zapletena z hodočo žico.

Domobranci so pri Fakinovih sedaj vdrl v hleve, kle-ti in shrambe. Klasi so prašiče in jih metali na vozove. Valili so sode, znašali in nakladali žganje, med in maslo, mast in vsakovrsten pien, kar je komu ugajalo. Angelo, ki je ugovarjala, so odpeljali na vrt in postavili k njej stražarja s puško. Drug oborožen domobranci je stal pri Baričevi, ki je držala v naročju dete. Z naloženimi vozovi in obema jetnicama so se vrtili domobranci čez mejo nazaj na Koprivnik.

Na povratku je Angelin stražar ukazal Aničinemu, naj nekoliko zaostane. Iz torbe je potegnil list papirja in dekletu nekaj bral. Baričevi se je zdelo, da je ovadba.

Domobransko poveljstvo se je na Koprivniku nastanilo na neki domačiji, ki je po preseljevanju prvo jesen ostala prazna. Tja so pripeljali pien in jetnici. Baričeva je s stražarjem čakala pri svinjaki, Angelo so stražili pri hiši. Priđe neki vojak v obleki, poslikani z velikimi rjavimi lisami, repetira pištolo in Angeli ukaže, naj gre z njim k zaslišanju. Govoril je slovensko. Zginila sta za hišo. Takoj nato je počil strel. Baričeva se je ustrašila in vzkliknila stražarju:

»To pa ni zaslišanje.« Vsa vznemirjena je prošla: »Kar boste naredili z menoj, napravite tudi z otrokom!«

Na dvorišče priropota vojaški kamion z dvema Nemcema. Domobranci sta pripeljala hrano. Voznik spremljevalec zagleda Anico pod stražo.

»Kaj pa delate tukaj?« se začudi.

Ob koncu vojne je bil domobranski podčastnik Franc Banič s Hrvaškega broda ujet in za svoje ovaštvo v službi okupatorja in za huda vojna hudodejstva v št. Vidu nad Ljubljano ustreljen.

Soteska ne bo zamrla

V žagi bodo preusmerili proizvodnjo — Je konec negotovosti?

V soboto 10. februarja, je bil v sotoški žagi razširjen sestavek samoupravljavcev. Obravnavali so prihodnost tega NOVOLESOVEGA obrata. Direktor podjetja Jože Knez je povedal, da je že narejen načrt za preusmeritev proizvodnje v Soteski. Sklenjeno je bilo namreč, da se bo povečala proizvodnja furnirja, izdelovali pa bodo tudi ši-vane zaboje in še kaj drugega. S tem pa bi v Soteski bolje izrabili tudi energijo, ki jo daje obratova električna hidrocentrala. Predvidevajo tudi, da bi električno omrežje treh vasi, ki jih napaja ta hidrocentrala, prekloppi na omrežje DES, ker bi tako pridobili še več potrebne energije.

Z zgraditvijo sodobne žage v Straži je 85-članski kolektiv soteske žage zaskrbelo, kaj bo z njim. To vprašanje so si zastavljali, prepričani, da so vsa leta po vojni marljivo delali in dajali čisti dobiček za razvoj matičnega podjetja. Kot mora pa so nad kolekti-

vom visele informacije, da se bodo v Soteski ustavila vsa dela, brž ko bo pričela delati nova žaga. Soteski žagarji pa so šele na omenjenem sestanku dobili zagotovilo, da ne bodo izgubili kruha, da Soteska le ne bo zamrla.

V. A.

Mnogo žlic za majhno skledo

V novomeški občini bi potrebovali letos za kritje nujnih potreb vsaj še pol milijarde Sdin — Skoraj polovico bo dobila TIS

Prav ste prebrali: mnogo žlic... Mnogo zavodov, ustanov, organizacij, društev, klubov, sekcij — je računalo, da jim bo letos proračun bolj naklonjen, pa... Na zborih volivcev ste slišali, kolikšna bo skleda in koliko žlic čaka.

Za začetek najprej nekaj o stopnjah, po katerih bi letos zbirali proračunske dohodke! Prispevna stopnja za dohodke iz delovnega razmerja, ki je glavni vir dohodkov občinskega proračuna, se je

letos zmanjšala od 5,2 na 4,74 odstotka. Znatno manjši bo občinski prispevek od obrti, ker je tudi republika od nje predpisala dohodek. Občini bo v zameno ostal prispevek od skladov skupne porabe.

Na podlagi teh in drugih znanih prispevnih stopenj se bo skupni dohodek občine letos povečal predvidoma za 5,6 odstotka. Vseh teh sredstev naj bi bilo 2070 milijonov S din. Vračunano je tudi 50 milijonov S din, ki bi jih dobili z na novo uvedenimi komunalnimi taksami za motorna vozila.

Okoli 919 milijonov S din bi dobila temeljna izobraževalna skupnost (ne tudi za strokovne šole), 50 milijonov S din (takse na vozila) bi dali za modernizacijo cest zunaj naselij, tako da bi za financiranje proračunskih potreb ostalo nekaj več kot 1.100 milijonov S din.

Zdaj smo pa tam: skleda

Odgovor Ivanu Odlazku

Sicer sem samo v službi v gostilni Novak v Novem mestu, a se čutim prizadeta glede očitkov o snagi v našem lokalni, ki je res star, toda očističen večkrat, kakor je to omenil Ivan Odlazek prejšnji teden na tem mestu.

Zdi se mi, da imamo v Novem mestu bolj pereče stvari, ob katerih bi se I. Odlazek lahko spotaknil. To velja tudi za tla pred našo gostilno: bil je lepo narejen in ni bilo na njem toliko blata, kot ga je zdaj. Ko pa so polagali telefonske kable pod zemljo, so nam tla razbili. Ivan Odlazek nebrž tudi ni videl, kako nometam vodo v javni da ljudje lahko hodijo po hodniku in da nam ne teče v lokal. Tudi to ni naša krivda!

Naj še povem, da se še štiri leta govori: ta stavba naj se podre! Pa bi bilo boljšo, da bi napravili tam veliko trgovino, gostilno in restorant, toda v taki obliki, da bi turisti res imeli kaj videti, ne pa, da postavljajo zdaj le male lokale! Tu naj bi bil prostor ne samo za turiste, pač pa tudi za kmete in upokojenca, ki živijo v tem koncu mesta.

Morda bi se I. Odlazek zanimal tudi za spomenik padlih borcev ob naši hiši, ki je vedno tako zapuščen, a sem ga rada večkrat opela. Okolica spomenika je bila bolj zanpuščena kakor naša stara gostilna! Res ni lepo, da raju naznanj pisec blati po čnospi!

MILA VEHAR, gostilna Novak, Novo mesto

je majhna, žlic pa veliko. Toliko žlic, da bi moral proračun zagotoviti še vsaj 500 milijonov S din, če bi hoteli dati nekaj (ne nasititi) še drugim ustom. Več bi potrebovali predvsem za negospodarske investicije, socialno skrbstvo, kulturno dejavnost, komunalno dejavnost itd. Za komunalno dejavnost bo v proračunu sicer zagotovljeno nekaj desetnih milijonov, ta denar pa bo porabljen predvsem za čiščenje in redno vzdrževanje ulic, gramozirne, vzdrževanje parkov, urbanistično dokumentacijo in javno razsvetljavo.

Edini vir sredstev za urjanje zapemarjenih naselij v mestu in nekaterih občinskih središčih bi bil prispevek za uporabo mestnega zemljišča. Ta prispevek bi se zbiral na posebnem računu (komunalni sklad), denar pa bodo porabljali na podlagi programov del.

Jutri o prispevkih in davkih

Občinska skupščina v Novem mestu bo na jutrišnji seji, ki se bo začela ob 9. uri v domu kulture, sprejemala odlok o prispevkih in davkih občanov za leto 1968. Takoj zatem bo s posebnim odlokom odmerila sredstva za izobraževanje v novomeški občini. Z zanimanjem pričakujejo tudi obravnavo in sprejemanje odloka o prispevku za uporabo mestnega zemljišča. Jutri bo tudi odločeno, ali bodo lastniki motornih vozil plačevali komunalno takso ali ne. Razen tega bodo na seji občinske skupščine obravnavali in sprejemali še: odlok o prispevku za skupne rezerve gospodarskih organizacij v občini, odlok o spremenjenih obrestnih merah poslovnih skladov gospodarskih organizacij in odlok o sredstvih sklada skupne porabe za subvencioniranje stanoarin. Ob koncu bo poročala komisija o prehodu na 42-urni delovni teden v šestih delovnih organizacijah.

Novomeška kronika

V SPODNJI DELIKATESI so pred kratkim pričeli z obnovitvenimi deli. Prostor, v katerem se včasih ni videlo iz snega kota v drugega — zaradi cigaretnega dima, seveda — spreminjajo. Odslej se ne bo za mizami nič več sedelo, še manj pa cele ure kadilo. Ta ukrep je bil nujen, saj so se stranke pritoževale zaradi cigaretnega sira in salame.

STUDIJSKA KNJENICA v Novem mestu ima vsak dan nad 50 obiskovalcev. V počitnicah jih je bilo še več, saj je največ novomeških srednješolcev prav tedaj pripravljalo maturitetne naloge. Kljub pomanjkanju denarja, je knjižnica dobro založena, saj ima poleg nekaterih tuje tudi slovensko literaturo, ki izide med letom.

VEČJI PROMET v prejšnjem tednu so zabeležili v slaščičarni šolskega centra za gostinstvo na Glavnem trgu, ker so pričeli s prodajo palačink, sendvičev, pudlingov, raznih toplih piškot ter jedi. Slaščičarno obkrože predvsem mladina, vendar naj bi malo manj kadilo, da se ne bi ponovil primer iz spodnje delikatese!

ZA PREDPUSTNO SOBOTO ni na matičnem uradu takšnega navala kot druga leta. Ta teden se je prijavilo samo 8 parov mlado-poročencev. Kaže, da ljudje opuščajo stare tradicije saj se je druga leta v istem času prijavilo nad 80 poročenih parov.

V KANDLI IN METROPOLU ni toliko tujih gostov, kot so pričakovali. V hotelu Kandila se ni v preteklem tednu oglasil noben tuj gost, samo nekaj trgovskih potnikov; v Metropolu je prenočilo 7 tujcev ter nekaj potnikov.

OKOLI 200 LJUDI si je ogledalo 9. in 17. februarja drsalno revijo v Celovcu, ki to je privedel potovalni urad iz Novoga mesta. Revijo so si ogledali člani kolektivov PIONIR, ELEKTRO, Grmške šole in drugih. V marcu imajo v narčni ogled obrtniškega stalja v Münchnu.

STANOVALCI 4 STOLPCEV na Mestnih njiyah so imeli ta dni po daljšem času zbor stanovalcev. Pregledali so poslovanje za preteklo leto in med drugim ugotovili, da moralo podražiti cenitralno kurjavo. Kaže, da bo cena vikla za 50 odstotkov res na je tudi, da so imeli doslej najcenej-

— Eena gospa je rekla, da bodo vse bloke na Mestnih njiyah podžili in da se je začelo: v 9. bloku je nekdo sunil kompletno svetilko na hodniku, v 12. bloku pa dve stikali! Namesto zelenic pa bodo na Mestnih njiyah uredili novo sejmišče...

Hotel je vedeti, kdo je močnejši, lev ali tiger, kaj višje leti, letalo ali ptič, zakaj sije sonce in zakaj dežuje. Vpraševal je o vsem mogočem in nemočnem.

Na Alenkin rojstvo sta roditelja Matjaža pripravila. Vprašala sta ga, če bi rad imel bratca ali sestrico, da ne bo tako sam. Seveda je bil Matjaž za to takoj navdušen. Spraševal je, če bodo kmalu dobili bratca ali sestrico, pomagal je mami pri pripravljivanju plenice in košare in se sploh veliko pogovarjal o novem družinskem članu. Tako je zvedel, da bo otroček sprva čisto majhen in nebogljen. Tako majhen, kot je bil najprej tudi on, kakor je v začetku vsak človek. Morali mu hoditi stred, ga hraniti, kopati, pestovati in voziti na zrak, da bo čimprej zrasel. Vsi mu bodo pomagali, da bo lahko zrasel, tudi Matjaž. In ko bo zrasel, se bo igral z Matjažem. To bo lepo!

Tako je Matjaž sprejel Alenko z veseljem, brez ljubosumnosti. Pripravljen je bil tudi na to, da ji bo pomagala zrasti, ker se bosta šele potem lahko skupaj igrala. Z velikim navdušenjem je prinašal materi plenice iz omare, kadar jo je previjala, in milo iz kopalnice pred kopanjem. Razumel je, da ne sme kričati, kadar Alenka spi, ker mu je mama povedala, da mora majhen otrok najprej veliko spati, če hočemo, da zraste.

Bil je očitno še premajhen, da bi se zanimal za to, kje so Alenko dobili in kje

je bila prej, ko je še ni bilo pri njih. Pač pa ga je zelo zanimalo, kaj je videl, da jo mati hranil pri prsih, je hotel vedeti, zakaj.

Zakaj pije Alenka samo pri mami?

— Ker majhen otrok lahko pije samo mleko, Matjaž. Najboljše mleko zanj pa ima njegova mama. Tudi ti si najprej samo tako jedel. Vsak otrok najprej pije mleko svoje mame. Pravimo, da ga mama dojli.

Toda Alenka je rasla in rasel je tudi Matjaž. Začel je zastavljati prva vprašanja, ki so imela — vsaj na videz — splošno vsebino. Ko je pomagal mami pri previjanju in kopanju, ko so začeli vaditi Alenko na posodo in ko ji je včasih že odpel gumb in ji pomagal spet zapeti hlačke, je opazil, da ni čisto takak kakor on.

— Seveda ne, — je rekla mama. — Alenka je punčka, ti si pa fant. Vse punčke so take, kot Alenka, fantje pa takšni, kakor ti.

Matjaž je bil s pojasnilom za zdaj še povsem zadovoljen. Lepega dne pa je na mamino veliko presenečenje moško ugotovil:

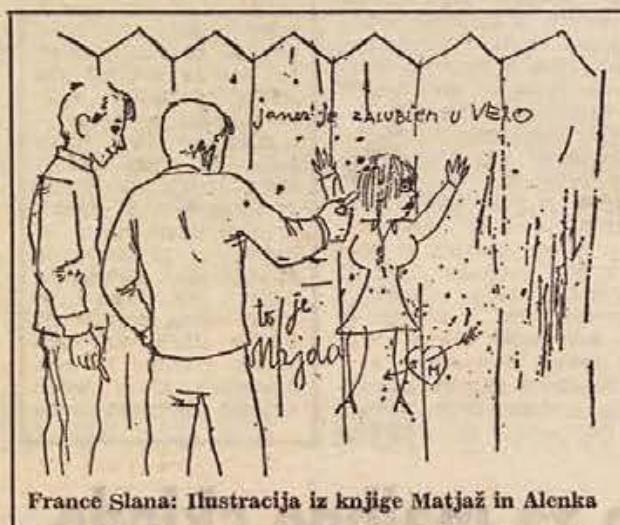
Matjaž spozna, da živita na svetu dva spola

— Kajne, Alenka je punčka in ko bo zrasta, bo ženska. Jaz sem pa fant in ko bom zrasel, bom moški.

Oče se mu je nasmehnil: — Dobro si povedal, Mat-

jaž. Kadar punčka zraste, je ženska, in kadar fant zraste, je moški. Naša mama je ženska in jaz sem moški. — In vsi fantje so takšni, kakor jaz, in punčke so takšne, kakor Alenka. Zenske pa so take, kakor je naša mama, in moški so takšni, kakor ti — je še in še ugo-

Alenka že starejša, fantek star šest, deklica tri leta, sta se skupaj odpravljala v posteljo. Matjaž je seveda že vedel, da je Alenka pač deklica in se ni več toliko zanimal zanj. Alenka pa je bila šele zdaj v tistem obdobju večnega »zakaja«. Pri slačenju je bolj ogledovala

France Slana: Ilustracija iz knjige Matjaž in Alenka

taviljal Matjaž, očitno zadovoljen in presenečen spričo svoje nove ugotovitve.

Tako je Matjaž spoznal, da sta dva spola, fantje in dekleta, moški in ženske in da se razlikujeta med seboj. Imel je že tudi približno predstavo o tem, v čem se spola na zunan v glavnem razlikujeta. Spoznal je, da je njegova mama ženska in oče moški. Tudi stara mama je ženska, stric Tomaž pa moški.

Ko sta bila Matjaž in

Matjaža kot on njo. V bistvu isto vprašanje je izrazil nekoliko drugače:

— Zakaj pa ima Matjaž tole? — in je pokazala na njegov spolni ud.

Alenka zdaj še ne more vsega razumeti

Matjažu je bilo že malo nerodno, roditelja pa sta ostala mirna.

— No, ker je pač fant. Fantje so zmeraj takšni. Punčke pa take, kakor ti. Drugič pa se je šudila Alenka, zakaj Matjaž drugače opravlja malo potrebo kakor ona.

— No, ker je Matjaž pač fant, Alenka. — je rekla mama.

Vsi fantje hodijo tako na stran in vse punčke tako, kakor greš ti.

Alenka je na to pojasnilo molčala in mama tudi. Vedela je, da ta starost še ni primerna za ne vem kakšno pojasnjevanje, ker ga otrok še ne more razumeti. Treba je ostati pri nekaj obvestilih. Toliko, da bi otrok spoznal, da sta dva spola, in v glavnem vedel, v čem se telesno predvsem razlikujeta ter dojel to kot samo po sebi razumljivo, kot nekaj splošno veljavnega in naravnega.

Po tem času so spraševanja o razlikah med spoloma v glavnem ponehala. Edino Alenka, ki je pač mlajša, jih je ob podobnih ali nekoliko drugačnih priložnostih kdaj pa kdaj še načenjala. Zmeraj je dobila enak odgovor.

— Ker je pač fant, Alenka, in ker si ti punčka. Fantje so zmeraj taki in punčke takšne, kakor ti.

— Kaj pa imajo poleg punčke namesto tega? — Mislil je na svoj spolni ud.

— Majhno odprtino, ki ji pravimo nožnica. Ker je med nogami, je zunanji videti.

- Poglavitno, kar sta otroka pri tem pridobila, ni bilo znanje, marveč zavest, da to ni nič posebnega in da smeta tudi o tem govoriti kot o čemer koli drugem.

»Otročiček ne more jesti, lahko samo pije mleko!«

Nekoga dne je mama opazila, da je imela Alenka pri slačenju veliko opravila s svojimi prsnimi bradavicami. Ogledovala jih je, se spogledljivo nasmehnila in jih spet zakrivala.

Pogovor z zdravnikom

Vrednost in uporaba fizikalne terapije

Ultra zvok uporabljamo pri vnetju in okvarah živcev, pri revmatičnih okvarah hrbtenice pri kožnih vnetjih, pa tudi pri rani na želodcu, krčnih ožilja in celo pri nekaterih bulah.

6. Zdravljenje z elektriko

Največkrat gre za zdravljenje z galvanizacijo ali faradizacijo. Električne kontrakcije mišičja pomagajo, da se poškodovana mišica ali pa živce čimprej popravi. V bistvu gre zato, da bi ne nastopilo zaraščanje mišice z brazgotin-skim tkivom in da bi mišica ostala zdrava in napeta ter pravilno prehranjena toliko časa, da se živce spet popravi. Dobro je, da dvakrat dnevno izžovemo po 10 do 15 krčev prizadete mišice. Seveda, če je mišic, ki so prizadete več, potem to velja za vsako posamezno mišico.

7. Zdravljenje z vajami

Fizioterapevtske vaje navadno vadimo v posebnih zavodih za fizioterapijo ali pa v posebno prirejenih prostorih zdravstvenih zavodov za te vrste zdravljenja. Marsikatero vajo lahko opravimo tudi doma sami ali pa s pomočnikom in priborom, ki ga za to nabavimo ali priredimo. Včasih zadostuje kot fizioterapevtski pripomoček navaden stol, lonc z vodo in podobno. Če si nabavimo v sportni trgovini razgljiva peresa z ročaj, ki so narejeni tako, da lahko število peres tudi zmanjšamo oziroma povečamo, smo pravzaprav nabavili čudovit pripomoček za vaje.

Mišica lahko napravi različne kontrakcije. Kadar se skrajša, če npr. dvignemo breme, pravimo, da gre za izotonično ali koncentrično kontrakcijo. Če je v mišici napetost, ne da bi se skrajšala ali podaljšala, z drugimi besedami: skrčila ali iztegnila (npr. pri določenih legi ali držih telesa), gre za izometrično ali statično kontrakcijo. Če pa napetost nastane zaradi tega, ker se mišica daljša (npr. spuščanje bremena), gre za ekscentrično kontrakcijo.

Vaje s tem v zvezi pa so seveda lahko aktivne in pasivne. Pasivne vaje, to je taktat, ko nam kdo giblje ude oziroma mišične grupe, nam pomagajo le pri razgibanju otrdelih sklepov, raztegujejo skrčevalke in sproščajo povišano mišično napetost. Take vaje so zelo dober uvod v aktivne vaje.

Aktivne vaje so brez dvoma najboljše tiste, kjer mišice ali mišične grupe delujejo proti nekemu odporu ali premagujejo neki odpor. Taka mišica lahko naredi vsak dan samo nekaj skrčenj oziroma napetosti, da bi premagala kar največji odpor, in že se ji bo povečala moč ter obseg. Če je odpor majhen, se tako pogoste in intenzivne vaje ne bodo dale velikega uspeha. Seveda imamo različne vaje tudi še posebej za hojo, usedanje in vstajanje, za ravnotežje, koordinacijo in sprostitvev ter druge. Vse te vaje lahko opravljamo na suhem, v vodi, s pomočjo različnih rekvizitov in priprav. V glavnem gre za isto stvar: čimprej ojačati mišice in čimprej spet začeti normalno delati.

8. Zdravljenje z delom

Zdravljenje z delom mora biti pod nadzorstvom strokovnega zdravstvenega osebja, sicer ne bo pravih uspehov. Vsak bolnik sicer rad kaj dela in se z delom zabava, to mu je konjiček ali hobby, vendar to ni tisto. Posebne vrste dela krepi določene mišične grupe, daje spretnost, npr. zbiranje vedno bolj drobnega zrnja s poškodovanimi prsti. Večkrat je potrebno pletenje, šivanje, vezenje in tkanje, kar vadi drobne, fine gibe in jih koordinira.

Kuharske bukvice

„Saj to že vse vem!“

Znanstvena raziskovanja o človeški prehrani so dognala, da je treba hrano, zlasti pa sočivje in zelenjavo, pravilno pripravljati, da ne izgubi hranilne vrednosti.

Zelenjava naj bo čimbolj sveža. Operemo jo hitro v tekoči vodi. Če jo že kuhamo, prilijemo zelo malo vode, da se ne smodi. Še boljše je, če jo kuhamo v sopari. To je mogoče v loncu, ki ima na dnu dva prsta dvignjen pločevinast preluknjan podstavek, pod katerim je voda. S segrevanjem spreminimo vodo v paro, v kateri potem parimo zelenjavo do mehkega.

Dobijo se tudi lonci, ki se popolnoma tesno zapirajo. V njih je sočivje najhitreje kuhano. Sicer pa ne kuhaj nikoli v odprtih loncih, marveč vedno le v dobro pokritih.

Zelenjave ne pristavljaj nikdar v mrzli vodi, marveč jo devaj vedno v vrelo ali v soparo. Lahko jo tudi dušiš kar na masli. Predolgo kuhanje uniči vitamine in tako zmanjša vrednost hrane. Kuhano daj takoj na mizo! Ne pustij stati na toplem, prav tako je ne pregrevaj!

Ne devaj med jedi sude zaradi lažjega kuhanja, ker to škodij in uničuje vitamine v hrani.

Skrbna gospodinja se vpraša zvečer: »Kaj bom kuhala jutri?« Napravi si jedilnik za prihodnji dan, da leže hres skrbi k počitku. Drugi dan po zajtrku pospravi sobo in kuhinjo, pomete, prezači in potem pripravi vse potrebno za kuhanje kosila.

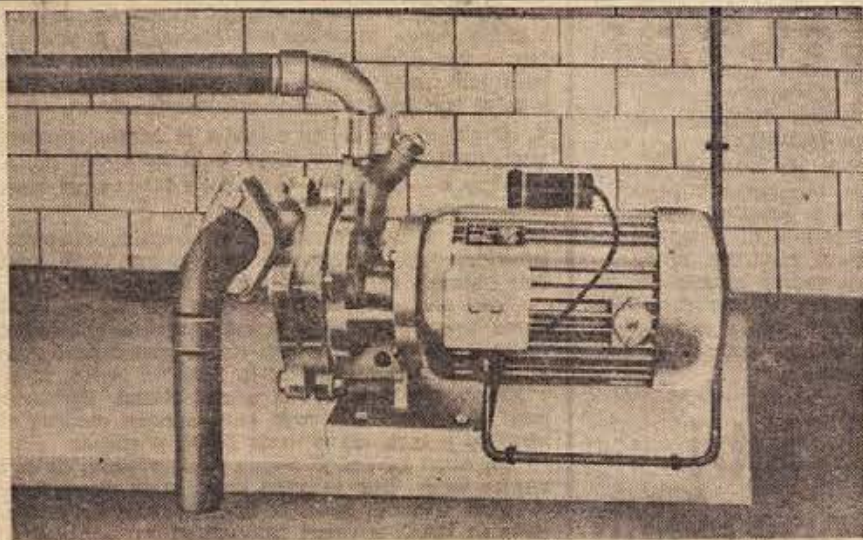
Gospodinja mora pravilno ravnati tudi s časom, da je kosilo ali večerja pravočasno na mizi.

Krompir kuhamo v olupkih ali oblicah, da se ohrani čim večja hranilna vrednost, ker se vitamini topijo v vodi, ki jo odlijemo.

Najbolje je kuhati krompir v sopari. Fižol namakamo navadno zvečer, da se potem laže skuha.

Meso, ki ga pečemo, devamo na zelo vročo mast, ker ostane potem sočno. Zrezke iz seseklanega mesa pa spečemo prav hitro, največkrat zadostuje že nekaj minut. Tako pripravljeno je najbolj zdravo in laže prebavljivo.

Riža ne kuhamo predolgo. Ostati mora še nekoliko trd. Razkuhan riž ni okusen in tudi ne lep.

Ali želite zgraditi svoj lastni vodovod?

Preskrba pitne in potrošne vode v redko naseljenih krajih, kjer ni vodovoda, je rešena z majhnimi elektročrpalnimi napravami.

Uporabite elektročrpalni agregat (črpalko) ELEKTROKOVINE in odpadlo vam bo težko in dolgotrajno delo s prenašanjem vode v škafu ali vedru potrošnikom v lišče, v hlev, na dvorišče ali na vrt!

Naš novi elektročrpalni agregat (črpalka) EvCki 65 načrpa že v eni uri 1500 litrov vode ob pritisku 1,4 atmosfere oziroma 14 metrov visoko. Za to delo potrebuje le 550 vatov električne energije.

Naši črpalni agregati so opremljeni z enofaznim motorjem, ki ga lahko priključite na instalacijo za luč (slika zgoraj).

Zahtevajte prospekte in ponudbe z najbližji trgovini s tehničkim materialom ali v našem predstavništvu ELEKTROKOVINE v LJUBLJANI, Titova 38, telefon 315-824.

ELEKTROKOVINA

MARIBOR

Robinson Crusoe in njegov otok

MAS A TIERRA, Čile. — Nihče od ljudi, ki žive tukaj, se ni spomnil obletnice, vendar je lansko leto oktobra minilo že 263 let, odkar je britanska ladja »Cinque Ports« izkrcala nekje na tej skalnati obali mladega Skota, ki se je imenoval Alexander Selkirk.

Med ognjevitim Selkirkom in kapitanom ladje, ki je bil krut in nepravičen do svoje ga moštva, je prišlo do hudega spora. Namesto da bi ostal na ladji, kjer bi bil prav gotovo obojen ali ustrejen zaradi upora, je 23-letni mornar za kazen raje ostal sam na pustem otoku.

Selkirk je vzel s seboj samo svoj mornarski kovček, nož, sekuro, puško, sodček ali dva smodnika, svinec za krogle, nekaj knjig o navigaciji in matematiki, nekaj funtov tobaka in biblijo.

Štiri leta kasneje, 12. februarja 1708, je kapitan neke britanske roparske ladje odpeljal Selkirka z otoka. Ko je le-ta čez dve leti prispel v London, je zaslovel s svojo povestjo o popolni samotni. Bral jo je tudi pisatelj Daniel Defoe, ki je povzel Selkirkovo pripovedovanje ter ga živahno polepsal in razširil. Leta 1719 ga je objavil kot prvi del ene najslavnejših knjig na svetu: »Življenje in dogodivščine mornarja Robinsona Crusoeja iz Yorka«.

»Na otoku Robinsona Crusoeja« pa ne najdemo niti enega izvoda te knjige. Otok ima 744 prebivalcev, ki živijo vsi razen treh v napol po-

drti vasi San Juan Bautista in lovijo morske rake. Ti ljudje se le megleno spominjajo legende, ki jo je ustvaril Daniel Defoe.

Robinsonov otok leži približno 600 kilometrov zahodno od Čilca

Otok je oddaljen približno 384 km jugozahodno od pristanišča Valparaíso v Čilu in je največji od vulkanskih otokov, ki so se dvignili z dna Tihinega oceana in tvorijo otočje, ki ga je leta 1584 odkril španski pomorščak Juan Fernández, po katerem je otočje tudi dobilo ime.

Ker je ta otok dolg le 19 km in širok povprečno le 3,8 km, ga zlahka zgrešimo. Naslednji otok, na katerega gremo letimo zalem, je Easter Island (Velikonočni otok) ki leži približno 2.438 km proti zahodu.

Letališče je na skrajnem severozapadnem koncu otoka na planoti, ki se dviga 213

m nad morjem. Od tam bo mo hoditi še 9 ur preko gor, če smo spretni in znamo dobro plezati, sicer pa se bomo pol ure spuščali po strmi cesti do zaliva El Padre, kjer nas že čaka ribiški čoln, ki nas v dveh urah prepelje do zaliva Cumberland, kjer leži vas. Tik pred zalivom je Port English. Dobrih 90 m od obale je Selkirkova votlina — tako vsaj mislijo — ki pa nas zelo razočara, če smo prej brali Defoejev opis Robinsonovega dobro utrjenega doma.

Selkirkova votlina je približno 9 m dolga in 4,5 m globoka. V njej ne najdemo niti ene od tistih domiselnih stvari, ki jih je Robinson naredil v svoji hiši. Votlino zlahka opazimo z morja (medtem ko je Robinson pred svojo votlino posadil drevesa, da ga ne bi z morja opazili morski razbojniki in ljudje) in hi jo bilo nemogoče braniti pred napadi divjih živali in divjakov, češar je je Robinson tako bal.

Poleg votline stoji majhna kamnita hiša in nekaj lesenih kolib, ki jih je zgradil bogat čilski trgovec iz Santiaga. Ta se je pred 20 leti naveličal civilizacije in živil tu kot puščavnik z nekim človekom, ki ga imenuje Petek.

Zaliv Cumberland, do katerega pridemo iz Port Englisha v desetih minutah s čolnom in v dveh urah peš, je bil verjetno krater vulkana, iz katerega je nastal ta otok.

Na skalnatem zalivskem dnu mrgoli morskih rakov

Ilustracija za eno prvih izdaj Robinsona

Lov nanje predstavlja edini vir dohodkov za skoraj 120 družin, ki žive na otoku.

»Če ne bi bilo tu rakov, tudi ljudi ne bi bilo,« je dejal eden od ribičev s tega otoka, »ostali bi le puščavnik.«

Ljudska modrost

Vsak naj nase gleda.
Vsak je svoje sreče kovač.
Vsak mlinar vodi vodo na svoj mlin.
Rž pravi. Deni me v suho, te bom dejala h kruhu.
Saj ne gori voda.
Sam najbolje veš, kje te čevlji žuči.
Samo bedaki prosijo ženske, naj o tem, o čemer so govorili, molče.
Samo valj je debel od dela.
Sam sebi je vsak mil sodnik.
S čim se kdo oprti, to nosi do smrti.

MIODRAG STOJANOVIĆ:

LISICA IN UPRAVNIK

V zoološkem vrtu so dobili novega stanovalca — lisico. Dan zatem je upravnik zoološkega vrta obšel vse živali.

»Čudoviti ste na pogled!« je rekla lisica upravniku, ko je šel ta mimo njene kletke. »Danes ste zares čudoviti!«

Po končanem obhodu je upravnik rekel:

»Najlepši obrok dajte lisici.«

Čez nekaj dni je upravnik spet obšel živali. Zveri so bile popolnoma brezbržne, razen lisice, ki se je prav tako kot zadnjikrat laskala upravniku, nato pa rekla:

»Upravnik, dolgouhi slon marsikaj govori o vas. Pravi, da ste mlačnež, da ste analfabet, da, da ste čisto navadna našopirjena sraka!«

Tisti dan je dolgouhi slon ostal brez hrane.

Drugega dne pa sta se dolgouhi slon in upravnik spr-

la. Slon je upravnika oplazil z rilcem in mu poškodoval glavo. Nekaj dni zatem je upravnik prodal slona nekemu drugemu zoološkem vrtu.

Potem je upravnik spri z levom, pa je lev odšel v cirkus.

Kmalu je zoološki vrt ostal brez pitona, žirafe, leoparda in belega medveda.

Tu pa se je zataknilo.

Vse je prišlo na dan. Upravnik zoološkega vrta je moral zapustiti mesto.

Prišel je nov upravnik. Ze prvi dan je obšel vse živali.

Lisica se mu je nasmehnila in rekla:

»Danes ste prav zares videti čudoviti, upravnik!«

Tistega dne je najlepši obrok dobila lisica ...

PREVEDLA:

ALENKA BOLE -VRABCEVA

SMEH STOLETIJ

Maurice Chevalier je bil ideal vseh žensk, ki so prišle iz Amerike v Evropo.

»Midva sva bila velika prijatelja,« je pripovedovala Peggy v New Yorku. »Seznanišla sem se z njim — tega je že pet let — v Aix-les-Bainsu, kjer je blimel krasno vilo ob jezeru. Tam mi je prisegel večno ljubezen. Ko sem odhajala, sva v spomin na najino srečanje vsadila na zeleni trati pred njegovo hišo majhno drevo — zdaj mora biti že veliko. Ali si ga vidiš, Mary, ko si bila letos v tem letovišču?«

»Ne vem,« se je smehljala Mary, »katero je bilo tvoje drevo, Peggy. Pred njegovo hišo raste večno ljubezen. Ko sem odhajala, sva v spomin na najino srečanje vsadila na zeleni trati pred njegovo hišo majhno drevo — zdaj mora biti že veliko. Ali si ga vidiš, Mary, ko si bila letos v tem letovišču?«

VEDNO KRIV

— Aha, spet si zapraviljajl denar na tisti tvoji športni stvari!

Robinsonova jama je bila po opisovanju pisatelja mnogo bolj domiselna kot tista, v kateri je resnično živel zavrženec Aleksander Selkirk (na sliki).

»Siromak, pomagajte!« odgovori mu nekdo s slabim glasom. V tem trenutku zabliska in Seljan zagleda pred sabo človeka, ki je ležal na tleh, z glavo na pragu. Hitro ga vzdigne ter ga napol nese, napol vleče v sobo.

Slaba luč, ki jo je dajala mala svetilnica na mizi, posveti v strašno blede obličje. To obličje je bilo Seljanu neznano. Mož je bil ranjen, kri mu je kapala izpod pesti, ki jo je pritiskal na prsi. Seljan ga položi na posteljo in mu začne preiskovati rano. Mož si jo je bil za silo zamašil. Seljan mu jo najprej izpere, potem vzame svojo praznično srjajo, jo razporje in z njenimi kosi obveže rano, kakor ve in zna.

Vse to se je molče vršilo. Ranjenec je težko sopihal, a ko mu je bila rana zavezana, mu je bilo laže. Govoriti začne dovolj razločno:

»Veste, mož, koga ste ponevedoma sprejeli pod svojo streho?«

»Kdo ste, ne vprašam,« odgovori mu Seljan, »dovolj mi je, da ste pomoči potrebni.«

»Ali ko bi vedeli, kdo sem, težko da bi mi pomagali. Človeka, kakršen sem jaz, ni smeti pod streho jemati. Ali poznate Zaplota?«

»Videl ga nisem.«

»Poglejte me! Zdaj veste, kdo sem.«

»Bodite, kdor hočete; ranjeni ste, in to kakor je videti, hudo. Ali hočete, da naj vam grem po zdravnika in po gospoda, če se upate sami ostati?«

»Pustite, prepozno bi prišla zdravnik in gospod; treba mi ni ne enega nega ne drugega; jaz sem prestrbljen. Moje grehe in slabosti, upam, da mi Bog tudi tako odpusti. Kesam se jih in pokorim se tudi zanje.«

»Torej vsaj ne govorite toliko; mirni bodite, morda je pa vendar še kaj upanja.«

»Dobro vem, kako mi je; ali mene ni škoda. Pustite mi to veselje, saj ga bo skoraj konec; vsega konec, izgubljeno življenje! Vi ste videti dober mož, zato rad z vami govorim. Svet je malo prida, rad ga zapustim, prijatelj.«

JOSIP STRITAR: 49

SODNIKOV

»O pač bi še eno imel, ali mi ne morete ipolniti. Ena sama človeška duša je na svetu, katero sem zares rad imel, tudi ona je mene rada imela, in vendar sem ji prizadel toliko preglavice in bridkosti! Svojo mater bi se rad imel, prosil bi jo, naj mi odpusti! Da moram umreti brez nje, brez njenega odpuščanja, to mi je edino hudo, moja največja pokora.«

Nato ranjenec malo potihne. Čez nekaj časa zopet izpregovori:

»Prosil bi vas, da bi pojte po mater, ali to ni mogoče, ni mogoče! Po smrti moji pojte k nji; vzemite in izročite ji to; tu je tudi povedano, kje prebiva. Recite ji, da sem umrl skesan in spokorjen in da sem se nje spominjal v svojih zadnjih trenutkih. Tolikokrat bi bil šel rad k nji, pokleknil pred njo in jo prosil, naj mi odpusti, ali ni mi dalo; sram me je bilo. Zdaj je prepozno! — Čudno, čudno! Pobegniti jim iz ječe, bilo mi je igrača; in vendar ni se mi ljubilo, ali sam ne vem, kako je bilo; ko so me gnali kakor vola v mesnico, prijelo me je nekaj, kar hotel sem vezti so mi odpale, raztrgane kakor pajčevina, ali snete, sam ne vem. Čudna uganka je človek, prijatelj, čudna uganka, jaz je nisem ugenil. — Zdaj umiram ustrelen kakor zver; do vas sem se prilplazil, pljuča so mi zadeta, težko diham, ali skoraj si počijem; kar je človeku treba dihati! — Še nekaj, prijatelj, poročite Sodniku, da naj bo pameten; Zaplota se mu ni treba več bati, tudi ne, ko bi bil

še živ: Zaplota ni Iškarijot! — Odpustite, prijatelj, da vas nadlegujem, saj ne radl še enkrat; ne pozabite moje matere! Dajte mi roko! — Tako, zdaj je dobro! Moja mož je pri kraju, Z Bogom!«

Nato se obrne v steno in izdihne.

XXI.

Visoke gore obsevajo prvi žarki jutranjega solnca, njih zlaté še poslednji, ko že mrak zagrinja nizke kraje pod njimi; v ponosni hrast leté strele arditega neba, on je razkačenemu viharju igrača, pritlikavemu grmovju pod njim ni se bati ne strele ne viharja; kar se imenitnega godi v človeškem življenju, vrti se navadno ob imenitnih, visoko stoječih osebah, ostali smo skromni gledalci in poslušalci. Ali usodi se včasih vzljubi, da si izvoli za središče nenavadnih dogodajev čisto navadne, proste ljudi, in zanimivo je opaziti njih vedenje v takih slučajih; veseli nas, ako vidimo, da njih moči raste z njihovo nalogo.

Poštenemu drvarju Seljanu se ni bilo v vsem dolgem življenju skupaj zgodilo toliko imenitnega kakor sedaj v dveh treh dnevih; dogodba se mu je vrstila skoraj brez presledka za dogodbo. Zbrati mu je bilo treba vse moči, kar mu jih je bilo v starih možganih, da ga onemogel in omahnil pod silo dogodkov, ki so padali nanj.

Preganjani Zaplota je ležal mrtev pod njegovo streho. Nočni vihar je bil potihnil. Skozl malo okence pomoli glavo; vse mirno; jutranja zarja je zlatila jasno nebo. Že je mladi dan svital skozl okence ter se boril zmagovito z blede svetlobo brleče luči poleg postelje. Kako čudno blede je bilo mrličovo obličje v tem dvojnem svitu! Sveča je bila skoraj dogorela, hitro vtakne drugo; pospravi po sobi, kakor je spodobno, kadar je mrlič v hiši. Tisto, kar mu je bil izročil Zaplota za svojo mater, vtakne v posteljo pod zglavje. Nato se napoti proti trgu poročiti gosposki, kaj se je zgodilo v njegovi hiši. Greoč se je hotel zglasti pri Sódnikovih ter potolažiti Andreja, da se mu ni več bati.

TUDI VI STE KOVAČ!

Vsak je kovač svoje sreče! Zato mislite že danes na jutrišnji dan in ne pozabite: iz malega raste veliko! Vlagajte svoje prihranke na hranilno knjižico pri

DOLENJSKI BANKI IN HRANILNICI

v Novem mestu

ali pri njenih poslovnih enotah v Krškem, Metliki in Trebnjem!

Hranilno knjižico DBH lahko dobite tudi pri vseh poštah v občinah Novo mesto, Krško, Metlika in Trebnje!

NAJNOVEJŠE!

DBH v Novem mestu obrestuje hranilne vloge od 1. avgusta 1967 dalje po zvišani obrestni meri:

- navadne po **6,50 %**
- vezane do **8 %**

Oglašujte v DOLENJSKEM LISTU!

POIZKUSITE NAŠE MESNE PROIZVODE

in ostanite tudi njihov potrošnik!
POSEBNO VAM PRIPOROČAMO:

- kranjske klobase
- lovsko salamo
- šunkarico
- vse ostale vrste klobas in salam

Za hrenovke, pečenice in safalade sprejemamo posebna naročila.

OBRAT
KLAVNICA
tel. 72-231

UPRAVNI ODBOR TOVARNE

BETI

METLIKA

razpisuje mesto

PRAVNEGA REFERENTA

POGOJI:

diplomiran pravnik s pravosodnim izpitom. Poleg izpolnjenih navedenih pogojev morajo biti kandidati politično in družbeno razgledani ter imeti vsestranske sposobnosti za opravljanje razpisane mesta.

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta. — Osebnih dohodkov po pravilniku o osebnih dohodkih, ostalo po dogovoru.

S ponudbo je treba dostaviti življenjepis in dokazilo o izpolnjevanju pogojev.

Razpisna komisija

OSNOVNE ŠOLE ČRNOMELJ

razpisuje mesto

RAVNATELJA OSNOVNE ŠOLE ČRNOMELJ

POGOJI:

učitelj, predmetni učitelj ali profesor z najmanj 10-letno vzgojno-izobraževalno prakso.

Kandidati naj pošljejo prijave v 15 dneh po objavi s priloženimi dokazi o izpolnjevanju zahtevanih pogojev razpisni komisiji osnovne šole Črnomelj.

Po sklepu delavskega sveta z dne 14. 2. 1968 bomo prodali

NA JAVNI DRAŽBI

ki bo 26. februarja ob 9. uri na dvorišču GRADBENEGA IN OBRATNEGA PODJETJA NOVO MESTO, Germova 5,

NASLEDNJA OSNOVNA IN OBRATNA SREDSTVA:

- 3 šivalne čevljarske stroje
- 1 rezkalni stroj
- 1 stroj za izdelavo betonske opeke
- 1 stroj za izdelavo žične mreže
- 1 strožnico
- 2 železna štedilnika za vzdavo

Stroji so uporabni in si jih zainteresirani lahko ogledajo vsak delavnik od 7. do 15. ure.

GRADBENO IN OBRATNO PODJETJE NOVO MESTO

Razpisna komisija pri

Novomeški opekarni Zalog

razpisuje naslednji delovni mesti:

RAČUNOVODJE TEHNIČNEGA VODJE

POGOJI:

pod 1.: visoka, višja ali srednja šolska izobrazba ekonomske smeri in najmanj 5 let delovnih izkušenj na delovnem mestu računovodje;

pod 2.: visoka, višja ali srednješolska izobrazba gradbene smeri in najmanj 2 leti delovnih izkušenj v opekarstvu ali

visoko kvalificiran opekarski delavec in najmanj 8 let delovnih izkušenj v opekarstvu.

Ponudbe pošljite v roku 15 dni po objavi razpisa s kratkim življenjepisom in dokazili o izobrazbi in delovnih izkušnjah.

SPLOŠNO TRGOVSKO PODJETJE
»POTROŠNIK«

prodaja

Poltovorni avto TAM 2000, letnik 1964,

dobro ohranjen.

Licitacija je razpisana za ponedeljek, 26. februarja 1968, ob 8. uri za splošni družbeni sektor in istega dne ob 10. uri za zasebni sektor. Interesenti naj se oglašijo na upravi splošnega trgovskega podjetja »Potrošnik« v Črnomlju, Kolodvorska 17.

GRADBENO PODJETJE

»OBNOVA«, Ljubljana

Titova c. 39

sprejme za območje LJUBLJANE, kakor tudi za dela v DEMOKRATIČNI REPUBLIKI NEMCIJI, ZVEZNI REPUBLIKI NEMCIJI in AVSTRIJI

KV TESARJE

KV ZIDARJE

KV ŽELEZOKRIVCE

in NEKVALIFICIRANE DELAVCE

Za vsa razglašena delovna mesta je zaželeno, da imajo odslužen vojaški rok.

Delovna mesta so vezana na obvezno dvomesečno preizkusno dobo. — Plača je urejena s posebnim pravilnikom podjetja.

Samska stanovanja so na razpolago. Hrano podjetje kreditira in se obračunava mesečno pri plači.

Kandidati se lahko zaposle za določen ali nedoločen čas.

Nastop je možen takoj ali po dogovoru. Razglas velja do zasedbe prostih delovnih mest.

Pismene oz. ustne ponudbe sprejema kadrovska služba podjetja »OBNOVA«, Ljubljana, Titova c. 39, I. nadstropje, soba št. 12.

»INLES«, kombinat lesne industrije, Ribnica na Dol.

RAZPISUJE

JAVNO LICITACIJO ZA PRODAJO NASLEDNJIH OSNOVNIH SREDSTEV:

- a) v delovni enoti Sodražica:
 - 1 popolna avtomatska strožnica »Hempel« (nova)
 - 3 polavtomatske strožnice z motorjem
 - 1 tračna brusilka
 - 1 formatna krožna žaga za palčke z motorjem
 - 1 vpenjalca za brušenje z motorjem
 - 4 ročne strožnice
 - 1 debelinski skobečni stroj »Bratstvo«
 - 1 tračna žaga, lesena
 - 1 krožna žaga, železna
 - 3 krožne žage, male, lesene
 - 2 dvovretenska vrtna stroja
 - razni brusilni stroji
- b) v delovni enoti Loški potok:
 - 3 tračne brusilke
- c) v delovni enoti Dolenja vas:
 - lesena baraka

Poleg zgoraj navedenih osnovnih sredstev bo predmet prodaje tudi industrijska zgradba, bivša stolarna pri Sodražici.

Objekt sestavljajo tri stavbe, in sicer: a) industrijska zidana hala b) zidano skladišče z dvema družinskima stanovanjema c) zidano skladišče z manjšim stanovanjem d) lesena baraka e) zemljišče, približno 5.000 m²

Vsi objekti bodo prodani kot celota enemu kupecu. Objekt je zelo primeren za preureditev v proizvodne namene, za stanovanja ali pa za turistične namene. Na to posebej opozarjamo industrijska in turistična podjetja, ki bi bila pripravljena objekt odkupiti in ga usposobiti. Cena je zelo ugodna. Javna dražba bo v soboto, 24. 11. 1968, ob 8. uri v delovni enoti Sodražica, ob 12. uri v delovni enoti Loški potok in nato še v Dolenji vasi. Na licitaciji lahko sodelujejo predstavniki družbenega in zasebnega sektorja. Kupci morajo pred začetkom licitacije položiti kavnico v višini 10 odst. izključne cene. Neuspeli kupci se kavnico po dražbi vrne. Stroje si lahko ogledate na kraju samem v delovni enoti Sodražica in delovni enoti Loški potok, zgradbo v bivši stolarni Sodražica, leseno barako pa v delovni enoti Dolenja vas, vsak dan od 6. do 14. ure, razen sobote in nedelje.

IZBERITE AVTO ZA VAS

slovenija avto

vam lahko dobavi:

ŠKODA - 1000 MB

standard

cena 19.900 Ndin fco Ljubljana

WARTBURG - 1000

standard

cena 22.500 Ndin fco Ljubljana

Nadomestni deli so vam na razpolago v našem skladišču v Ljubljani ali na servisih. — Vsa pojasnila pri: SLOVENIJA AVTO, Ljubljana, Prešernova 40, soba 15-I, telefon 317-240

Izredna priložnost za ugoden nakup!

V vseh prodajalnah

NOVOTEHNE

- NOVO MESTO
- TREBNJE
- KRŠKO
- METLIKA

12

mesečni kredit

- brez obresti
- brez porokov
- brez pologa

za superavtomatske
pralne stroje

gorenje

PS - 275 in PS - 652

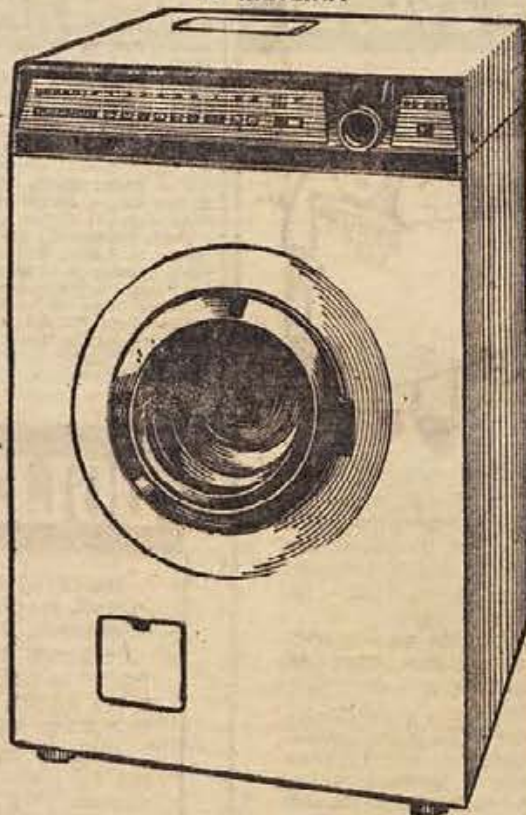
6

mesečni kredit

pod enakimi pogoji za
vse štedilnike

Tovarna **gorenje** iz VELENJA daje

12-mesečno garancijo in po želji kupca priključuje pralne stroje.

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.15, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 15.00, 18.00, 19.30 in 22.00. Pisani glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

PETEK, 23. FEBRUARJA: 8.08 Glasbena matineja. 9.25 Poje vokalni kvartet »Stari Ljubljanci«. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — Jože Kregar: Cemu priporočamo zaprto gredo. 12.40 Ansambel Tonea Perka z vokalnim solisti. 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.20 Turistični napotki. 15.25 Glasbeni intermezzo. 16.00 Vsak dan za vas. 17.05 Človek in zdravje. 18.45 Na mednarodnih križpotjih. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s pevcom Rafkom Irgoličem. 20.00 Zbor Roger Wagner poje pesmi nekaterih evropskih dežel. 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih.

SOBOTA, 24. FEBRUARJA: 8.08 Glasbena matineja. 9.25 Dvajset minut s našimi ansambli. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Viktor Repanšek: Pogodbeno usmerjanje pridelovanja krompirja. 12.40 Popevke iz studia 14. 13.30 Priporočajo vam... 14.05 Od melodije do melodije. 15.20 Glasbeni intermezzo. 15.45 Naš podlistek — L. Piaudello. Zelva. 16.00 Vsak dan za vas. 17.05 Gremo v kino. 17. 35 Igramo beati 18.50 S knjižnega trga. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Tekmovanje ansamblov. 21.30 Iz fonoteke radia Koper. 22.10 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 25. FEBRUARJA: 6.00—8.00 DOBRO JUTRO! 8.05 Veseli tobogan. 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I. 10.00 Se pomnite tovariši... Filip Pajnič: Med ranjenci. 11.00 —11.15 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.10 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II. 13.15 Iz operetnih partitur. 14.00 Glasba ne pozna meja. 14.35 Humoreska tega tedna — Pust v vesolju. 15.05 Nedeljsko športno popoldne. 17.05 Pojo znameniti operni pevci. 17.30 Radijska igra — Felicien Marceau: V čast si šte jem. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 V nedeljo sveder 22.15 Sretni večer.

PONEDELJEK, 26. FEBRUARJA: 8.08 Glasbena matineja. 9.10 Iz jugoslovanskih studiov. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — Dr. Franc Cerne: Bolezni nog pri prašičih. 12.40 Pojo mali vokalni ansambli. 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.20 Glasbeni intermezzo. 16.00 Vsak dan za vas. 17.05 Pojeta sopranistka Vilma Ruikova in tenorist Rudolf Franc.

18.15 »Signalle«. 19.35 Mladinska oddaja »Interneta 199«. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s pevko Marjano Deržaj. 20.00 Skupni program JRT. 22.10 Radi ste jih poslušali.

TOREK, 27. FEBRUARJA: 8.08 Operna matineja. 9.40 »Cicibanov svete in »Pezmica za najmlajše — Otroški vrtec Julke Pibernik — Jesenice. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Aleksander Hričič: Zbiranje poljskih miši. 12.40 Malben koncert pihalnih orkestrrov. 13.30 Priporočajo vam... 14.05 Pet minut za novo pesmico. 15.20 Glasbeni intermezzo. 16.00 Vsak dan za vas. 17.05 Igra simfonični orkester RTV Ljubljana. 18.15 Slovenske narodne za soli zbor in orkester. 18.45 Narava in človek — prof. Miran Borko: Človek in klima. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s pevcom Rafkom Irgoličem. 20.00 Radijska igra — N. V. Gogolj: Zenitev. 21.15 Deset pevcev — deset melodij.

SREDA, 28. FEBRUARJA: 8.08 Glasbena matineja. 9.10 Slovenski pevci in ansambli zabavne glasbe. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila

— Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Marija Slavonec: Vzroki nihanja odstotka mšščobe v mleku. 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.20 Glasbeni intermezzo. 15.45 Naš podlistek — A. Calderon: Rogovič. 16.00 Vsak dan za vas. 17.05 Mladina sebi in vam. 18.15 Naši umetniki igrajo Debussyja. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00—23.00 Charles Gounod: Faust, opera v 5. dejanjih.

ČETRTEK, 29. FEBRUARJA: 8.08 Operna matineja. 9.25 Glasbeni pejsali Jugoslavije. 9.40 Pet minut za novo pesmico. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Franjo Jurhar: Varstvo gozdov pred požari. 12.40 Igrajo pihalni orkestri. 13.30 Priporočajo vam... 14.05 Izbrali smo vam. 15.20 Zabavni intermezzo. 16.00 Vsak dan za vas. 17.05 Cetrtek simfonični koncert. 18.15 Turistična oddaja. 18.45 Jeskovični pogovori. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s pevcom Arzenom Dodidem. 20.00 Četrtek večer domači pesmi in napevov 22.10 Komorni večer.

TELEVIZIJSKI SPORED

NEDELJA, 25. II.

8.55 POROČILA (Ljubljana)
9.00 DOBRO NEDELJO VOSILO S TRIOM DORKA SKOBERNETA IN KOROSKIM OKTETOM (Ljubljana)
9.30 Chamonix: SKI KANDAHAR — prenos EVR
10.15 KMETIJSKA ODDAJA (Zagreb)
GENERAL — filmska komedija (Ljubljana)
12.15 NEDELJSKA TV KONFERENCA (Zagreb)
16.00 MEDNARODNO ATLETSKO SREČANJE V BEOGRADU (Beograd)
17.45 TV KAZIPOT — ponovitev (Ljubljana)
18.10 KARNEVALSKI SPREVED IZ VIAREGGIA (Ljubljana)
18.55 REZERVIRAN ČAS (Ljubljana)
19.05 GORSKA ZAVETISČA — film iz serije Gora skrivnosti (Ljubljana)
19.30 FILMSKI BURLESKI (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Beograd)
20.45 CIKCAK (Ljubljana)
20.50 IZBOR POPEVKE ZA GRAND PRIX EVROVIZIJE (Skopje)
22.10 SPORTNI PREGLED JRT
22.40 TV DNEVNIK (Beograd)

PONEDELJEK, 26. II.

0.40 TV V SOLI (Zagreb)
10.35 RUSCINA (Zagreb)
14.50 TV V SOLI — ponovitev (Zagreb)
15.45 RUSCINA — ponovitev (Zagreb)
16.10 ANGLESCINA — ponovitev (Beograd)
16.45 KULTURNI PREGLED V MADZARŠČINI (Pohorje, Plešivec) (Beograd)
17.00 POROČILA (Zagreb)
17.05 MALI SVET — oddaja za otroke (Zagreb)
17.30 TV OBZORNIK (Ljubljana)
18.30 DUSEVNO BOLNI IN MI, NEKDAJ IN DANES (Ljubljana)
18.50 ČAS IN DENAR — reportaža TV Sarajeva (Zagreb)
19.20 PORTRAIT MILKA GORŠICA (Ljubljana)
19.40 TV POSTA (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Beograd)
20.30 CIKCAK (Ljubljana)
20.35 Ferenc Karinty: OB REKI — TV drama (Ljubljana)
21.35 POVOJNA JUGOSLOVANSKA GLASBENA AVANTGARDA — oddaja iz cikla Ali poznate sodobno glasbo? (Ljubljana)
22.05 ZADNJA POROČILA (Ljubljana)

TOREK, 27. II.

0.40 TV V SOLI (Zagreb)
10.35 ANGLESCINA (Zagreb)
14.50 TV V SOLI — ponovitev (Zagreb)
15.45 ANGLESCINA — ponovitev (Zagreb)
17.40 POROČILA (Ljubljana)
17.45 RUSCINA (Zagreb)
18.00 OBREZJE — oddaja za italijansko narodnostno manjino v Jugoslaviji (Ljubljana)
18.25 TV OBZORNIK (Ljubljana)
18.55 CIKCAK (Ljubljana)
19.05 TORNOV VEČER — zabavni (Ljubljana)
19.40 VROČA KRI NA PTUJSKEM POLJU (Ljubljana)
20.10 USODNI ROV — angleška komedija (Ljubljana)
21.40 GRAMOPON — zabavno glasbena oddaja češke TV — (Ljubljana)
22.20 ZADNJA POROČILA (Ljubljana)

SREDA, 28. II.

14.55 Torino: NOGOMET JUVENTUS: EINTRACHT — prenos EVE

16.55 TV KRONIKA V MADZARŠČINI (Pohorje, Plešivec) (Beograd)
17.10 POROČILA (Ljubljana)
17.15 KLJUKEVE DOGODIVSCINE — serijska lutkovna igra (Ljubljana)
17.45 KJE JE, KAJ JE (Beograd)
18.00 TV OBZORNIK (Ljubljana)
18.20 ZDRUŽENJE RADOVEDNE ŽEV — oddaja za otroke (Zagreb)
19.05 GLASBENA ODDAJA (Beograd)
19.45 TV PROSPERIT (Zagreb)
20.00 TV DNEVNIK (Beograd)
20.30 CIKCAK (Ljubljana)
20.35 Zeneva: SVETOVNO PRVENSTVO V UMETNOSTNEM DRSANJU — nastop parov EVR
23.00 ZADNJA POROČILA (Ljubljana)

ČETRTEK, 29. II.

9.40 TV V SOLI (Zagreb)
10.35 NEMSCINA (Zagreb)
11.00 ANGLESCINA (Beograd)
14.50 TV V SOLI — ponovitev (Zagreb)
15.45 NEMSCINA — ponovitev (Zagreb)
16.55 PRVA POMOČ (Beograd)
17.10 POROČILA (Ljubljana)
17.15 TIKTAK: Karneval (Ljubljana)
17.30 PIONIRSKI TV STUDIO (Ljubljana)
18.00 TV OBZORNIK (Ljubljana)
18.20 V NARODNEM RITMU (Beograd)
18.45 PO SLEDEH NAPREDKA — (Ljubljana)
19.05 PRAVDARJI — humoristična oddaja (Beograd)
19.45 CIKCAK (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Beograd)
20.30 CIKCAK (Ljubljana)
20.35 Zeneva: SVETOVNO PRVENSTVO V UMETNOSTNEM DRSANJU — nastop plesnih parov EVR
22.00 OBISK STARE GOSPE — film iz serije Ciklus v hiši (Ljubljana)
22.50 HOKEJ MEDVEŠČAK: JE SENICE — pometek (Zagreb)

PETEK, 1. III.

9.40 TV V SOLI (Zagreb)
11.00 OSNOVE SPLOSNE IZOBRAZBE (Beograd)
14.50 TV V SOLI — ponovitev (Zagreb)
16.10 OSNOVE SPLOSNE IZOBRAZBE (Beograd)
17.25 POROČILA (Ljubljana)
17.30 MOJ PRIJATELJ FLICKA — serijski film (Ljubljana)
18.00 TV OBZORNIK (Ljubljana)
18.20 DRŽAVNO PRVENSTVO V ALPSKEM SMUCANJU (Skopje)
19.05 BREZ PAROLE (Ljubljana)
19.35 TV KULTURNI FILM — (Ljubljana)
19.55 CIKCAK (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Beograd)
20.30 CIKCAK (Ljubljana)
20.35 Zeneva: SVETOVNO PRVENSTVO V UMETNOSTNEM DRSANJU — moški prosti EVR
23.00 ZADNJA POROČILA (Ljubljana)

SOBOTA, 2. III.

9.40 TV V SOLI (Zagreb)
14.50 TV V SOLI — ponovitev (Zagreb)
16.45 TV KAZIPOT (Ljubljana)
17.10 DRŽAVNO PRVENSTVO V ALPSKEM SMUCANJU (Skopje)
18.00 TV OBZORNIK (Ljubljana)
18.20 MLADINSKA IGRA (Beograd)
19.20 SPREHOD SIKOZI ČAS (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Beograd)
20.30 CIKCAK (Ljubljana)
20.35 Zeneva: SVETOVNO PRVENSTVO V UMETNOSTNEM DRSANJU — ženske prosti EVR
23.00 ZADNJA POROČILA (Ljubljana)

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

KRONIKA NESREČ

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 23. februarja — Marta Sobota, 24. februarja — Marija Nedelja, 25. februarja — Sasa Ponedeljek, 26. februarja — Andrej Torek, 27. februarja — Fust Sreda, 28. februarja — Leander Četrtek, 29. februarja — Roman

ČESTITKE

Antonu Sinkovcu iz Hariarje vasi 24. čestitajo za 70-letnico življenja in mu želijo še mnogo let v zdravju in sreči: žena Pepca, sinova Tone in Milan in hčerke z družinami Smodič, Rataj, Kastelic in Jakopc.

PREKLICI

Franc Gnidovec iz Sel pri Straži prepovedujem vožnjo in hojo po moji parceli 2616-3. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom predal sodišču.

Milna Somrak s Kala 3, prepovedujem Francu Luštku spuščati gnojnice in metali odpadke na moje dvorišče ter razbijati moje ograjo. Če tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Karlo Striška, Marija in Franc Ude, prepovedujemo vožnjo, hojo in pašo kokoši na parceli proti Hrību v Smebelu pri Novem mestu. Kdor tega ne bo upošteval, ga bomo sodno preganjali.

Anton Modic, Gabrje 102 prepovedujem pašo živine in kokoši ter hojo po mojem posestvu, posebno po sadovnjaku. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Marko Badovinac, Irča vas 33, opozarjam Valerijo Koštr, Brod 1, naj ne pušča kokoši na moj vrt. Če tega ne bo upoštevala od 22. februarja dalje, jo bom sodno preganjal.

Jože Florijančič, Ceglca 30, Novo mesto, preključujem vas, kar sem govoril o svoji ženi Tončki Florijančič in se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe.

tako velikemu številu in mu darovali cvetje, ter tovarišu Skofu iz Dragomirje vasi za poslovilno besedo. **Zaluzoči domači**

OBVESTILA

Cementno strešno opeko po 1 Ndin dostavljeno dobite v Ljubljani, Milana Majcna 47.

Kotle za žganjekuho vseh vrst izdeluje kvalitativno v Kapelj, bakrokovinarstvo, Ljubljana, Aljaževa c. 4 — Siska.

Obveščam stranke v Temeniški in Mirninski dolini, da opravljam servisno službo boilerjev »Tiki« v garantnem roku in po njem. Sproščam tudi, da izvršujem vsa elektroinštalacijska dela po zmerljivih cenah. Ignac Škoda, Elektroinštalacija Trebnje, tel. 83-024.

Gostilna Rogelj, Rdeči kal, vabi na pustovanje v nedeljo, jedaja in pijaca preskrbljena!

Gostilna Romana Zorka v Družinski vasi vabi na pustovanje v nedeljo, 25. t. m. Igrali bodo Fantje treh vasi, Vabljenci!

KINIO

Brežice: 23. in 24. 2. ameriško-francoski barvni film »Furja v Dahi«. 25. in 26. 2. ameriški barvni film »Profesionalci«. 27. in 28. 2. nemški film »Čakalnica smrti«.

Črnomelj: 29. 2. ameriški film »Tanka rdeča črtas«. 27. in 28. 2. francoski film »Makševanje podzemlja«.

Kočevo: — Jadran: 23. in 24. 2. italijanski film »Brankeolova vojska«. 24. in 25. 2. francoski film »Fantomasova vrnitev«. 26. in 27. 2. ameriški film »Mesto brez umiljenja«. 28. in 29. 2. ameriški film »Doktorjeva čudna ljubezen«.

Kostanjevica: 25. 2. ameriški barvni film »Sodmerica jazdi v peklo«.

Metlika: 23. do 25. 2. francoski barvni film »Krogla v arce« in ameriški barvni film »Posodi mi svojega moža«. 28. in 29. 2. jugoslovanski film »Mrtvim vhod prepovedan«.

Novo mesto: — Krka: 23. do 26. 2. francoski barvni film »Buffalo Bill, junak Divjega zahoda«. 27. 2. slovenski film »Nevidni bataljoni«. 28. in 29. 2. italijanski film »Gospod in gospodinja«.

Ribnica: 23. in 25. 2. ameriški barvni film »Boeing-Boeing«. 26. in 29. 2. sovjetski film »Prekrizni ura«.

Sevnica: 24. in 25. 2. angleški film »Dr. No«. 28. 2. jugoslovanski film »Dnevni tekunje«.

Sodražica: 24. in 25. 2. ameriški barvni film »Dobri duh Pariza«.

Trebnje: 25. in 26. 2. ameriški barvni karbojski film »Kako je bil osvojen Divji zahod«. Predstava traja 3 ure. 28. 2. ameriški barvni mladinski film »Obala želje«.

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

SLUŽBO DOBI preprosto dekla za delo v delavnici. Stanovanje prikskrbljeno. Jožica Šmrekar, Ljubljana, Poljane 67, Senvid.

ISCEM starejšega mizarskega pomočnika ter kupim mizarško prešo — lahko rabljena. Jože Plut mizar, Božičev vrh, Suhor pri Metliki.

ISCEM ZENSKO za varstvo dveh otrok. Hrana in stanovanje preskrbljeno. Magda Bartolj, Zaloz 27.

SLUŽBO DOBI avtomehanič — pomočnik; zablazeno je vsaj nekaj let prakse. Pavle Jeras, avtomehaničar, Krško, Cesta krških bratov 139.

ISCEM ZENSKO za varstvo otroka v izmeni. Hrana in stanovanje preskrbljeno. Naslov v upravi lista (269-68).

SLUŽBO IŠČE

V VARNOSTO sprejemam otroka, starega nad eno leto. Naslov v upravi lista (247-68).

STANOVANJA

PRODAM vseljitvo stanovanje s kletjo, garažo in vrtom. Ivan 218-kr, Sevnica, Cesta heroja Maroka 6.

PRODAM HIŠO z gradbenim dovoljenjem za adaptacijo in na črti ter 120 arov zemlje. Ogled vsak dan. Fanika Kitošaj, Smolenja vas 77, Novo mesto.

KUPIM HIŠO na dveh v okolici Metlike v Beli krajini. Naslov v upravi lista (252-68).

ODAM opremljeno sobo v Novem mestu. Naslov v upravi lista (264-68).

POCENI PRODAM stanovanjsko hišo že pod streho, nedograjeno, pri avtobusni postaji, primerno za vsakega obrtnika. Material je pripravljen za nadaljnjo gradnjo. Alojz Omak, Tršič 3, p. Struge na Dol.

MOTORNA VOZILA

PRODAM TRAKTOR 13 KM s priklopi: levl — desni plug, koso, prikolico in števno napravo. Naslov v upravi lista (232-68).

PRODAM MOPED. Sitar, Smebel 70, Novo mesto.

PRODAM

PRODAM VINOGRAD na Kiri pod Gorjanci (okoli 13 arov): Lovrenc Zalokar, Smarje 3 pri Sentjerneju.

ZARADI SELITVE prodam dnevno sobo s preprogo, divan in tekač. Ogled vsak dan. Povh, Nad mlino 8, Novo mesto.

PRODAM vpročno konjsko kočnico v dobrem stanju. Tona Cvelbar, Zameško 19, Sentjernej.

PRODAM zapraviljček, Polde Virc, Hudo 5, Novo mesto.

UGODNO PRODAM sportni in globok voziček in kočnik. Suhy, Strelška 5, Novo mesto.

PRODAM VINOGRAD z zidanico in sadovnjakom v Knežji. Dovož je možen s kamionom. Naslov v upravi lista (239-68).

PRODAM nov italijanski kombiniran otroški voziček. Naslov v upravi lista (229-68).

UGODNO PRODAM dve slamožetnici »Alfas« z verigo in »Tempo«, obe s puhalnikom, in en obračalnik »Bavca« na kardon in ležaje. Krašna, Skočjan 2.

PRODAM pleštilni stroj »Pop« številka 8. Barica Novak, Jablan 4, Mirna peč.

PRODAM motorno kosilnico BCS in motorno slamožetnico s puhalnikom v dobrem stanju. Jože Jerman, Pijavice 1, Tržišče.

UGODNO PRODAM popolnoma novo avstrijsko kosilnico »Moly«, h kateri se lahko priključijo več priključkov. Ivan Pangercič, Tr. bovlje, Loke št. 30.

UGODNO PRODAM večji vinograd in vinsko klet nad Semčim. Ana Kambič, Preloge, p. Semč.

PRODAM več garnitur za gumni vozove nosilnosti od 1,5 do 4 tone. Dobite jih pri Francu Glavanu, Jasna 27 pri Dvoru, p. Žužembek.

PRODAM VINOGRAD v Zvalch — 12 arov. Vprašajte pri Mariji Oražem, Čušjevek 12, p. Trebnje.

LEPO GRADENO PARCELO v Novem mestu prodam. Naslov v upravi lista (233-68).

POCENI PRODAM spalnico z vložki. Naslov v upravi lista (255-68).

NAPRODAJ JE majhno posestvo, 15 minut od postaje Brežice, primerno tudi za stavbo parcelo. Informacije pri Alojzu Čerjaku, Gornji Lenart 55, Brežice.

PRODAM motorno kosilnico 145 motorno kolo BMW 250, puhalnik za seno, stamo in listje 40, ročni sodni mlin (odlični), težavno oročje ter dva 18-colska koma in žago na razrez hlodovine samohodno. Kuman Krajnc, Sevnica.

PRODAM kombiniran skobelni stroj. Frano Katiš, Krško.

PRODAM polavtomatični pralni stroj. Ogled v petek po 14. uri. Savič, Nad mlino 24, Novo mesto.

RAZNO

LASTNIK PUJŠKA, ki ga je 12. 2. 1968 brez moje vednosti dal v moj kurnik, ga dobi pri Gavzovi, Vel. Brusnice 42, Brusnice.

TAJNA HIPNOZISMA I — II obravnava bistvo hipnoze. Knjigo prejmete po pošti. Pošilja IAN — IAN Ljubljana 1, poštni predal 22, Povzetje 15 Ndin.

NAMIZNA JABOLKA, odbrana, dobite po 1 Ndin kilogram na Gračarjevem turnu pri Orebovci, p. Sentjernej.

POROČNE PRSTANE izdeluje po najnovejši modi in vsa zlatarska dela opravlja zlatar. Gospoška 5, Ljubljana (poleg univerze).

ZAPRTJE je zelo soprna nadlega, ki vam povzroča bolečine, hkrati pa tudi celo vrsto nevarnih bolezní. Najučinkovitejša prirodno sredstvo je voda DONAT vrelca. Zahtevajte jo v svoji trgovini, te pa jo dobe v Novem mestu pri Hmeljniku — tel. 21-129 in Standardu (Mercuratorju) — tel. 21-198.

SPREJMEM upokojenko, ki želi priti na deželo. Naslov v upravi lista (266-68).

ZELIM SPOZNATI dekla s poklicem iz Bele krajine, staro od 25 do 30 let. Naslov v upravi lista.

ZAHVALBE

Ob prerani izgubi dobrega moža in skrbnega očeta

JOŽETA ZAJCA upokojenca iz Soteske

se najtopleje zahvaljujemo vsem zdravnikom in stremnemu oseblju kirurškega oddelka novomeške bolnišnice, ki so mu stregli v času bolezni. Prav iskrena hvala tudi dr. Pintarju za obiske na domu, ko mu je lajšal bolečine, gospodu župniku za spretnost in ganljiv govor, organizacijam in vsem drugim za podarjene vence in cvetje, sosedom in znancem, ki ste ga v tako velikem številu spremlili na zadnji poti.

Zaluzoči: žena in hčerke z družinami.

Ob bridki izgubi moža, očeta in brata

VIDA KUŠLJANA

se iskreno zahvaljujemo ZB Novo mesto, ZB Sentjernej, lovski družini iz Sentjerneja in Ljubljane, ISKRI — Sentjernej in vsem, ki so se kakorkoli poslovili od njega, ga spremlili na zadnji poti, mu darovali vence in cvetje.

Zaluzoči domači

Ob izgubi dragega moža, očeta

MARTINA ŠUKLJETA iz Brezovca

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga spremlili na zadnji poti v

Mati in sin padla iz avta

Martin Livovč iz Pulja je 18. februarja vozil tovornjak s prikolico iz Ljubljane v Zagreb. Pri Lešnici ga je s škodo MB 1000 prehitel Milan Zdunič iz Samobora. Prehitel ga je, kjer je sredi ceste neprekinjena črta. Naproti se je z osebnim avtom pripeljal Ljubljancan Milan Skok. Zdunič se je hotel umakniti pred tovornjakom, pri tem pa je zadel tovornjakovo kolo. Škoda se je prevrnila na bok in zdrsnila s ceste, na strmini pa se je še nekajkrat prevrnila. Med prevačanjem sta padla iz avta voznikova žena in sin in se tako poškodovala, da so ju odpeljali v bolnišnico. Škoda so ocenili na 11.000 Ndin.

Z osebnim avtom z nadvoza

Slavko Svirčevič iz Zagreba se je 18. februarja popoldne odpeljal s osebnim avtom z Otočca v Smarješko Toplice. Pri Kronovem je prehitro zapeljal na madvoz. Zadel je črno-bele deoke, jih podrli in se znašel v jarku pod nasipom. Škoda so ocenili na 2.000 Ndin.

S taunusom na streho

Zagrebian Vladimir Blizjak se je 18. februarja peljal s taunusom v Ljubljano. Pri Prilipah je razneslo sračnico, zato je vozilo zaneslo v obcestni smernik, ga podro, sračnilo s ceste in se prekučnilo na streho. Škoda so ocenili na 5.000 Ndin.

Na Gorjancih se je prevrnila

17. februarja popoldne se je Marija Jeršin iz Gotne vasi peljala s osebnim avtom v Metliko. Na vrhu Gorjancev jo je na polodneli cesti zaneslo, tako da je avto zdrsil s ceste in se dvakrat prevrnil. Lada je poškodovana voznica ni iskala zdravniške pomoči. Škoda so ocenili na 3.000 Ndin.

Trčila v megli pri Gmajni

16. februarja ponoči se je zgodila prometna nesreča na avtomobilski cesti pri Gmajni. Italijan Remigo Grattoni je vozil tovornjak s prikolico za svojim rojakom, ki se je peljal v osebnem avtu. Grattoni je hotel osebni avto prehiteti, namodoma pa se je naproti pripeljal s osebnim avtom Vladimir Sultić iz Zagreba. V gosti megli sta se voznika prepreno opazila, vozila pa sta se močnejše opazili, pri čemer je nastala za 3.000 Ndin škoda.

Mopedista je zaneslo

Mopedist Slavko Zibert iz Gor. Skopice se je 18. februarja dopoldne peljal iz Brežice proti Globokemu. Na kipeči cesti pri Cundrovcu ga je zaneslo, tako da se je prevrnil. Pri tem je doblj praske po obrazu, na mopedu pa je za okrog 50 Ndin škoda.

Motorist je zapeljal na kup gramoza

Motorist Albin Znidaršič iz Zavrata se je 16. februarja popoldne peljal iz Sevnice proti domu. Ko je pred domom zapeljal na kup gramoza ob cesti, je izgubil oblast nad krmilom in padel po cesti. Pri tem se je lažje poškodoval. Nudili so mu zdravniško pomoč. Na motorju je za okrog 400 Ndin škoda.

Kolesar ni nakazal spremembe smeri

Kolesar Martin Petan iz Senle-narta se je 16. februarja popoldne peljal iz Brežice proti domu. Za njim je vozila voznica osebnega avtomobila Marija Prešeren iz Ljubljane. Ko je hotela kolesarja prehiteti, je ta namodoma zapeljal iz desne strani na levo, ne da bi z roko nakazal, da bo spremenil smer. Voznica avtomobila je kolesarja zadel in zadnje kolo in ga zabil po cesti. Kolesar je pri tem doblj udarec v koleno in ramo. Odpeljali so ga v breziško bolnišnico, kjer so ugotovili, da je poškodba lažja. Na avtomobilu je za okrog 600 Ndin škoda.

Mopedist ga je podr!

Jakob Zeleznik iz Bistrice je 12. februarja zjutraj šel pes po desni strani ceste proti Metalinu v Krmelju. Za njim je pripeljal mopedist Vladimir Urigelj iz Maltevo, ki je vozil 60 cm od desnega roba ceste in zadel pešca. Zaradi poškodbe so pešca odpeljali v novomeško bolnišnico, kjer so ugotovili, da ima zlom leve noge in odrgnine po glavi.

Ponesrečil se je pri delu v gozdu

15. februarja popoldne se je ponesrečil pri delu v gozdu Jože Pleterški iz Anš pri Krškem. Nenadoma je padel s smreke, kjer je nekako v višini 12 m od tal nameraval obsekati vejce. Odpeljali so ga v bolnišnico, vendar je zaradi poškodb še med prevozom umrl.

Prav je, da zveste:

Tudi novica je dobro blago!

DOBREGA BLAGA PA NE DOBITE nikjer več brezplačno — zato vas bo ta dni obiskal vaš pismonoša in povbral naročnino za prvo polletje 1968! Prosto, pripravite denar — vaš pismonoša ima zares veliko odgovornega dela in mu je vsaka minuta dragocena! Nikar mu ne odrecite plačila, saj vas bo moral potem še enkrat obiskati — sebi in nam boste napravili samo nepotrebne stroške, vsem skupaj pa ogromno nepotrebne dela. Znana resnica: naročnino za domači tednik je treba plačati za pol leta vnaprej, še vedno velja!

OBCINSKI SKUPŠČINI Trebnje in Črnomelj sta pred dnevi tudi poslali januarski obrok sofinanciranja za svoje stalne strani v komunski prilogi našega lista, tako da čakamo zdaj samo še na občino Brežice. Medtem je zapadel tudi obrok za februar; upamo, da ga bo poslalo vseh 9 občinskih skupščin prej kot za januar. Blagajna je suha, dolgovi pa kar precej...

PRIHODNI ČETRTEK bo izšel naš list na 32 straneh, računajoč z 2 pokrajinskima izdajama, pa na 36. Tiskali bomo obsežnejšo prilogo Skupščinskega Dol. lista z novimi odloki o prispevkih in davkih občanov za 1968.

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinske konferen- ce SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

UREJUJE UREDNISKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Rja Bačar, Miloš Jakopc, Marjan Legan, Jože Primo, Jožica Teppey in Ivan Zoran. Tehnični urednik: Marjan Moškon.

IZHAJA: vsak četrtek — Posamezna številka 70 par (70 starih din) — Letna naročnina: 32 novih dinarjev (3200 Sdin), polletna naročnina: 16 novih dinarjev (1600 Sdin); plačljiva je vnaprej — Za tuzemstvo: 50 novih dinarjev (5000 Sdin) oz. 4 ameriške dolarje ali ustreznega druga valuta v vrednosti 4 amer. dolarjev — Tekoči račun pri podr. SDK v Novem mestu: 521-8-9 — NASLOV UREDNISTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal: 33 — Telefon: (068)-21-227 — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo — Tiska: CP »Delo« v Ljubljani.

Ob nenadomestljivi izgubi našega dragega moža, očeta in starega ata

IVANA BUTKOVIČA

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, prijateljem in znancem, ki so sočustvovali z nami in ga v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Najlepša hvala vsem tistim, ki so darovali cvetje in vence, posebno pa AMD Sevnica za vso pomoč in pevske-mu zboru za ganljive žalostinke.

Zaluzoči: žena Milka, hči Milica in sin Dušan z družinami